

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

I. ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE PODLE OBECNÝCH ZÁSAD

1. Důvod předložení

- **Název**

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „návrh zákona“).

- **Identifikace problémů a cílů, kterých má být dosaženo**

Hlavním cílem návrhem zákona prováděné regulace je implementovat právo Evropských společenství a Evropské unie do právních předpisů České republiky – tedy transponovat dále uvedené směrnice, resp. reagovat na nově přijatá přímo závazná nařízení, a zároveň splnit úkoly vyplývající z usnesení vlády České republiky ze dne 9. února 2009 č. 171 k zajištění bezpečnostní situace České republiky v souvislosti s propouštěním zahraničních pracovníků v důsledku hospodářské krize. Návrh zákona dále reaguje na soudní judikaturu a na poznatky, které se objevily v aplikační praxi. Současně je cílem prováděné regulace provedení úprav souvisejících se zajištěním úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 450 ze dne 20. dubna 2009, kterým byla schválena Koncepce budoucí právní úpravy, která povede ke sjednocení právní úpravy postupů při výkonu jednotlivých správních agend s minimem odchylek a výjimek. V důsledku změn hmotněprávní úpravy je dále navrhována celková rekonstrukce skutkových podstat správních deliktů, a to tak, aby právní úprava správního trestání lépe vyhovovala potřebám aplikační praxe.

► Návrhem zákona je prováděna změna příslušných zákonů zaměřená na dosažení cíle a účelu předpokládaného těmito směrnicemi:

- **směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí**, jejímž cílem je upravit společné postihy a opatření vůči zaměstnavatelům státních příslušníků třetích zemí, kteří na území členských států pobývají neoprávněně (tzv. „sankční směrnice“) - (tedy nesplňují podmínky pobytu na území členského státu), a účinně tato opatření prosazovat; **transpoziční lhůta uplyne 20. července 2011.**

Cílem Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES je upravit společné postihy a opatření vůči zaměstnavatelům státních příslušníků třetích zemí, kteří na

území členských států pobývají neoprávněně (tedy nesplňují podmínky pobytu na území členského státu), a účinně tato opatření prosazovat. Směrnice se vůbec nedotýká občanů EU, a to ani občanů těch členských států, jejichž zaměstnávání je v některých členských státech po přechodné období omezeno. Zaměstnávání státních příslušníků třetích zemí s nelegálním pobytem je na základě směrnice zakázáno. Porušení tohoto zákazu zaměstnavatelem, a to ať již fyzickou nebo právnickou osobu, jej činí správněprávně popř. trestněprávně odpovědným. Směrnice dále zakotvuje ustanovení upravující efektivní kontrolní činnost státních orgánů v této oblasti. Ustanovení směrnice neupravují žádné postihy, které by směřovaly proti nelegálně pobývajícím příslušníkům třetích zemí. Naopak pro tuto skupinu osob zakotvuje např. právo podávat stížnosti proti zaměstnavateli nebo se domáhat vyplacení dlužné mzdy, a to i po vycestování z členského státu.

- **směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí** (tzv. „návrátová směrnice“), jež zavádí soubor pravidel platných pro všechny státní příslušníky třetích zemí, kteří nesplňují nebo přestali splňovat podmínky vstupu nebo pobytu v členském státě, s cílem stanovit jasná, průhledná a spravedlivá pravidla pro účinnou návratovou politiku jakožto nezbytnou složku dobře řízené migrační politiky; **transpoziční lhůta uplyne 24. prosince 2010.**

Tato směrnice zavádí průřezový soubor pravidel platných pro všechny státní příslušníky třetích zemí, kteří nesplňují nebo přestali splňovat podmínky vstupu nebo pobytu v členském státě, s cílem stanovit jasná, průhledná a spravedlivá pravidla pro účinnou návratovou politiku jakožto nezbytnou složku dobře řízené migrační politiky. Směrnice definuje, co je neoprávněným pobytem a co se rozumí pod pojmem navracení. Dále pak rozlišuje pojmy rozhodnutí o navracení a vyhoštění. Směrnice vychází ze základního principu, že navracení by mělo fungovat nejprve na dobrovolné úrovni – tj. dobrovolné splnění povinnosti návratu a až v případě nesplnění této povinnosti by měla přijít fáze vynucení si návratu ze strany státních orgánů. Současně směrnice zavádí společné minimum právní ochrany ve věci rozhodnutí týkajících se navracení tak, aby se zajistila účinná ochrana zájmů dotčených osob (právní pomoc, přezkum rozhodnutí o navracení apod.). Stanoví pravidla pro zajištění za účelem vyhoštění a jeho podmínky, včetně přezkumu nezákonnosti takového zajištění. Směrnice počítá s tím, že k zajištění bude přistupováno až v případě, kdy nebylo možné využít alternativních mírnějších donucovacích opatření za účelem vycestování.

- **směrnice Rady 2009/50/ES o podmínkách pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci** (tzv. „směrnice o modrých kartách“), která stanoví zvláštní podmínky pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí, kteří žádají o pobyt na území Evropské unie za účelem výkonu vysoce kvalifikovaného zaměstnání na dobu delší než tři měsíce, a dále vymezuje podmínky, za kterých státní příslušníci třetích zemí legálně pobývajících v členském státě mohou na základě této směrnice pobývat se svými rodinnými příslušníky v jiném členském státě; **transpoziční lhůta uplyne 19. června 2011.**

Směrnice Rady 2009/50/ES má dva cíle. Prvním je stanovit zvláštní postup pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí, kteří žádají o pobyt na území EU za účelem výkonu vysoce kvalifikovaného zaměstnání na dobu delší než tři měsíce. Druhým cílem návrhu je vymezení podmínek, za kterých státní příslušníci třetích zemí legálně pobývajících v členském státě mohou na základě této směrnice pobývat se svými

rodinnými příslušníky v jiném členském státě. Návrh zakládá postup pro přijímání vysoce kvalifikovaných pracovníků (ve smyslu přesné definice tohoto pojmu) ze třetích zemí založený na společných definicích a kriteriích – zejména pracovní smlouva, uznávání profesní kvalifikace a zaručení minimální hranice mzdy. Přijatým pracovníkům bude vydáno povolení k pobytu, které jim zároveň bude sloužit jako pracovní povolení – tzv. modrá karta EU. Modrá karta EU bude odkazovat na soubor práv pracovníka ze třetí země a jeho rodinných příslušníků, včetně výhodných podmínek pro sloučení rodiny. Směrnice předpokládá možnost držitele modré karty EU pohybovat se za prací do druhého členského státu po 18 měsících legálního pobytu v prvním členském státě při splnění dalších podmínek.

Cílem regulace je sjednotit podmínky a zvýšit účelnost právní úpravy pobytu a podmínek výkonu práce „kategorie“ tzv. vysoce kvalifikovaných pracovníků v rámci Evropské unie. Zároveň má učinit pracovní trhy členských států atraktivními.

Reflexe shora uvedených směrnic vyžaduje i úpravu jiných právních předpisů, které jsou v působnosti jiných resortů. Zpracování návrhů úprav příslušných zákonů, kterými má být zajištěna změna právního řádu České republiky zaměřená na dosažení cíle a účelu předpokládaného citovanými směrnicemi, je - včetně analýzy podmínek prováděné transpozice – ponecháno v působnosti příslušných resortů.

Zejména se jedná o

- zákon č. 435/1999 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

V této souvislosti je nezbytné zmínit, že návrhy předpisů k zajištění transpozice sankční směrnice spadajících do působnosti jiných resortů nebyly dosud předloženy, neboť Ministerstvo práce a sociálních věcí vyčkává na jednání Evropské komise, která by měla osvětlit některé otázky implementace této směrnice do vnitrostátního práva členských států EU. Toto jednání by se mělo uskutečnit na jaře 2010.

► Návrh zákona vytváří současně právní rámec, jímž se vytváří legislativní prostor pro adaptaci, resp. provedení revize efektivnosti již provedené adaptace právního řádu České republiky na zajištění aplikace

- **nařízení Rady (ES) č. 380/2008, kterým se mění nařízení (ES) č.1030/2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí** (*oblast zavedení biometrických údajů do průkazů povolení k pobytu*).

Uvedené nařízení vychází ze základní premisy, že je nezbytné, aby jednotný vzor povolení k pobytu obsahoval všechny nezbytné informace a splňoval velmi vysoké technické normy, zejména pokud jde o ochranu proti padělání a pozměňování. Tím by

se podle nařízení mělo přispět k předcházení nedovolenému přistěhovalectví a nedovolenému pobytu a k boji proti těmto jevům. Začlenění biometrických identifikátorů je důležitým krokem k využívání nových prvků, které zavádějí spolehlivější vazbu mezi povolením k pobytu a jeho držitelem, a tím významně přispívají k zabezpečení ochrany před zneužitím. Současně připomíná zásadu „jedna osoba - jeden doklad“, kterou má zavedenu většina členských států a podle Rady EU ještě více posiluje bezpečnost, přičemž Rada EU předpokládá, že by mělo být pro futuro zváženo, zda by tato zásada neměla být povinná pro všechny členské státy. Účelem zmíněného nařízení je výhradně stanovení bezpečnostních prvků a biometrických identifikátorů, jež se mají používat v členských státech v jednotném vzoru povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí. Je důležité připomenout, že toto nařízení stanoví pouze technické specifikace, které nejsou tajné; tyto technické specifikace musí být doplněny o další technické specifikace, které mohou zůstat utajeny proto, aby se zabránilo padělání nebo pozměňování průkazů, a které nemohou zahrnovat osobní údaje nebo odkazy na takové údaje. Nařízení ve své preambuli, konkrétně pak v odstavci 9, připomíná povinnost ochrany osobních údajů, resp. respektování Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů. Podle zmíněného nařízení se pořizují tyto biometrické identifikátory: fotografie poskytnutá žadatelem nebo zhotovená při předkládání žádosti a dva otisky prstů, které byly pořízeny naplocho a digitálně zaznamenány.

- **nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 810/2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex).**

Cílem vízového kodexu ze dne 13. července 2009 je harmonizovat společnou vízovou politiku členských států schengenské spolupráce. Cílem tohoto nařízení je sloučit a objasnit komunitární právní nástroje v oblasti víz, které jsou nyní roztříštěné a ne vždy mají podobu nařízení nebo směrnice. Vízový kodex má mj. dále rozvinout určité části současné legislativy tak, aby lépe odrážely aktuální vývoj v této oblasti, posílit záruky žadatelů o víza v případě zamítnutí jejich žádosti a současně dosáhnout harmonizací požadavků rovného zacházení se žadateli.

Návrh nařízení vzešel z Haagského programu: "Posílení svobody, bezpečnosti a práva v Evropské unii"¹⁾, který mimo jiné vyzval Evropskou komisi k přepracování Společné konzulární instrukce, což je v současné době základní komunitární předpis pro vyřizování žádostí o víza.

Vízový kodex vstoupí v účinnost 5. dubna 2010²⁾ a současně nahrazuje většinu dosavadních právních instrumentů v oblasti společné vízové politiky.

Volný pohyb osob

---

¹⁾ Haagský program stanovuje obecné priority a politické cíle v oblasti vnitřní bezpečnosti EU na období let 2005-2009.

²⁾ S výjimkou článků 52 a čl. 53 odst. 1 písm. a) až h) a odst. 2 Vízového kodexu (jde o Výbor pro víza, oznamování Evropské komisi – ujednání o zastupování), které jsou účinné od 5. října 2009; ustanovení čl. 32 odst. 2 a 3, čl. 34 odst. 6 a 7 a čl. 35 odst. 7 (formulář pro zamítnutí víza, přezkum), která budou účinná od 5. dubna 2011 a zrušující čl. 56 odst. 2 písm. d) Vízového kodexu (jde o technické specifikace Schengenské konzultační sítě), který nabude účinnosti dnem uvedeným v článku 46 nařízení o VIS, tj. mechanismus konzultace uvedený v článku 16 nařízení o VIS nahradí schengenskou konzultační síť ode dne, jakmile všechny členské státy, které ke dni vstupu tohoto nařízení v platnost schengenskou konzultační síť používají, oznámí, že provedly nezbytné technické a právní úpravy pro používání VIS za účelem konzultací mezi ústředními vízovými orgány ohledně žádostí o víza podle čl. 17 odst. 2 Schengenské úmluvy.

Evropská komise v lednu 2009 vydala hodnotící zprávu k implementaci Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. V uvedené zprávě hodnotí správnost provedení implementace dané směrnice jednotlivými členskými státy. V červenci tohoto roku byl k uvedené směrnici vydán metodický pokyn, který má členským státům posloužit k zajištění správné implementace a aplikace této směrnice. Na základě výše uvedených dokumentů předkladatel identifikoval některé nedostatky a navrhl jejich odstranění provedením regulace legislativní cestou, tedy zpracováním návrhu zákona.

V rámci legislativních úprav **souvisejících s implementací obou uvedených nařízení jsou rovněž provedeny úpravy příslušných zákonů**, kterými jsou odstraňována nejednoznačná nebo nadbytečná ustanovení, duplicitně řešící obdobnou problematiku jako uvedená nařízení.

Vzhledem k oblasti právních vztahů, které podléhají transpoziční povinnosti na základě citovaných směrnic a zajištění adaptace příslušných zákonů pro aplikaci shora uvedených nařízení, se odpovědnost za její provedení týká společně s Ministerstvem vnitra také resortů:

- zahraničních věcí (zejména vízový kodex),
- práce a sociálních věcí (zejména sankční směrnice a směrnice o modrých kartách),
- školství, mládeže a tělovýchovy (zejména směrnice o modrých kartách),
- financí (oblast správní poplatků, a to také v souvislosti se zavedením biometrických prvků do průkazů povolení k pobytu).

► Dalším cílem návrhu zákona je plnit úkoly vyplývající **z usnesení vlády České republiky č. 171/2009 k zajištění bezpečnostní situace České republiky v souvislosti s propouštěním zahraničních pracovníků v důsledku hospodářské krize**. Navrhovaná regulace především vytváří legislativní rámec pro stanovení větší spoluodpovědnosti zaměstnavatelů za řešení situace cizince, kterému v České republice poskytl zaměstnání, po skončení platnosti jeho pobytového oprávnění, a pro upřesnění podmínek pro pobyt cizinců spojený s výkonem podnikatelských aktivit tak, aby byla zajištěna efektivní kontrola ze strany státu.

Citovaným usnesením vlády bylo ministru vnitra uloženo zpracovat:

- ve spolupráci s místopředsedou vlády a ministrem práce a sociálních věcí návrh legislativních změn ke zvýšení spoluodpovědnosti zaměstnavatele za řešení situace cizince, kterému v České republice poskytl zaměstnání, po skončení platnosti jeho pobytového oprávnění,
- ve spolupráci s ministry průmyslu a obchodu a financí návrh legislativních změn upřesňujících podmínky pro pobyt cizinců spojený s výkonem podnikatelských aktivit tak, aby byla zajištěna efektivní kontrola ze strany státu.

Uvedené úkoly byly stanoveny na základě analýzy provedené v souvislosti s aktuálním vývojem spojeným s ekonomickou krizí, kdy se v imigrační oblasti a zejména v oblasti pracovní imigrace v plné míře projeví některé nedostatky a slabá místa stávající legislativy, která neumožňují adekvátně reagovat na vzniklou situaci a zejména jí účinně předcházet.

Za konkrétní nedostatky byly uvedenou analýzou označeny zejména:

- ✚ velmi liberální nastavení účelu podnikání pro udělení pobytového oprávnění a neexistence účinných mechanismů kontroly výkonu podnikatelských aktivit cizinců na území,
- ✚ minimální povinnost zaměstnavatelů, případně agentur práce, podílet se na řešení situace cizinců, kteří se ocitli v důsledku jimi nezaviněných důvodů bez pracovního uplatnění a dostávají se tak posléze do nelegálního postavení.

Za účelem předcházení vzniku takových situací je zejména nezbytné:

- ✚ zvýšit spoluodpovědnost zaměstnavatele za řešení situace cizince, kterého propustil ze zaměstnání před skončením platnosti cizinci vydaného povolení k zaměstnání.

Cílem je zavést formou zákonných úprav pro tyto případy povinnost zaměstnavatele hradit případné náklady zdravotní péče poskytnuté takovému cizinci (pokud je cizinec není schopen uhradit a ani nemá sjednáno komerční zdravotní pojištění). Důvodem je skutečnost, že cizinec ukončením zaměstnání přestane spadat pod institut veřejného zdravotního pojištění. Současně by takový zaměstnavatel měl hradit náklady spojené se správním vyhoštěním, pokud cizinec po ukončení platnosti pobytového oprávnění z území České republiky nevycestoval. Vzhledem k tomu je nezbytné nově umožnit zaměstnavateli, aby se mohl vyjádřit k výběru cizince, přijímaného na pracovní pozici, která má být obsazena držitelem tzv. zelené karty.

- ✚ nově vymezit výkon podnikatelské činnosti pro potřeby prokázání účelu pobytu cizince na území České republiky a vytvoření účinného mechanismu k ověření skutečnosti, že cizinec na území skutečně podniká.

Stávající stav, kdy potvrzení, že cizinec splňuje podmínky pro vznik živnostenského oprávnění, je jediným dokladem prokazujícím účel pobytu k žádosti o vydání pobytového oprávnění za účelem podnikání, je nedostačující. Toto potvrzení dokládá pouze způsobilost k výkonu podnikatelské činnosti a nikoli již to, že cizinec podnikatelskou činnost bude oprávněn skutečně vykonávat.

- ✚ rozšíření pravomoci celních orgánů v oblasti kontrol nelegálního zaměstnávání cizinců i na oblast správního trestání.

Pro zvýšení efektivity kontrolní činnosti je žádoucí, aby celní orgány byly oprávněny v rámci své kontrolní činnosti přijímat opatření k nápravě nebo vést správní řízení o uložení pokuty.

► V rámci analýzy předpokladů pro provedení regulace byly definovány další okruhy pro zpracování návrhu zákona. Jedná se o zabezpečení plnění úkolů, které vyplývají z **usnesení vlády č. 450/2009, kterým byla schválena Koncepce budoucí právní úpravy, která povede ke sjednocení právní úpravy postupů při výkonu jednotlivých správních agend s minimem odchylek a výjimek**. Pro plnění těchto úkolů je usnesením vlády ze dne 16. 11. 2009 č. 1397 o Harmonogramu prací při realizaci citované koncepce stanovena forma, tedy provedení legislativní cestou, a to navržením změn procesních úprav stanovených zákonem č. 325/1999 Sb. a zákonem č. 236/1999 Sb. (v obou případech se jedná především o odstranění ustanovení duplicitních se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů).

► Cílem návrhu zákona je rovněž reagovat na soudní judikaturu, resp. nálezy v oblasti azylu a migrace, a na požadavky praxe tak, aby bylo dosaženo optimálního stavu prováděné regulace.

- **K požadavkům praxe:**

Soubor návrhů obecně reaguje na problémy, které se objevily v praxi po přechodu agendy trvalých pobytů z Policie České republiky na Ministerstvo vnitra, a na problémy, kterým čelí policie při výkonu své činnosti v cizinecké oblasti. Návrhy lze rozdělit do tří skupin, a to návrhy spíše technického charakteru zaměřující se na nejasnosti či nadbytečnosti identifikované praxí, dále návrhy snažící se bojovat proti narůstajícímu fenoménu bezpečnostního charakteru – obcházení zákona a zneužívání institutů zákona k dočasné legalizaci pobytu pomocí podávání žádostí o povolení k pobytu, které zjevně nemohou být úspěšné, a nakonec návrhy související s výkonem policejní činnosti v oblasti cizinecké.

V průběhu analytických prací pro přípravu regulace bylo třeba reagovat na řadu nejasností anebo nepřesností v zákoně, popřípadě absenci požadovaných úprav, týkajících se cizinců i rozhodujících orgánů a dochází tak k řadě změn směřujících k vyjasnění pojmů či postupů – např. upřesnění pojmu „zletilý nezaopatřený cizinec“ a jeho aplikace obdobným způsobem jako v zákoně č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, nebo umožnění nevyžadovat úřední ověření dokladu o ubytování v případě, že souhlas s ubytováním je opatřen zaručeným elektronickým podpisem. Podskupinou změn jsou i změny v oblasti slučování osob s udělenou mezinárodní ochranou (tj. azylem a doplňkovou ochranou) podle zákona o azylu s jejich rodinnými příslušníky, kdy se pro určité definované kategorie cizinců navrhuje snazší a specifický postup jak pro podání žádosti, tak pro umožnění přicestování na území České republiky.

Nejvýznamnějším okruhem změn jsou změny reagující na stále narůstající počet cizinců, kteří podáváním účelových žádostí zjevně zneužívají řízení o udělení některých druhů pobytů na území České republiky (zejména trvalého pobytu) ke krátkodobé legalizaci pobytu. Navrhovaná opatření tak mají těmto pokusům o podávání účelových žádostí zamezit. Změny se týkají zejména započítávání nepřetržitého pobytu na území podle § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, dále zpřesnění § 69 odst. 5 téhož zákona, kterým se stanoví okruh cizinců oprávněných žádat na území o trvalý pobyt podle § 68 zákona o pobytu cizinců, a mění se i režim vydávání víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpení pobytu na území v § 33 zákona o pobytu cizinců. Druhou podskupinou změn jsou změny týkající se prokazování příjmů, což souvisí i s usnesením vlády č. 171/2009. Změny se týkají společně posuzovaných osob, způsobu prokazování příjmu a jeho charakteristiky.

Návrhy spadající do výkonu činnosti policie v oblasti cizinecké přinášejí řadu různých změn, které nemají společného jmenovatele. Např. se tak umožňuje, aby policie v rámci pobytové kontroly mohla vstupovat do objektů zaměstnavatele, a to i samostatně bez dosud povinné součinnosti např. s úřady práce; dále se nově upravuje zánik platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění, kdy se rozšiřují důvody zániku, a reaguje se rovněž na některá specifika pobytu občanů EU a jejich rodinných příslušníků.

V oblasti mezinárodní ochrany se navrhuje zpřesnění vedení evidencí, resp. informačních systémů, v duchu nově přijímaných právních předpisů v oblasti registrů a informačních systémů. Ostatní změny v oblasti mezinárodní ochrany jsou reakcí na nově přijaté právo ES/EU, resp. na judikaturu.

- **K soudní judikatuře, popřípadě soudním nálezům**

Návrhem zákona (novelizace zákona o pobytu cizinců) je současně reagováno na nález Ústavního soudu č. 47/2009 Sb. Nález je v tomto smyslu významný tím, že zrušil dnem vyhlášení ustanovení § 171 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Zrušené ustanovení vylučovalo ze soudního přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění, pokud se před zahájením řízení o tomto vyhoštění cizinec zdržoval neoprávněně na území nebo v tranzitním prostoru mezinárodního letiště. Zrušením uvedeného ustanovení má i tato skupina cizinců právo podat žalobu, přičemž tato má ze zákona odkladný účinek.

V návrhu zákona je rovněž zohledněna judikatura Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“), zabývající se oblastí právních vztahů týkajících se náhrady nákladů správního vyhoštění - § 123 zákona o pobytu cizinců (mj. rozsudek 3 As 7/2009 – 49³) a definicí pronásledování a vymezení původců pronásledování (rozsudek 5 Azs 50/2008-62⁴).

- **Rizika spojená s nečinností**

Rizika spojená s nečinností vyplývají ze samotné povahy vstupních předpokladů pro realizaci shora uvedených cílů. Tam, kde se jedná o implementaci práva Evropských společenství /Evropské unie, je vyvolání vzniku rizik spojených s nečinností zcela nepřijatelné, a to nejenom z důvodů právních, ale také s přihlédnutím k negativním důsledkům ekonomickým a v neposlední řadě také v zájmu zabránění vytvoření zásadně nepřijatelného obrazu České republiky jeho členského státu Evropské unie. Sama povinnost implementace s sebou nese závazek vytvoření jednotného řešení právních vztahů, o nichž bylo na úrovni Evropských společenství/Evropské unie rozhodnuto, že takové řešení je nezbytné, resp. vzhledem k jejich povaze a důsledkům případného nejednotného postupu neefektivní. Vysoké sankční dopady za neprovedení implementace, resp. nedodržení pro ni stanovených lhůt, nejsou pro státní rozpočet České republiky přijatelné a ze společenského hlediska je jejich případné uplatnění vysoce nežádoucí. Současně je nutné upozornit, že přijetím Lisabonské smlouvy došlo ke změně procesního postupu při uplatňování sankcí vůči členským státům v daném případě, kdy sankce je uplatňována přímo, tedy bez předcházejících upozornění na nedodržení konkrétních legislativních závazků členského státu a bez stanovení náhradní lhůty k jejich odstranění (čl. 260 Smlouvy).

V případě cílů, které jsou návrhem zákona realizovány na základě úkolů uložených citovanými usneseními vlády, je riziko spojené s nečinností spojeno s obdobnými důsledky, které jsou uvedeny výše, a to ve vnitrostátních podmínkách, s vyloučením finanční sankce, avšak nikoliv bez významných dopadů ekonomických. V těchto případech je nutné přihlížet k tomu, že cíle realizované na základě usnesení vlády č. 171/2009 vyplývají z jednotné koncepce řešení věcné nebo procesní problematiky, v jejímž rámci již bylo stanoveno, které úkoly je nutné řešit legislativními nástroji a které je účelnější realizovat formou ekonomických, socio-organizačních nebo informačních opatření. V tomto případě je tedy zřejmé, že nerespektování stanovených lhůt a metod představuje ohrožení celé koncepce

---

³⁾ Uvedený judikát řeší otázku nákladů spojených se správním vyhoštěním, zejména pak definici „peněžních prostředků“, které vykládá jako „peněžní prostředky“, kterými cizinec fakticky disponoval a které jsou u něj zjištěny a zajištěny, přičemž podle NSS se nejedná o jakékoliv v budoucnu eventuálně získané prostředky.

⁴⁾ NSS v uvedeném rozsudku konstatoval, že přestože je materie původců pronásledování kvalifikační směrnici formulována zcela jasně, způsob, jímž byla transponována do zákona o azylu, tak jednoznačný není, nicméně dospěl k závěru, že soukromé osoby mohou být jak původci pronásledování (§ 12 zákona o azylu), tak vážné újmy (§ 14a zákona o azylu).

a znemožnění její realizace nebo snížení její účinnosti, a to s dopady jednak ekonomickými, ale také s důsledky do oblasti bezpečnosti státu, zachování standardů v oblasti sociální a zdravotní péče a funkcí trhu práce. Stejně tak neprovedením těchto cílů může být ohrožena zásada efektivnosti státní správy, jejich jednotných a předvídatelných postupů a všestranné hospodárnosti jí realizovaných procesů.

V souvislosti se zabezpečením úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 171/2009 je nutné zejména upozornit na skutečnost, že v budoucnu by mohlo dojít k výraznému nárůstu nákladů, které by vznikly státu v návaznosti na ukončení pobytu cizinců v případech, kdy cizinci, kterým bylo vydáno příslušné oprávnění k pobytu za účelem zaměstnání nebo podnikání, přijdou o zdroj svých příjmů na území České republiky. Jednalo by se zejména o náklady spojené s jejich pobytem v zařízení pro zajištění cizinců a o náklady spojené s jejich následným vyhoštěním. V této souvislosti je nezbytné brát v úvahu i skutečnost, že cizinci, kteří za pobytu na území České republiky pozbudou své dosavadní uplatnění na českém trhu práce, se velmi snadno mohou dostat do situace hmotné nouze. V takovém případě jsou ohroženi nejen cizinci samotní (vyšší pravděpodobnost zneužití k nucené práci, obchodu s lidmi), ale je nezbytné počítat i s možnými negativními dopady do bezpečnostní oblasti (nárůst kriminality), ale i do jiných oblastí (např. poskytování nezbytné zdravotní péče, která nebude takovým cizincem uhrazena). Řešení následků vzniklé situace pak představuje značné finanční zatížení pro stát.

2. Návrh variant řešení

VARIANTY K TRANSPOZIČNÍ ČÁSTI

Varianty 1

Nulová varianta

Jak je již uvedeno v části 1, vzhledem k právním podmínkám předpokladů, na jejichž základě je regulace především prováděna, nulová varianta v tomto případě vůbec nepřipadá v úvahu [viz část 4 bod 2 Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA)]. Vzhledem k faktu, že jde o transpozici, resp. reflexi nově přijatých opatření EU v oblasti azylu a migrace (transpozici tří směrnic a reflexi dvou nařízení), kde jako členský stát EU má Česká republika povinnost implementovat právo ES/EU, odstraňovat rozpory české legislativy apod., **nulová varianta**, tj. netransponování, v případě směrnic, nebo ponechání rozporné úpravy v případě nařízení, nepřichází v úvahu kromě jiného (viz část 1) také v důsledku možné žalovatelnosti České republiky kvůli netransponování. Včasná a řádná implementace nabytla na větší důležitosti se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost. Nová úprava řízení o porušení Smlouvy v čl. 260 Smlouvy o fungování Evropské unie podstatným způsobem zvyšuje riziko finančních sankcí za neplnění legislativních závazků. Oproti předcházející právní úpravě bude Evropská komise moci navrhnout za nesplnění tzv. notifikační povinnosti (povinnosti oznámit opatření provádějící směrnici) uložení paušální částky nebo penále již při prvním předložení věci Evropskému soudnímu dvoru.

Nová právní úprava řízení o porušení Smlouvy tak představuje pro Českou republiku značné riziko možných finančních sankcí. V této souvislosti je třeba uvést, že sankce uložené v minulosti jiným členským státům EU byly velmi vysoké a do budoucna mohou představovat poměrně značnou zátěž pro státní rozpočet.

Varianty 2

Legislativní řešení

Jak vyplývá z odůvodnění „nulové varianty“, pro danou oblast regulace přichází v úvahu výlučně varianta legislativní, přičemž v tomto případě podstatnou částí prováděné analýzy bylo stanovení jejího rozsahu a postižení plného kontextu regulované problematiky v dalších zákonech tak, aby regulace byla skutečně účinná a jí sledovaného cíle bylo komplexně dosaženo v požadovaném čase.

Varianta 3

Opatření nelegislativní povahy

Pokud by mělo být účelu navrhované regulace dosaženo nelegislativní cestou, nelze tak učinit pro primárně stanovené cíle regulace. Tato varianta se však bude týkat následného provedení regulace po jejím přijetí, kdy ekonomické a organizační nástroje nepochybně přispějí ke zvýšení účinnosti přijaté regulace.

VARIANTY K USNESENÍ VLÁDY Č. 171/2009

Varianta 1

Nulová varianta

Ponechání stávající právní úpravy. S ohledem na závažnost problémů identifikovaných analýzou provedenou v souvislosti s propouštěním zahraničních pracovníků v důsledku hospodářské krize, přijetí této varianty není vhodné.

Varianta 2

Novela zákona o pobytu cizinců

Využití této formy regulace pro splnění úkolů vyplývajících z citovaného usnesení vlády vyplývá přímo z jeho ukládací části (viz výše, uložení legislativních úkolů ministru vnitra).

Podstata této varianty spočívá v tom, že z důvodu výkonu výdělečné činnosti bude cizincům vydáváno oprávnění k pobytu na území České republiky pouze za účelem „zaměstnání“ nebo „podnikání“. Nadále již nebude vydáváno oprávnění k pobytu za účelem „účasti v právnické osobě“. Vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání bude cizinci uděleno až po provedení zápisu do příslušného rejstříku, seznamu nebo evidence (pro účely udělení tohoto víza bude za podnikání rovněž považováno členství cizince ve statutárním orgánu obchodní společnosti nebo družstva). Za účelem dokončení řízení u živnostenského nebo jiného úřadu a jeho zápisu do příslušného rejstříku, seznamu nebo evidence bude cizinci umožněn pobyt na základě uděleného víza k pobytu do 90 dnů; u cizinců nepodléhajících vízové povinnosti, v rámci bezvízového pobytu.

Zaměstnavatel bude spoluodpovědný za řešení situace cizince, kterého v České republice zaměstnával a v době platnosti vydaného povolení k zaměstnání s ním ukončil zaměstnání. S ohledem na zásadní výhrady (zejména ze strany Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva práce a sociálních věcí) bylo dohodnuto kompromisní řešení spočívající v tom, že zaměstnavatel (resp. zprostředkovatel zaměstnání) bude povinen hradit náklady případné zdravotní péče poskytnuté cizinci, a to pouze v období od skončení zaměstnání do doby, na kterou bylo cizinci vydáno povolení k zaměstnání, a pokud po skončení zaměstnání nezajistil cizinci úhradu nákladů spojených s vycestováním cizince

z území České republiky, bude povinen uhradit i náklady spojené se správním vyhoštěním dotčeného cizince.

Zaměstnavatelům bude umožněno vyjádřit se k obsazení pracovní pozice (určené pro držitele zelené karty) konkrétním cizincem, a to ještě před rozhodnutím správního orgánu o vydání zelené karty. Úprava se navrhuje v návaznosti na opatření ke zvýšení spoluodpovědnosti zaměstnavatele za řešení situace cizince, kterého propustí ze zaměstnání před skončením platnosti cizinci vydaného povolení k zaměstnání. Případný nesouhlas zaměstnavatele bude obligatorním důvodem nevydání zelené karty.

K vyloučení, resp. maximální míry omezení případných pochybností o skutečném účelu pobytu cizince na území, které mohou být zjištěny na zastupitelském úřadu již při podání žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů, bude zastupitelským úřadům uložena povinnost, aby v případě žadatele o udělení víza za účelem podnikání byly pohovorem s cizincem detekovány skutečnosti, vypovídající o skutečném účelu jeho pobytu na území České republiky.

V této souvislosti byla posuzována i otázka **stanovení subjektu odpovědného za posuzování přínosu pro Českou republiku v případech, kdy cizinec žádá o vydání oprávnění k pobytu za účelem podnikání**. Záměrem je zákonem o pobytu cizinců stanovit subjekt, který by posuzoval přínos podnikatelských aktivit takových cizinců. Z věcného hlediska takovým orgánem nemůže být žádný z útvarů Ministerstva vnitra ani Policie České republiky, a proto je variantně navrhováno, aby takový subjekt byl určen v rámci působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu nebo Ministerstva financí, popřípadě, aby taková činnost byla svěřena v přenesené působnosti obecním úřadům obcí s rozšířenou působností a v hlavním městě Praze úřadům městských částí určených Statutem hlavního města Prahy. **V průběhu přípravy návrhu Ministerstvo průmyslu a obchodu i Ministerstvo financí však dosud zaujímala negativní postoj k tomu, aby byly subjektem odpovědným za posuzování přínosu podnikatelských aktivit cizinců na území České republiky.**

Ze strany Ministerstva financí bylo konstatováno, že tento resort nedisponuje útvarem, který by tuto činnost mohl provádět. Ministerstvem financí bylo doporučeno, aby takovým orgánem bylo zastupitelstvo obce v místě, kde cizinec hodlá podnikat.

Ministerstvo průmyslu a obchodu se vyjádřilo, že tomuto resortu věcně nepřísluší posuzování všech podnikatelských aktivit, např. oblast zdravotnictví, cestovní ruch apod., tudíž by musela existovat spolupráce několika správních orgánů, čímž by celý proces byl komplikován. S ohledem na skutečnost, že v resortu Ministerstva průmyslu a obchodu (včetně podřízených organizací) není konkrétní útvar, který by takovou činnost mohl provádět, bylo by nezbytné vytvořit zcela nový speciální útvar o cca 15 pracovních místech, což by znamenalo zvýšení nákladů o 8 až 10 mil. Kč ročně. Z tohoto důvodu uvedené ministerstvo doporučilo regulovat počty cizinců, kterým bude vydáváno oprávnění k pobytu za účelem podnikání, **zavedením tzv. kvót**. Kvóty by Ministerstvo průmyslu a obchodu stanovilo vyhláškou, resp. by byly stanoveny formou nařízení vlády. Přijetí takového opatření je považováno za efektivnější, zcela transparentní, kontrolovatelné a lze předpokládat, že umožní vyloučit případnou korupci.

Otázka případného svěření uvedené činnosti obecním úřadům byla projednána se Svazem měst a obcí, který se k předmětné otázce dosud nevyjádřilo.

Varianta 3

Novela zákona o pobytu cizinců, včetně novely některých dalších zákonů

Tato varianta vedle řešení navrhovaného ve variantě 2 předpokládá i řešení problémů, které vyžadují novelu i některých dalších zákonů, které spadají do věcné působnosti jiných resortů.

V návaznosti na zavedení opatření, podle kterého jednou ze základních podmínek pro udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání bude předložení dokladu o zápisu cizince do příslušného rejstříku, seznamu nebo evidence, bude nezbytné provést dílčí změnu živnostenského zákona, podle které již zmíněný druh víza nebude podmínkou provedení zápisu cizince do živnostenského rejstříku.

Novelou zákona o zaměstnanosti bude znovu zaveden institut vydávání „oprávnění k zaměstnávání cizinců“, který byl zrušen novelou provedenou zákonem č. 382/2008 Sb. (tj. novelou v souvislosti se zavedením institutu „zelených karet“).

Pokud jde o zaměstnávání cizinců – účastníků v právnické osobě (zejména družstevníků), je žádoucí, aby cizinci vykonávající práci pro družstvo (kteří za současného stavu nemusí mít uzavřenu pracovní smlouvu) spadali pod stejný režim jako běžný zaměstnanec. Družstva by se v těchto případech měla dostat do postavení „zaměstnavatele“ se všemi důsledky (tj. včetně povinnosti úhrady sociálního a zdravotního pojištění, oprávnění úřadů práce provádět kontrolu dodržování pracovně právních předpisů, ale i nově navrhované odpovědnosti za úhradu nákladů spojených se správním vyhoštěním cizince, s nímž byl v době platnosti povolení k zaměstnání ukončen pracovní poměr).

Podle vyjádření Ministerstva práce a sociálních věcí „společníci a družstevníci“ mohou pro společnost/družstvo konat činnosti mimo pracovněprávní vztah, pokud výkon činnosti nenaplňuje znaky závislé práce (vyplývá z jejich postavení společníka/družstevníka podle obchodního zákoníku). Podle názoru tohoto ministerstva však není možné uložit všem společníkům/družstevníkům povinnost, že musí být zaměstnanci, pokud chtějí pro danou právnickou osobu vykonávat činnost, která nemá znaky závislé práce podle § 2 odst. 4 zákoníku práce. Z toho důvodu ani nelze požadovat, aby družstevníci/společníci k žádosti o vydání povolení k zaměstnání předkládali pracovní smlouvu. Se zřetelem k uvedeným skutečnostem obchodní společnost nebo družstvo, jde-li o činnost prováděnou společníkem/družstevníkem mimo pracovněprávní vztah, nemá postavení zaměstnavatele. Bez zohlednění této skutečnosti by se na tyto případy nevztahovala navrhovaná opatření k zavedení spoluodpovědnosti zaměstnavatele za řešení situace cizince, kterému v České republice poskytl zaměstnání. Z tohoto důvodu se navrhuje doplnění § 178a zákona o pobytu cizinců o definici pojmu „zaměstnání“ a „zaměstnavatel“ pro účely tohoto zákona.

Pravomoc celních orgánů v oblasti kontrol nezákonného zaměstnávání cizinců by se měla rozšířit i na oblast správního trestání tak, aby v rámci své kontrolní činnosti byly při zjištění nezákonného zaměstnávání cizinců oprávněny vést řízení o uložení pokuty.

Uvedená otázka spadá do působnosti Ministerstva financí, kterému bylo v této souvislosti současně doporučeno posoudit i možnost rozšíření pravomoci celních orgánů o kontrolní činnost podnikatelských aktivit cizinců. Změna je provedena úpravou zákona o zaměstnanosti.

VARIANTY K USNESENÍ VLÁDY č. 450/2009

Varianta 1

Nulová varianta

Zvolení této varianty znamená nerespektovat Koncepti budoucí právní úpravy, která povede ke sjednocení právní úpravy postupů při výkonu jednotlivých správních agend s minimem odchylek a výjimek, tj. nebudou odstraněny duplicity se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, resp. k jejímu provedení přijaté usnesení vlády ze dne 16. 11. 2009 č. 1397 o Harmonogramu prací při realizaci Konceptu budoucí právní úpravy, která povede ke sjednocení právní úpravy při výkonu jednotlivých správních agend s minimem odchylek a výjimek (v harmonogramu je stanoveno provedení tohoto úkolu v rámci plánu legislativních prací, do kterého byla zařazena rovněž novelizace zákona č. 325/1999 Sb. a zákona č. 326/1999 Sb.).

Tato varianta nepřichází v úvahu.

Varianta 2

Změna zákona o pobytu cizinců a zákona o azylu

V rámci Konceptu budoucí právní úpravy, která povede ke sjednocení právní úpravy postupů při výkonu jednotlivých správních agend s minimem odchylek a výjimek, budou odstraněny duplicity se správním řádem (realizační úkoly uložené usnesením vlády č. 1397/2009).

VARIANTY K SOUDNÍ JUDIKATUŘE, RESP. K SOUDNÍM NÁLEZŮM

Varianta 1

Nulová varianta

Zvolení této varianty představuje nereagovat na uvedenou soudní judikaturu, což je sice možné, ale nelze ponechávat v právní nejistotě adresáty uvedených problematických norem a vystavovat Českou republiku případným soudním sporům.

Varianta 2

Novela zákona o pobytu cizinců, zákona o azylu a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů

Tato varianta vychází z analýzy účelnosti procesních ustanovení v uvedených zákonech; na základě jejích výsledků je pak nutné provést novelizaci těchto zákonů tak, aby bylo dosaženo cíle regulace (zejména provedení specifikace problematických oblastí, např. soudní přezkum rozhodnutí o správním vyhoštění, včetně stanovení lhůt soudům). Tato varianta je opět jediná reálně možná. Pro adresáty norem by mělo být přínosem i konkretizování povinnosti hradit výdaje vzniklé České republice v souvislosti s vyhošťováním cizince, popř. specifikace problematických otázek, které vyvolávala aplikace institutu doplňkové ochrany.

VARIANTY K POŽADAVKŮM PRAXE

Varianta 1

Nulová varianta

Volba této varianty představuje nerespektovat požadavky praxe. Problémy objevivší se v praxi tak zůstanou neřešeny, v důsledku čehož bude dále narůstat zneužívání institutů zákona a budou přetrvávat související nežádoucí společenské jevy (oblast bezpečnosti, zneužívání systémů zdravotní a sociální péče apod.). Tato varianta není vhodná.

Variantu 2

Změna zákona o pobytu cizinců a zákona o azylu.

Novelizace zákonů jsou standardním řešením, kterým se reaguje na požadavky aplikační praxe. Reagovat na požadavky aplikační praxe je nezbytné i s ohledem na blížící se přechod agendy dlouhodobých pobytů z policie na Ministerstvo vnitra. Odstranění aplikačních problémů tak přispěje k hladšímu přechodu agendy, a proto tato varianta se jeví jako optimální.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

Transpoziční část předloženého návrhu

■ Identifikace nákladů a přínosů

Pokud vzniknou nové náklady v souvislosti s navrhovanou novelizací v transpoziční části (lze zmínit zavádění biometrie do průkazů o povolení k pobytu), je nutné konstatovat, že tyto náklady by vznikly bez ohledu na předkládanou novelizaci, tj. vznikly by již v souvislosti s přímou aplikovatelností Nařízení Rady (ES) č. 380/2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 1030/2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí. Nicméně pro ilustraci předpokládané náklady biometrie/ePKP pro období 2010 – 2016 (hrubý odhad):

Rámcová finanční náročnost projektu ePKP

A) Přípravná fáze: 2010 – prosinec 2011

Č	Položka	Cena
1	Pořízení Centrálního systému zpracování dat pro výrobu ePKP (CSZDV ePKP), vč. testovacího a produkčního prostředí	180 mil. Kč
2	Tvorba a licence aplikačního SW pro CSZDV ePKP	150 mil. Kč
3	Technické vybavení pracovišť OAMP a SCP, projekt a instalace (celkem je počítáno s nutností vybavit 57 pracovišť, roční souběžný provoz do prosince 2012, od 1. 1. 2013 budou všechna pracoviště v gesci OAMP)	52 mil. Kč

4	Výroba testovacích ePKP a specimen, testy aplikace, akceptační řízení	20 mil. Kč
5	Další náklady – NCA, CVCA (národní certifikační autorita), bezpečnostní testy, certifikace aj.	35 mil. Kč
6	Řízení projektu	15 mil. Kč
7	Vybavení a zprovoznění dohledového centra, Hot-line	30 mil. Kč
Předpokládané výdaje v rámci přípravné fáze		482 mil. Kč

B) Provozní fáze: leden 2012 – prosinec 2016

Č	Položka	Cena
1	Provoz a údržba CSZDV ePKP (HW, krabicový SW, aplikační SW a databáze ePKP)	80 mil. Kč/rok
2	Provoz certifikačního pracoviště NCA	8 mil. Kč/rok
3	Provoz dohledového centra, Hot-line	28 mil. Kč/rok
Provozní výdaje za roky 2012 - 2016		464 mil. Kč
4	Vlastní průkazy ePKP - výroba	
	2012	37,5 mil. Kč
	2013	37,5 mil. Kč
	2014	37,5 mil. Kč
	2015	37,5 mil. Kč
	2016	37,5 mil. Kč
Náklady na výrobu dokladů celkem		187,5 mil. Kč
Předpokládané výdaje v rámci provozní fáze do roku 2016		651,5 mil. Kč
Předpokládané výdaje celého projektu ePKP		1133,5 mil. Kč
Předpokládaný průměrný náklad na 1 vydaný doklad		Cca 1512 Kč
Návratnost investic 2012-2016		1350 mil. Kč
Předpokládaný rozdíl mezi výdaji a příjmy v letech 2010 – 2016		216,5 mil. Kč

Uvedené provozní náklady budou uhrazeny navýšením správního poplatku, přičemž vzhledem k zapojení obecních úřadů do procesu vydávání ePKP bude žadatel za pořízení biometrických údajů platit přímo na obecním úřadě 500 Kč.

Dalším předpisem EU, který přináší nové náklady, je návratová směrnice, která požaduje zajistit určitým kategoriím cizinců neodkladnou a následnou zdravotní péči. Jedná se o cizince podle § 9a a o cizince, kterým byla stanovena doba k vycestování z území podle § 50a odst. 4 nebo § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Vzhledem k časově velmi omezenému pobytu těchto cizinců na území České republiky je navrženo, aby zdravotní péči za tyto cizince hradilo Ministerstvo vnitra.

Pro výpočet předpokládaných nákladů, kdy se předpokládá, že maximálně 40% cizinců bude potřebovat zdravotní péči ve stanoveném rozsahu (§ 176a), byla použita data vydaná Českým statistickým úřadem pod názvem: Výsledky zdravotnických účtů v České republice v letech 2000 - 2007

- kapitola 3. Výdaje zdravotních pojišťoven, strana 17
- tabulka 3.3: Průměrné výdaje na jednoho pojištěnce podle věku a pohlaví (v Kč).

průměrné výdaje za rok 2007 na muže	16 418 Kč
průměrné výdaje za rok 2007 na ženu	19 029 Kč
průměrné výdaje za rok 2007 na osobu	17 724 Kč
průměrné výdaje na osobu za měsíc v roce 2007	1 477 Kč
Předpokládaný počet cizinců v nové kategorii za rok	3 500
Předpokládaný maximální počet cizinců z této kategorie, kterým by měla být hrazena zdravotní péče - cca 40%	1 400
Celkové předpokládané roční náklady na zdravotní péči	2 067 742 Kč

■ Konzultace

Transpoziční část novelizace byla v období přípravy textu konzultována jak s dotčenými resorty, tak i se zástupci nevládních organizací zastupujících zájmy cizinců v České republice; účastníkům konzultací bylo umožněno svá stanoviska vyjádřit rovněž v písemné podobě tak, aby regulace byla provedena na základě jednoznačně uplatněných požadavků a doporučení.

Usnesení vlády č. 171/2009

■ Identifikace nákladů a přínosů

Varianta 1

Nevylučuje, že by v budoucnu mohlo dojít k výraznému nárůstu nákladů, které by vznikly státu v návaznosti na ukončení pobytu cizinců v případech, kdy cizinci za

přechodného pobytu na území České republiky přijdou o zdroj svých příjmů. Přijetí této varianty se proto nedoporučuje.

Varianty 2 a 3

Shodně směřují k omezení resp. vyloučení dalšího finančního zatížení pro stát.

Z hlediska zaměstnavatelů v důsledku zavedení jejich spoluodpovědnosti za řešení situace cizince, se kterým v České republice uzavřel pracovní poměr a v době platnosti povolení k zaměstnání s ním pracovní poměr rozvázal, dojde k nárůstu jejich výdajů. V této souvislosti se bude jednat zejména o náklady na dopravu cizince do státu jeho občanství, popřípadě do státu, kde má povolen pobyt. Jejich výši nelze v současné době jednoznačně vyčíslit, neboť bude odvislá jednak od počtu takových cizinců, ale i od vzdálenosti konkrétní destinace. Uvedené opatření by mělo vést k tomu, aby zaměstnavatelé v budoucnu věnovali větší pozornost výběru cizinců, které budou zaměstnávat.

Výše nákladů v návaznosti na přijetí varianty, podle které bude stanoven subjekt odpovědný za posuzování přínosu podnikatelské činnosti cizince žádajícího o vydání oprávnění k pobytu za účelem podnikání, bude odvislá od subjektu, který by tuto činnost měl realizovat. V této souvislosti např. Ministerstvo průmyslu a obchodu uvedlo, že v jejich resortu (včetně podřízených organizací) není konkrétní útvar, který by takovou činnost mohl provádět - bylo by proto nezbytné vytvořit zcela nový speciální útvar o cca 15 pracovních místech, což by znamenalo zvýšení nákladů o 8 až 10 mil. Kč ročně.

Navrhovaná regulace počtu cizinců, kterým bude vydáváno oprávnění k pobytu za účelem podnikání, zavedením tzv. kvót, bude vyžadovat vybudování informačního systému, který umožní realizovat toto opatření. Podle předběžného vyjádření Ředitelství služby cizinecké policie by se mělo jednat řádově o náklady ve výši cca 750 000,- Kč – před předložením návrhu zákona vládě bude výše těchto nákladů upřesněna.

Varianta 3 předmětnou otázku řeší komplexně i ve vazbě na některé další zákony, a proto se navrhuje jako nejvhodnější pro schválení.

■ Konzultace

K zajištění úkolů uložených usnesením vlády č. 171/2009 byla zřízena meziresortní pracovní skupina, složená ze zástupců Ministerstva vnitra, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva financí, Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva zahraničních věcí a Ředitelství služby cizinecké policie. Na základě výsledků jednání uvedené pracovní skupiny byl zpracován návrh zákona. V dalším legislativním procesu však nelze vyloučit další jednání a provedení nezbytných změn, či precizaci legislativního návrhu.

Usnesení vlády č. 450/2009

■ Identifikace nákladů a přínosů

Navrhované změny by neměly představovat zvýšení finančních nákladů. Smyslem navrhovaných změn je odstranění nadbytečné administrativní zátěže státních orgánů i cizinců, lze tedy naopak očekávat související úsporné efekty.

■ Konzultace

Analytická část přípravy regulace i další realizační návrhy byly konzultovány s oddělením správního řízení odboru legislativy a koordinace předpisů Ministerstva vnitra, a to již v době přípravy věcných podkladů, na jejichž základě bylo přijato usnesení vlády č. 450/2009 a zejména pak usnesení vlády ze dne 16. 11. 2009 č. 1397 o Harmonogramu prací při realizaci Koncepce budoucí právní úpravy, která povede ke sjednocení právní úpravy při výkonu jednotlivých správních agend s minimem odchylek a výjimek.

Soudní judikatura, soudní nálezy

■ Identifikace nákladů a přínosů

V průběhu konzultací nebyly identifikovány žádné nové náklady, neboť jde o činnosti, které správní úřady, **resp. soudy v minulosti již vykonávaly.**

■ Konzultace

Navržené změny spočívající ve stanovení lhůt soudům byly konzultovány s Ministerstvem spravedlnosti. Současně požadavek stanovení lhůt soudům v souvislosti s řízeními v oblasti azylu a migrace byl opakovaně vznášen různými subjekty v rámci připomínkových řízení.

Požadavky praxe

■ Identifikace nákladů a přínosů

Při **vyčíslení nákladů na rozšíření okruhu osob, kterým bude nově vydáváno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany (doplnění § 42e odst. 1 zákona o pobytu cizinců)**, bylo základním východiskem určení počtu osob, které mohou možnost udělení tohoto povolení využít. Lze předpokládat, že v prvním roce účinnosti přijaté regulace se bude jednat maximálně o 20 osob⁵⁾, přičemž se vychází jednak z odhadů policie a jednak z dvou již několik let fungujících programů v gesci Ministerstva vnitra, které zajišťují služby pro stávající okruh oprávněných osob vymezených ustanovením § 42e zákona o pobytu cizinců.

V porovnání se stávajícími programy se nepředpokládá vynaložení žádné částky na detekci či identifikaci osob vhodných pro případné zařazení do programu. Rovněž samotný proces legalizace pobytu cílové skupiny osob není spojen se zvýšenými finančními nároky na rozpočet České republiky.

V rámci programu se však počítá se zajištěním určitého, přesně vymezeného okruhu služeb. Na základě předchozích zkušeností s fungováním obou výše uvedených programů se předpokládá, že služby nebudou osobám zajišťovány přímo pracovníky policie, která bude celý program koordinovat, nýbrž budou na základě smluv poskytovány vybranými nevládními organizacemi. Služby budou poskytovány dle aktuálního množství a potřeb cizinců zařazených do programu. Celková výše finančních prostředků potřebných pro zajištění těchto služeb pro rok 2010 činí 2 900 000 Kč. Tato částka je určena jednak na úhradu nákladů

---

⁵⁾ Odhadovaný počet 20 osob na období 12 měsíců roku 2010 předpokládá obměnu klientů v Programu, kdy tyto osoby budou služby v rámci Programu využívat v různém rozsahu a v různých časových úsecích. U kurzů českého jazyka se pak může jednat o opakovanou podporu, a to formou základního kurzu a navazujícího kurzu pro pokročilé.

ubytování a služeb souvisejících, zejména se jedná o poskytování stravy, ale také o drobnou hmotnou výpomoc, např. na školní pomůcky u rodin s dětmi, hygienické pomůcky atp., které nejsou poskytovány jako součást ubytování. Dále je pak částka určena na úhradu poskytovaných poradenských služeb a služeb souvisejících, zejména se jedná o tlumočnické služby, cestovné a režijní náklady. Počítá se s tím, že poradenství bude poskytováno i osobám, které budou zařazeny do programu, ale ubytování si budou hradit samostatně z vlastních prostředků (2 400 000 Kč). Dále je podíl této částky určen na úhradu aktivit zaměřených na podporu sociální integrace cizinců zařazených do programu, spočívajících v kurzech českého jazyka, kurzech počítačové gramotnosti, a případných rekvalifikací (300 000 Kč). Zbývající částka (200 000 Kč) je určena na úhradu služeb spojených s dobrovolným návratem cizinců po ukončení trestního řízení, resp. úhradu cen letenek nebo úhradu jiného vhodného způsobu přepravy. Dobrovolný návrat bude jako možné řešení nabízen všem cizincům během jejich zařazení do programu. Vzhledem k tomu, že významnou úsporu skutečných nákladů na realizaci již fungujících programů přinesly v minulých letech ty případy, kdy cizinec poskytl orgánům činným v trestním řízení svědectví formou neodkladného úkonu a následně zvolil dobrovolný návrat, je nezbytné možnost financování dobrovolného návratu dotčených cizinců obdobně vytvořit též v rámci programu.

Je třeba zdůraznit, že požadovaný objem finančních prostředků je vypočten na základě kvalifikovaného odhadu počtu osob, které budou služby v rámci programu čerpat. Konečná částka, která bude na tyto služby v roce 2010 vynaložena, se může lišit. Při realizaci programu však nelze vyloučit nárazové příchody více zájemových osob splňujících podmínky pro zařazení do programu, u kterých bude nutné služby zajistit. Je proto nezbytné, aby policie těmito finančními prostředky disponovala tak, aby mohla reagovat na potřeby vzniklé v rámci programu pružně, v průběhu celého roku. Případné nevynaložené finanční prostředky budou na konci roku vráceny do státního rozpočtu. V případě přečerpání odhadovaných částek pro jednotlivé položky pak bude nutné vzniklou potřebu operativně řešit přesunem v rámci celkové přidělené částky.

Celková nárokováná částka na pokrytí nákladů na služby poskytované v rámci programu pro rok 2010 činí 2 900 000 Kč. V závislosti na termínu nabytí účinnosti předkládané novely ustanovení § 42e zákona o pobytu cizinců v průběhu roku 2010 je možné tuto částku poměrně krátit. Náklady na provozování programu pro rok 2011 a následující roky nelze v tuto chvíli kvalifikovaně stanovit; přesto lze konstatovat, že podle zkušeností s fungováním obou stávajících programů není očekáván výrazný nárůst nákladů ve srovnání s rokem 2010 ani v dalších letech.

K úhradě nákladů pro rok 2010 se navrhuje navýšit rozpočtovou položku „Ostatní služby jinde neuvedené“ v rozpočtu policie o částku 2 900 000 Kč.

Přehled celkových nákladů pro rok 2010

Služby a náklady spojené s jejich poskytováním	leden – prosinec 2010
Ubytování a poradenské služby poskytované nevládními organizacemi po vydání povolení k pobytu	2 400 000
Dobrovolný návrat	200 000

Služby směřující k sociální integraci	300 000
CELKEM	2 900 000

Pro úhradu ceny služeb poskytovaných v rámci Programu ze strany nevládních organizací a Mezinárodní organizace pro migraci bude využit osvědčený způsob plateb uskutečněných na základě smluv o poskytování služeb, uzavřených mezi jednotlivými organizacemi a policií. Smlouvy budou samostatně uzavírány jednak na poskytování služeb ve formě poradenství, včetně služeb souvisejících, dále pak na poskytování služeb ve formě ubytování a služeb souvisejících, včetně služeb vedoucích k sociální integraci a služeb souvisejících. Úhrada bude uskutečněna vždy až po předložení průběžné zprávy a faktury, které budou schváleny příslušnými odpovědnými pracovníky policie.

Další změny navržených zákonů v důsledku požadavků praxe nebudou mít finanční dopady na Ministerstvo vnitra ani na policii, s níž byla uvedená otázka konzultována.

■ Konzultace

Návrhy vycházejí ze strany Ministerstva vnitra, Ředitelství služby cizinecké policie, resp. jiných dotčených subjektů (včetně nevládních organizací).

■ Implementace a vynucování

Transpoziciční část předloženého návrhu

Za transpozici, resp. reflexi výše uvedených právních předpisů EU je odpovědné Ministerstvo vnitra. Za vynucování je odpovědné zejména Ministerstvo vnitra, policie, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a úřady práce. Vzhledem k tomu, že transpozice se stane součástí existujících zákonů, jimiž jsou mechanismy vynucování již účinně řešeny, je zřejmé, že budou využity i pro nově konstituované právní vztahy. Z tohoto důvodu proto také není nutné pro tuto oblast stanovovat výši a zdroje finančních prostředků pro její realizaci, neboť bude využito stávající struktury organizace a personálního, věcného a finančního zajištění.

Usnesení vlády č. 171/2009

Za implementaci uvedeného usnesení je odpovědné Ministerstvo vnitra. Za vynucování je odpovědné zejména Ministerstvo vnitra, policie, Ministerstvo financí, Ministerstvo průmyslu a obchodu, úřady práce a celní orgány, obecní úřady s rozšířenou působností. Finanční prostředky jsou zajištěny na základě části IV. bodu 5 písm. a) usnesení vlády č. 171/2009 (budou čerpány z rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa, položky Vládní rozpočtová rezervy – celkově pro realizaci celého projektu podle tohoto usnesení je vyčleněna finanční částka ve výši 60 716 tis. Kč).

Usnesení vlády č. 450/2009

Za implementaci navrhovaných opatření je odpovědné Ministerstvo vnitra. Za vynucování je odpovědné zejména Ministerstvo vnitra a policie.

Finanční prostředky pro zajištění této implementace jsou realizovány na základě usnesení vlády č. 450/2009, resp. usnesení vlády č. 1397/2009.

Soudní judikatura, soudní nálezy

Za reflexi uvedené judikatury je odpovědné Ministerstvo vnitra. Za vynucování je odpovědné zejména Ministerstvo vnitra, policie, Ministerstvo práce a sociálních věcí, úřady práce, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo průmyslu a obchodu. Vzhledem k tomu, že se jedná o provedení regulace v rámci přezkumu dosavadních právních předpisů (ve smyslu RIA), tedy pro zvýšení jejich efektivnosti, nepředpokládají se nároky na čerpání zvláštních finančních prostředků.

Požadavky praxe

Za implementaci navrhovaných opatření je odpovědné Ministerstvo vnitra. Za vynucování je odpovědné zejména Ministerstvo vnitra a policie. Rovněž pro tuto oblast není nutné vyhledávat nové finanční prostředky, naopak lze očekávat sekundární efekt úspor v souvisejících administrativních oblastech. Vzhledem k tomu, že se jedná o provedení regulace v rámci přezkumu dosavadních právních předpisů (ve smyslu RIA), tedy pro zvýšení jejich efektivnosti, nepředpokládají se nároky na čerpání zvláštních finančních prostředků.

■ Přezkum účinnosti

Přezkum účinnosti navrhované regulace je jednak přímo závislý na provedení přezkumu ze strany EU, resp. provedení změn v nařízeních a směrnicích, pro jejichž implementaci je regulace prováděna. Pokud se jedná o nástroje přezkumu účinnosti regulace v právním řádu České republiky, jsou stanoveny jednak průběžně prováděnými analytickými studiemi a statistickým zjišťováním pro oblast pobytu cizinců na území České republiky podle zákon č. 325/1999 Sb. a zákona č. 326/1999 Sb. V tomto smyslu je přezkum prováděn v pravidelných cyklech, tedy v intervalech 12 měsíců, kdy jsou tyto zprávy publikovány.

Současně je možné v rámci legislativních úkolů vlády reagovat na aktuální potřeby praxe a její upozornění na případné nedostatky v regulace nebo případně její neefektivnosti.

4. Návrh řešení

ZÁVĚREČNÉ SHRNUTÍ

Transpoziční část předloženého návrhu

- Zhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Vzhledem k výše uvedenému nepřichází v úvahu žádná jiná varianta, než je reflexe uvedených opatření EU do českého právního řádu při zachování jejich smyslu a účelů

zákonodárce v EU, tj. Rady EU, resp. Evropského parlamentu (více viz zvláštní část důvodové zprávy).

Usnesení vlády č. 171/2009

- Zhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení

V souladu s provedeným vyhodnocením a v souladu s výsledky dosud provedených konzultací s dotčenými subjekty se navrhuje realizovat třetí variantu.

Usnesení vlády č. 450/2009

- Zhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Vzhledem k úkolům stanoveným v usnesení vlády č. 450/2009 je nutné realizovat druhou variantu.

Soudní judikatura, resp. soudní nálezy

- Zhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Z důvodu právní jistoty adresátů norem je vhodné provést analýzu z pohledu regulace problematických ustanovení zákona o pobytu cizinců, resp. zákona o azylu a navrhnout jejich konkrétní změnu.

Požadavky praxe

- Zhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení

V souladu s provedeným vyhodnocením a v souladu s výsledky dosud provedených konzultací s dotčenými subjekty se navrhuje realizovat **druhou variantu**, a to zejména z důvodů, že odstranění aplikačních problémů přispěje k hladšímu přechodu agendy dlouhodobých pobytů z policie na Ministerstvo vnitra a k minimalizaci prostoru pro dnes vzniklé nejjasnosti a další negativní aspekty.

ODŮVODNĚNÍ POUŽITÉ FORMY RIA („malá RIA“)

Podle části 5 procesních pravidel Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace se velká RIA neprovádí v případě, že se právním předpisem implementuje právo ES. Současně s ohledem na uvedený bod procesních pravidel Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace bude velká RIA provedena vždy, když malá RIA identifikuje alespoň jeden z následujících kvantitativních nebo kvalitativních dopadů. Tj. zejména by návrh zákona měl mít významné jednorázové dopady ve výši alespoň 30 mil Kč za rok nebo na jednu skupinu subjektů, popř. by měl mít kumulované dopady (opakované nebo součet několika jednorázových) ve výši alespoň 140 mil. Kč, nebo by navrhovaný zákon měl mít dopady mající za důsledek znevýhodnění některé sociální skupiny a její uplatnění ve společnosti, dopady na hospodářskou soutěž či by musel zásadním způsobem pozměnit podmínky fungování trhu.

Hlavním smyslem předkládaného návrhu změn níže uvedených zákonů je implementace práva ES/EU. Pokud budou vznikat požadavky na výdaje ze státního rozpočtu (viz identifikace nákladů a zajištění jejich zdrojů), tak je to zejména v souvislosti

se zaváděním biometrických údajů do průkazů o povolení k pobytu, nicméně tato povinnost vzniká již z přímo aplikovatelného předpisu ES/EU (nařízení) a nevzniká tak v důsledku navržených změn příslušných právních norem, konkrétně pak zákona č. 326/1999 Sb.

Ostatní změny jdoucí nad rámec práva ES/EU obsažené v předkládané novelizaci nespádají pod výše uvedené kvantitativní nebo kvalitativní dopady, pro které musí být provedena velká RIA (bližší zdůvodnění je přímo uvedeno v textu).

KONTAKTY

PhDr. Tomáš Haišman

ředitel odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra

tel. 974 832 500

e-mail: opu@mvcv.cz

JUDr. Andrea Fáberová

vedoucí oddělení azylové a migrační legislativy

odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra

tel. 974 832 489

e-mail: opueu@mvcv.cz

II. ZHODNOCENÍ SOULADU NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY S ÚSTAVNÍM POŘÁDKEM ČESKÉ REPUBLIKY

Předložený návrh zákona je v plně souladu s ústavním pořádkem České republiky. V jednotlivých částech pak rovněž narovnává problémy identifikované Ústavním soudem, resp. dále upravuje v souladu s nálezem Ústavního soudu č. 47/2009 Sb. situaci, která vznikla po zrušení ustanovení § 171 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. S přihlédnutím k regulovaným právním vztahům a jejich citlivosti vůči jejich adresátům byla zvýšená pozornost věnována zajištění souladu regulace s úpravou souvisejících základních lidských práv a svobod, a to včetně důsledného zajištění ochrany osobních údajů (hlava druhá, oddíl první Listiny základních lidských práv a svobod), hospodářských, sociálních a kulturních práv (hlava čtvrtá Listiny základních práv a svobod), nebo práv na soudní a jinou právní ochranu (hlava pátá Listiny základních práv a svobod), pokud nejsou přiznána výslovně občanům České republiky.

Předložený návrh je z hlediska principů rovnosti mužů a žen zcela neutrální (návrh respektuje směrnici Rady 79/7/EHS a směrnici Rady 86/378/EHS a vztahuje se stejně na obě pohlaví).

Návrh novely zákona nemá dopad na životní prostředí.

III. ZHODNOCENÍ SOULADU NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY S MEZINÁRODNÍMI SMLOUVAMI, JIMIŽ JE ČESKÁ REPUBLIKA VÁZÁNA

Při přípravě navržených změn zákonů z důvodů vymezených výše v textu (transpozičních, požadavků praxe atd. apod.) měl předkladatel na paměti také závazky vyplývající z mezinárodního práva veřejného. V této souvislosti je vhodné připomenout zejména článek 5 Úmluvy o ochraně lidských práv (Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb.), který jasně vymezuje limity omezení svobody jedince a který je relevantní pro posouzení vhodnosti transpozice návratové směrnice. V této souvislosti je vhodné poukázat na článek 8 Úmluvy o ochraně lidských práv – ochrana soukromí, popř. Protokol č. 7 připojený ke zmíněné úmluvě, zejména pak článek 1 uvedeného protokolu upravujícího procesní záruky týkající se vyhoštění cizinců. Samozřejmě předkladatel neopominul ani relevantní judikaturu⁶.

Dále z oblasti mezinárodního práva veřejného nejde nepřipomenout ochranu zájmů dítěte, tj. Úmluvu o právech dítěte (Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb.).

Návrh není v rozporu s mezinárodněprávními závazky České republiky.

IV. ZHODNOCENÍ SOULADU NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY S PRÁVEM EU/ES

Cílem předkladatele bylo zajištění implementace uvedených právních předpisů EU/ES a odstranění rozporů s právem EU/ES tam, kde se dosavadní právní úprava na základě provedeného přezkumu ukázala jako ne zcela efektivní (případ reflexe schválených a publikovaných nařízení).

Předkládaný návrh zákona, včetně netranspozičních ustanovení, je plně v souladu s právem EU/ES.

---

⁶ Právě s ohledem na citovaný Protokol č. 7 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod stojí mj. za to připomenout judikát ve věci Maaouia vs Francie č. 39652/98 ze dne 5. 10. 2000.

Zvláštní část

K ČÁSTI PRVNÍ – Změna zákona o pobytu cizinců na území České republiky

K bodům 1 a 2 - k § 9 odst. 5 a § 9a

V souladu s článkem 2 odst. 2 písm. a) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí je navrhováno tuto směrnici neaplikovat na případy, kdy dojde k odepření vstupu na území České republiky. Je proto nutné v právním řádu České republiky zajistit, aby těmto osobám byla poskytována práva obsažená v článku 4 odst. 4 citované směrnice. Navrhuje se tak výjimka z povinnosti vycestovat, byl-li cizinci odepřen vstup na území, a to v případech bezprostředního ohrožení života cizince a obdobných situacích, kdy je mu nutné poskytnout neodkladnou zdravotní péči. Vzhledem k možným souvisejícím důsledkům převozu cizince do zdravotnického zařízení, kdy dojde ke vstupu cizince na území České republiky, který by k tomu jinak nebyl oprávněn, je nezbytné, aby policie měla povinnost takového cizince do zdravotnického zařízení doprovázet, sřížít jej po dobu poskytování zdravotní péče ve zdravotnickém zařízení a následně jej dopravit zpět na hraniční přechod.

Takový cizinec je oprávněn zdržovat se na území pouze po dobu nezbytně nutnou. Setrvání cizince na území se nepovažuje za pobyt ve smyslu cizineckého zákona a na cizince se stále hledí jako na cizince, kterému byl odepřen vstup na území. Pro účely poskytnutí zdravotní péče a rozsahu oprávnění policie se na takového cizince hledí jako na cizince zajištěného podle Hlavy XI. Poskytne se mu tedy i stejný rozsah zdravotní péče, který je definován v § 176.

K bodu 3 - k § 12

Navrhovaná změna odráží fakt, že postupy a podmínky udělování krátkodobých víz budou po vstupu v platnost upraveny přímo použitelným předpisem ES/EU, kterým je nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009, ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex).

K bodu 4 - k § 13 odst. 2

V současné době je ze strany cizince běžnou praxí při řízení o udělení povolení k pobytu obcházení povinnosti stanovené § 13 zákona o pobytu cizinců. V souvislosti s prokazováním zajištění prostředků k pobytu na území cizinec sice formálně naplní povinnost danou zákonem a při jednání na příslušném Inspektorátu cizinecké policie předloží finanční prostředky v zákonem požadované výši, nicméně ve skutečnosti těmito prostředky nedisponuje, pouze si je krátkodobě na příslušné jednání vypůjčí. Výjimkou tak nejsou situace, kdy k předáváním finančních prostředků dochází přímo v prostorách služeben cizinecké policie a shodné finanční prostředky využije i několik žadatelů.

Rovněž z praktického hlediska není žádoucí, aby cizinci předkládali správnímu orgánu finanční obnosy v řádech deseti tisíc korun v hotovosti. Prostředky k dlouhodobému pobytu tak bude nadále možné předkládat výpisem z účtu na jméno cizince, jiným dokladem (např. pozváním) nebo platnou mezinárodně uznávanou platební kartou, kterou bude nutné na požádání doplnit i výpisem z účtu na jméno cizince, neboť karta sama o sobě není zárukou disponibilní částky na účtu.

K bodům 5 a 6 - k § 15 odst. 1 a § 15 odst. 2

Navrhovaná změna má zajistit soulad zákona o pobytu cizinců s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009, ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex). Toto nařízení stanoví postupy a podmínky udělování krátkodobých víz pro průjezd přes území členských států nebo předpokládané pobyty na tomto území nepřesahující tři měsíce během jakéhokoli šestiměsíčního období. Nařízení také upravuje v článku 14 odst. 4 možnost členských států požadovat od žadatelů předložení *dokladu o převzetí finančních nákladů souvisejících s pobytem cizince nebo ubytování v soukromí prostřednictvím formuláře příslušného členského státu*. Český překlad vízového kodexu v článku 14 odst. 4 pro slova „and/or“ ne zcela přesně použil slovo „nebo“; cílem zmíněného ustanovení je umožnit zvoucí osobě vybrat si rozsah jí hrazených nákladů.

Tento dokument má odlišný rozsah závazku ze strany zvoucí osoby, než je tomu podle stávající úpravy rozsahu „pozvání“ podle § 15 zákona o pobytu cizinců (nedává zvoucí osobě možnost vybrat si, zda bude hradit všechny v pozvání deklarované náklady nebo pouze některé z nich).

Navrhované ustanovení z hlediska použití tohoto institutu odkazuje na přímo použitelný právní předpis ES/EU, kterým je vízový kodex. Pro účely pozvání cizince k pobytu delšímu než 3 měsíce bude nadále používán stávající tiskopis pozvání (viz návrh úpravy § 15 odst. 2).

K bodu 7 - k § 15a odst. 2

Evropská Komise v lednu 2009 vydala hodnotící zprávu k implementaci Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Předmětná zpráva se zabývá otázkou správnosti provedení implementace citované směrnice jednotlivými členskými státy. S cílem napomoci členským státům v její správné implementaci vydala Evropská Komise v červenci 2009 příslušný metodický pokyn (viz *sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států – KOM(2009)313*).

Na základě výše uvedených dokumentů byly v zákoně o pobytu cizinců identifikovány některé nedostatky, které je potřebné pro zajištění správné transpozice citované směrnice odstranit.

V daném případě se jedná o zajištění plné transpozice článku 7 odst. 4 citované směrnice, a to ve vztahu k rodinným příslušníkům občanů Evropské unie, kteří na území pobývají za účelem studia.

K bodu 8 - k § 15a odst. 2 písm. a)

Definice pojmu „rodinný příslušník občana Evropské unie“ byla zpracována do zákona o pobytu cizinců zákonem č.217/2002 Sb. (v souvislosti se zajištěním implementace Směrnice Evropského parlamentu a Rady č.2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států). Vzhledem k požadavku explicitního vyjádření záměru směrnice 2004/38/ES byla novelou zákona o pobytu cizinců provedenou zákonem č. 379/2007 Sb. (pro potřebu aplikační praxe) blíže konkretizována podmínka závislosti potomka na občanu Evropské unie (tj. vedle podmínky příbuzenského vztahu byla doplněna podmínka, že musí být občanem Evropské unie nebo jeho manželem „vyživovaný“).

Pro účely zákona o pobytu cizinců se za „nezaopatřeného přímého příbuzného ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takového příbuzného manžela občana Evropské unie“ (§ 15a) mimo jiné považuje občanem Evropské unie nebo jeho manželem vyživovaný cizinec, který se soustavně připravuje na budoucí povolání.

Pojem „soustavná příprava dítěte na budoucí povolání“ je definován v § 12 až 15 zákona č.117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, – aniž by toto vymezení bylo časově ohraničeno dosažením určitého věku dítěte.

Návrh směřuje k tomu, aby pro tyto případy byla stanovena horní věková hranice obdobně jako je tomu pro účely zákona o státní sociální podpoře, tj. toto ustanovení vztahovat pouze na cizince mladší 26 let.

K bodům 9, 10, 13, 15 a 16 - k § 17 písm. b) a c); § 17a; § 18 písm. e); § 20; § 22 až 26 a § 27 až 29b

Navrhovaná změna odráží skutečnost, že postupy a podmínky udělování krátkodobých víz budou po jeho vstupu v platnost upraveny přímo použitelným předpisem ES/EU; tímto předpisem je nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex). Z tohoto důvodu se navrhuje zrušit ustanovení upravující krátkodobá víza. Za krátkodobé vízum se považuje vízum pro průjezd přes území členských států (schengenské spolupráce) nebo pro předpokládané pobyty na tomto území nepřesahující tři měsíce během jakéhokoliv šestiměsíčního období. V § 17 je proto v písmeně b) uvedeno, že krátkodobá víza jsou udělována podle vízového kodexu.

K zajištění realizace vízového kodexu je nezbytné vnitrostátně stanovit orgán, u kterého je cizinec oprávněn požádat o prodloužení platnosti krátkodobého víza (viz návrh úpravy § 20; v rámci policie bude působnost svěřena oblastním ředitelství služby cizinecké policie, resp. od 1. ledna 2013 Inspektorátům cizinecké policie).

S ohledem na změny navrhované v souvislosti s vízovým kodexem je v ustanovení § 20 řešena možnost udělení víza na hraničním přechodu rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie (zohledněna stávající úprava podle § 26 odst. 6 a § 27 odst. 5).

Navrhované ustanovení § 20 odst. 5 konkretizuje důvody, pro které lze neudělit krátkodobé vízum rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie, které jsou oproti standardním důvodům podstatně užší.

Víza, o jejichž udělení je zažádáno na vnějších hranicích, upravuje nově vízový kodex v článku 35. V předmětném článku není obsaženo speciální ustanovení vztahující se k rodinným příslušníkům. Nicméně při transpozici směrnice 2004/38/ES bylo konstatováno, že se nařízení Rady (ES) č. 415/2003 o udělování víz na hranicích včetně udělování takových

víz projíždějícím námořníkům (bude zrušeno vízovým kodexem) na rodinné příslušníky občanů EU, kteří uplatňují právo volného pohybu, nevztahuje.

Kromě toho k zajištění realizace vízového kodexu je nezbytné vnitrostátně stanovit působnost orgánu, který je oprávněn udělovat víza na hraničním přechodu (v rámci policie bude působnost i nadále svěřena ředitelství služby cizinecké policie). V souladu s článkem 32 odst. 2 a článkem 34 odst. 6 vízového kodexu bude důvod neudělení víza, resp. zrušení jeho platnosti, sdělováno cizinci formou jednotného formuláře (vzor stanoví příloha VI vízového kodexu).

K bodu 11 - k § 17b

Navrhovaná úprava odráží skutečnost, že článek 56 odst. 2 písm. e) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex), zrušuje nařízení Rady (ES) č. 1091/2001 ze dne 28. května 2001 o volném pohybu s dlouhodobým vízem, kterým byl zaveden speciální druh dlouhodobého víza (vízum typu D+C).

K bodu 12 - k § 18 písm. d) bod 3

Opatřením se umožní bezproblémový pobyt nezletilých cizinců, kteří byli na základě předběžného opatření soudu umístěni do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Podle § 76a odst. 4 občanského soudního řádu může takové opatření trvat nejvýše po dobu 6 měsíců. Jedná se o obdobnou úpravu, jaká je již obsažena pro jiné konkrétní situace v ustanoveních § 18 písm. d) body 1 až 3 zákona o pobytu cizinců.

Stávající osvobození od vízové povinnosti a povinnosti mít cestovní doklad v případě hospitalizace cizince mladšího 15 let se zrušuje – blíže viz odůvodnění k § 92 písm. b).

K bodu 14 - § 19 odst. 1

Jedná se o formulační úpravu zohledňující skutečnost, že na ukončení přechodného pobytu na území, k němuž se nevyžaduje vízum, se nevztahují části druhá a třetí správního řádu.

K bodu 17 - k § 30 odst. 2 a 4

V souvislosti s transpozicí Směrnice Rady 2009/50/ES o podmínkách pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci se rozšiřuje okruh cizinců, kteří budou na zastupitelském úřadu žádat o vydání povolení k dlouhodobému pobytu. Z tohoto důvodu se tak rozšiřuje i okruh cizinců, kterým bude z moci úřední vydáváno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem cesty do České republiky, kde převezmou modrou kartu EU.

K bodu 18 - k § 30 odst. 3

Za účelem usnadnění volného pohybu cizinců pobývajících na území České republiky po schengenském prostoru se zkracuje doba platnosti víza k pobytu nad 90 dnů. Tímto opatřením se cizinci umožní získat dříve povolení k pobytu, které podle schengenského acquis

opravňuje k pobytu na území ostatních schengenských států až na dobu 3 měsíců, aniž by musel mít vízum dotčeného státu.

K bodu 19 – k § 30 odst. 4

V souvislosti se zavedením biometrických údajů do průkazů o povolení k pobytu se prodlužuje doba pobytu na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem převzetí povolení k pobytu tak, aby bylo možné v této době provést všechny úkony spojené s vydáním průkazu.

K bodu 20 - k § 30 odst. 5

Zrušení ustanovení je důsledkem toho, že článek 56 odst. 2 písm. e) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex), zrušuje nařízení Rady (ES) č. 1091/2001 ze dne 28. května 2001 o volném pohybu s dlouhodobým vízem, kterým byl zaveden speciální druh dlouhodobého víza (vízum typu D+C).

K bodu 21 – k § 30 odst. 5 a § 31 odst. 3

Změna je vyvolána nutností založit poznámku pod čarou odkazující na Směrnici rady 2005/71/ES ze dne 12. října 2005 o zvláštním postupu pro přijímání státních příslušníků třetích zemí pro účely vědeckého výzkumu.

K bodu 22 - k § 31 odst. 4

Stávající právní úprava umožňuje cizinci vydat oprávnění k pobytu za účelem podnikání podle živnostenského zákona již v okamžiku, kdy cizinci ke splnění všech podmínek k provozování živnosti chybí pouze oprávnění k pobytu na území České republiky. Nově bude vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání udělováno až poté, co cizinec bude oprávněn na území České republiky podnikat, tj. v souladu s živnostenským zákonem nejdříve dnem jeho zápisu do živnostenského rejstříku. V ostatních případech bude k vydání oprávnění k pobytu za účelem podnikání vyžadován předchozí zápis cizince do obchodního rejstříku, resp. do příslušného rejstříku, seznamu nebo evidence osob podnikajících podle jiných právních předpisů.

Na dobu nezbytnou k dokončení řízení u živnostenského úřadu a zajištění zápisu cizince do živnostenského rejstříku bude cizinci udělováno vízum k pobytu do 90 dnů (obdobně pro případy zápisu do shora uvedených rejstříků, seznamu nebo evidencí). V případě cizince nepodléhajícího vízové povinnosti bude umožněno uvedené skutečnosti dořešit v rámci bezvízového pobytu (policie pro tyto účely bude na požádání cizince vydávat potvrzení o oprávněnosti pobytu pobývat na území České republiky přechodně bez víza). Úprava provedená v zákoně o pobytu cizinců vyžaduje též změnu živnostenského zákona. Změna navrhovaná v této souvislosti navazuje na návrh novely živnostenského zákona, který je součástí návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti se snižováním administrativní zátěže podnikatelů. Návrh tohoto zákona je projednáván v komisích Legislativní rady vlády.

Pro úplnost se uvádí, že dotčený cizinec v rámci bezvízového pobytu nebude moci provozovat živnost (nebo obdobnou podnikatelskou činnost), neboť v takovém případě by se již jednalo o „výdělečnou činnost“, kterou podle dohod o zrušení vízové povinnosti lze realizovat pouze na základě víza. Z tohoto důvodu bude na vůli cizince, aby v případech, kdy

po splnění vnitrostátních podmínek (§ 21 odst. 4 obchodního zákoníku) bude chtít zahájit podnikatelské aktivity na území České republiky, požádal o udělení víza k pobytu do 90 dnů.

K bodu 23 - k § 31 odst. 6 až 8

Vzhledem ke zranitelnosti azylantů a osob požívajících doplňkové ochrany podle zákona o azylu a k obtížím při slučování členů rodiny, které byly zaznamenány v praxi, se navrhaným odstavcem 6 usnadňuje určitým kategoriím rodinných příslušníků azylantů a osob požívajících doplňkové ochrany možnost se sloučit v režimu pobytu na vízum k pobytu nad 90 dnů. Manžel azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany, pokud manželství vzniklo před vstupem azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany na území České republiky, a nezletilé dítě takové osoby nebo nezletilé dítě manžela azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany nejsou povinni předložit doklad o zajištění prostředků k pobytu na území.

V praxi se objevují případy, kdy rodinní příslušníci v zemi původu nemají cestovní doklad a ani si ho nemohou obstarat. Proto se opět speciálním kategoriím cizinců umožňuje, aby namísto cestovního dokladu předložily pro účely podání žádosti o udělení víza nad 90 dnů i jiný doklad totožnosti než cestovní doklad. Pro tyto případy bude umožněno cizinci na zastupitelském úřadu vydat cestovní průkaz totožnosti (viz návrh úpravy § 114 odst. 7).

V zájmu samotného cizince, ale i České republiky je, aby cizinci, který hodlá na území dlouhodobě pobývat, byla zaručena odpovídající kvalita bydlení. Tímto cílem je rovněž veden předkládaný návrh nového § 91 odst. 7. Běžnou praxí v současné době je, že řada cizinců předkládá doklad o zajištění ubytování obsahující skutečnosti, jejichž pravdivost nelze ověřit. Rovněž dochází k situacím, kdy cizinci dokladují ubytování v objektech, které nejsou určeny pro bydlení nebo pro ubytování, a žijí tak v podmínkách nesplňujících hygienické nebo bezpečnostní standardy bydlení. V některých případech k tomuto může docházet i bez vědomí samotného cizince, kterému je ubytování zajišťováno jeho zaměstnavatelem. Podmínka označení číslem popisným rovněž přispěje k odstranění nesrovnalostí mezi datovými fondy informačního systému cizinců a informačního systému evidence obyvatel. (Pro potřeby zákona o pobytu cizinců může podle stávající právní úpravy cizinec s dlouhodobým pobytem mít jako místo pobytu uveden i objekt neoznačený číslem popisným. Tato skutečnost vedla k problémům v evidenci cizince v informačním systému evidence obyvatel, jenž místem pobytu rozumí pouze stavbu - objekt, „který je podle zvláštního právního předpisu označen číslem popisným nebo evidenčním, popřípadě orientačním číslem a který je podle zvláštního právního předpisu určen pro bydlení, ubytování nebo rekreaci“.) Potvrzení o souhlasu s ubytováním musí být opatřeno úředně ověřeným podpisem oprávněné osoby; úřední ověření podpisu nebude vyžadováno v případě, kdy je doklad o zajištění ubytování zaslán elektronicky a opatřen zaručeným elektronickým podpisem oprávněné osoby; pokud by bylo zasláno prostřednictvím datové schránky oprávněné osoby, nemusí být opatřeno ani jejím zaručeným elektronickým podpisem (srov. § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů).

Pokud jde o úpravu odstavce 8 se zřetelem k navrhanému zjednodušení postupu ve velice citlivé oblasti slučování rodin azylantů a osob požívajících doplňkové ochrany, bude policie ve všech případech, kdy se jedná o udělení dlouhodobého víza za tímto účelem, povinna vyžádat vyjádření Ministerstva vnitra. Vyjádření nebude pro policii závazné, ale policie k němu musí při rozhodování přihlédnout.

K bodu 24 - k § 31 odst. 9

Znění novelizačního bodu zohledňuje návrh úpravy institutu cestovního zdravotního pojištění v souvislosti s navrhovanou úpravou provedenou v § 180i a § 180j.

K bodu 25 - k § 33 odst. 1 písm. c)

Navrhované ustanovení upravuje vydání víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území. Návrh směřuje k řešení případů, kdy cizinec je držitelem platného oprávnění k pobytu, ale před vydáním rozhodnutí o jeho žádosti o trvalý pobyt uplyne platnost jeho dosavadního pobytového oprávnění. Dosud mnoho cizinců spoléhalo pouze na kladný výsledek řízení, což však v případě negativního rozhodnutí znamenalo, že na území České republiky již nemohli požádat o prodloužení platnosti dosavadního oprávnění k pobytu a že tak byli odkázáni na odjezd z území České republiky nebo se zcela zbytečně ocitli v nelegálním postavení.

Vízum za účelem strpění pobytu na území bude vydáván pouze cizinci, který splňuje podmínky k tomu, aby žádost o povolení trvalého pobytu mohl podat za svého pobytu na území České republiky. Žádost o vydání povolení k trvalému pobytu nebude umožněno na území podat cizinci, který je držitelem výjezdního příkazu – viz návrh úpravy § 69 odst. 5.

K bodu 26 - k § 33 odst. 5

Cílem navrhované změny je zamezit účelovým podáváním žádostí s cílem získat automaticky vízum za účelem strpění s platností na dobu 6 měsíců. Po provedené úpravě bude toto vízum možné udělit i s kratší dobou platnosti a cizinec bude muset prokazovat, že i nadále trvá překážka vycestování z území České republiky, která byla důvodem vydání tohoto víza.

K bodu 27 – k § 35 odst. 2

Změna je vyvolána nutností založit poznámku pod čarou odkazující na zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

K bodu 28 - k § 37 odst. 2 písm. a) a § 46e odst. 1 písm. d)

Na základě poznatků aplikační praxe se explicitně vyjadřuje další důvod pro zrušení platnosti příslušného oprávnění k pobytu, a to o případy, kdy cizincem předložený doklad je sice pravý, avšak dodatečně se zjistí, že obsahuje údaje, které neodpovídají skutečnosti.

K bodu 29 - k § 37 odst. 2 písm. g)

Navrhovanou úpravou se sleduje zajistit, aby policie mohla zahájit řízení o zrušení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů, resp. povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny v případě, kdy cizinec neprokáže schopnost úhrady nákladů poskytnuté zdravotní péče. Změna formulace souvisí se změnami úpravy dokladu o cestovním zdravotním pojištění provedenými v § 180j.

K bodu 30 - k § 39

Zrušení ustanovení je důsledkem toho, že článek 56 odst. 2 písm. e) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex), zrušuje nařízení Rady (ES) č. 1091/2001 ze dne 28. května 2001 o volném pohybu s dlouhodobým vízem, kterým byl zaveden speciální druh dlouhodobého víza (vízum typu D+C).

K bodu 31 - k § 40 odst. 1 a 2

Navrhovaná změna odráží skutečnost, že postupy a podmínky udělování krátkodobých víz budou po jeho vstupu v platnost upraveny přímo použitelným předpisem ES/EU; tímto předpisem je nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex). Z tohoto důvodu se navrhuje zrušit ustanovení upravující krátkodobá víza. Za krátkodobé vízum se považuje vízum pro průjezd přes území členských států (schengenské spolupráce) nebo pro předpokládané pobyty na tomto území nepřesahující tři měsíce během jakéhokoli šestiměsíčního období.

K bodům 32 a 34 - k § 40 odst. 3; § 42 odst. 3, § 42b odst. 4 a § 42d odst. 3;

Znění novelizačních bodů zohledňuje návrh úpravy institutu cestovního zdravotního pojištění v souvislosti s navrhovanou úpravou provedenou v § 180i a § 180j.

K bodu 33 - k § 42 odst. 1

V návaznosti na zkrácení doby platnosti dlouhodobého víza z dosavadního 1 roku na 6 měsíců se navrhovaným opatřením umožňuje, aby cizinec mohl za tohoto pobytu na území České republiky podat žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu.

K bodu 35 - k § 42 odst. 6

Navrhovaná úprava je důsledkem změn nezbytných v souvislosti se zavedením průkazů o povolení k pobytu, které budou obsahovat nosič dat s biometrickými údaji, do praxe.

K bodům 36 a 37 - k § 42a odst. 3 a § 42a odst. 7 písm. f)

V souvislosti s transpozicí směrnice 2009/50/ES se umožňuje podat žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny rodinnému příslušníkovi držitele modré karty EU, který pobýval s držitelem modré karty EU v jiném členském státě a následuje ho na území. Žádost musí být podána do jednoho měsíce ode dne vstupu na území.

Držiteli modré karty EU a jeho rodinným příslušníkům bude umožněno sloučení rodiny bez stanovení minimální doby předchozího pobytu na území.

K bodu 38 - k § 42b odst. 2

V souvislosti s transpozicí směrnice 2009/50/ES se stanoví náležitosti k žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny, kterou podává rodinný příslušník držitele modré karty EU. Jde o situaci, kdy rodinný příslušník pobýval s držitelem modré karty EU v jiném členském státě a následuje ho na území České republiky.

K bodům 39 a 41 - k § 42c odst. 3 písm. b); § 42c odst. 6;

Znění novelizačních bodů zohledňuje návrh úpravy institutu cestovního zdravotního pojištění v souvislosti s navrhovanou úpravou provedenou v § 180i a § 180j.

K bodu 40 - k § 42c odst. 3 písm. c)

Navrhované ustanovení řeší jednu z náležitostí žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu rezidenta jiného členského státu Evropské unie, konkrétně doklad prokazující dostatečnou výši příjmů. Obdobně jako u navrhovaných změn k ustanovení § 71 odst. 1 (určování úhrnného příjmu cizince a společně s ním posuzovaných osob pro účely žádosti o povolení k trvalému pobytu), se pro účely posuzování příjmů pro účely žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu navrhuje zahrnout pouze osoby pobývající na území České republiky, a to vzhledem k tomu, že se požaduje prokázání prostředků k pobytu na území a náklady na živobytí mimo území České republiky mohou být zcela jiné než v České republice.

Dále se navrhuje rozšířit okruh společně posuzovaných osoby na všechny kategorie osob ve smyslu § 4 odst. 1 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů. Bude tak možné pro účely žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu zahrnout i osoby uvedené v § 4 odst. 1 písm. d) zákona o životním a existenčním minimu, tj. osoby, které sice nejsou příbuznými v linii přímé, ale které spolu žijí ve společném bytě a uhrazují společně náklady na své životní potřeby. V praxi se jedná např. o druha a družku nebo v případě žadatele - nezletilého dítěte by se za společně posuzovanou osobu považovala nejen matka dítěte, ale též nevlastní otec dítěte, který s nimi prokazatelně žije a který zejména nese náklady na život rodiny.

K bodu 42 - k § 42e odst. 1

Stávající úprava vydávání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany se vztahuje pouze na úzký okruh cizinců a vylučuje možnost využít v trestním řízení spolupráci i dalších cizinců, kteří by se mohli ocitnout v analogické situaci vůči jiným druhům stejně závažné kriminality. Z tohoto důvodu vyplynula potřeba rozšířit okruh osob, kterým bude uvedené povolení vydáváno, a to o „cizince, jejichž spolupráce s orgány činnými v trestním řízení je významná pro předejití, prověřování anebo vyšetřování zločinu nebo jiného úmyslného trestného činu, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva“.

Takové případy by sice bylo možné řešit za využití institutu udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu podle § 33 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, ale tento pobytový status neposkytuje dotčenému cizinci tolik výhod motivujících ke spolupráci s orgány činnými v trestním řízení, jako je tomu v případě cizince s povoleným dlouhodobým pobytem za účelem ochrany na území.

V současné době pro podporu uvedených cizinců existují v rámci Ministerstva vnitra dva programy:

- Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi, a
- Program podpory při potírání nelegální migrace.

Pro nově navrhovanou skupinu cizinců, kterým bude vydáváno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území, se předpokládá vznik dalšího

specifického programu, vedeného v působnosti Policie České republiky. Podle odhadu by se v prvním roce fungování tohoto nového programu mělo jednat cca o 10 až 20 osob.

K bodu 43 - k § 42e odst. 6

Stávající právní úprava neumožňuje Ministerstvu vnitra zajistit ubytování pro cizince, kterému již bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území. Zajištění ubytování je však nedílnou součástí cizinci poskytovaných služeb a v praxi je i těmto cizincům poskytováno. Pro případy, kdy bude dotčený cizinec na území České republiky pobývat společně s rodinnými příslušníky, je navrhováno umožnit poskytnutí ubytování i těmto rodinným příslušníkům, nikoli však obligatorně, ale fakultativně.

K bodu 44 – k § 42f odst. 1

Změna souvisí se založením poznámky pod čarou odkazující na Směrnici rady 2005/71/ES ze dne 12. října 2005 o zvláštním postupu pro přijímání státních příslušníků třetích zemí pro účely vědeckého výzkumu.

K bodům 45 a 50 - § 42f odst. 4; § 42h odst. 3;

Znění novelizačního bodu zohledňuje návrh úpravy institutu cestovního zdravotního pojištění v souvislosti s navrhovanou úpravou provedenou v § 180i a § 180j.

K bodům 46, 47 a 48 - k § 42g odst. 4, 6 a 10

Nově se zaměstnavateli umožňuje, aby se před rozhodnutím správního orgánu o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání ve zvláštních případech (zelené karty) mohl vyjádřit, zda souhlasí s tím, aby dotčená pracovní pozice byla obsazena cizincem, který o ni projevil zájem. Případný nesouhlas zaměstnavatele bude obligatorním důvodem nevydání zelené karty.

Tato zásada se zavádí v návaznosti na navrhovaná opatření ke zvýšení spoluodpovědnosti zaměstnavatele za řešení situace cizince, kterého propustí ze zaměstnání před skončením platnosti cizinci vydaného povolení k zaměstnání.

K bodu 49 - k § 42g odst. 12

Zrušení § 42g odst. 12 souvisí s novou koncepcí vydávání průkazů o povolení k pobytu obsahujících nosič dat s biometrickými údaji (viz odůvodnění § 117a).

K bodu 51 - k § 42i a § 42j

V souvislosti s transpozicí směrnice 2009/50/ES se zavádí speciální druh povolení k dlouhodobému pobytu, který bude vydáván cizincům za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci. Definuje se pojem „vysoká kvalifikace“. Česká republika nevyužije možnost danou směrnicí, aby se za vysokou kvalifikaci ve zvláštních případech považovala i odborná praxe, která je na srovnatelné úrovni s vysokoškolskou nebo vyšší odbornou kvalifikací a která souvisí s povoláním nebo odvětvím uvedeným v pracovní

smlouvě, pokud trvala alespoň 5 let. Do pojmu „vysoká kvalifikace“ je zahrnuto vysokoškolské vzdělání nebo vyšší odborné vzdělání, pokud studium trvalo aspoň 3 roky.

Stanovuje se, ve kterých případech lze žádost podat na zastupitelském úřadě, a kdy Ministerstvu vnitra.

Pokud jde o výkon regulovaného povolání, Ministerstvo vnitra rozhodne o vydání modré karty EU na základě stanoviska příslušného uznávacího orgánu. Podmínky pro výkon regulovaného povolání jsou stanoveny v zákoně č.18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů. Stanovují se důvody zamítnutí žádosti o vydání modré karty EU. Cizinci, který již pobývá na základě modré karty EU v jiném členském státě, může být vydána modrá karta EU na území České republiky jen tehdy, pokud pobýval na území jiného členského státu jako držitel modré karty EU po dobu nejméně 18 měsíců.

Pokud držitel modré karty EU v době její platnosti změni pracovní zařazení nebo ukončí zaměstnání, je povinen tuto skutečnost ve stanovené lhůtě oznámit Ministerstvu vnitra. Lhůta 3 pracovních dnů koresponduje se lhůtou stanovenou v § 103 zákona o pobytu cizinců, který upravuje mj. povinnost cizince oznamovat důležité skutečnosti související s jeho pobytem na území. Změna zaměstnavatele podléhá předchozímu souhlasu Ministerstva vnitra. Ministerstvo vnitra posoudí, jsou-li i nadále zachovány podmínky pro vydání modré karty EU, a vydá rozhodnutí procesním postupem podle správního řádu. Důvodem zakotvení oznamovací povinnosti je možnost kontroly v oblasti přístupu na trh práce.

Modrá karta EU bude vydávána ve formě standardního povolení k dlouhodobému pobytu (§ 44 odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Modrá karta EU bude vydávána s dobou platnosti na 2 roky. Pokud bude mít cizinec uzavřenu pracovní smlouvu na dobu kratší než dva roky, vydá se modrá karta EU s dobou platnosti o tři měsíce delší než je pracovní smlouva (viz § 44 odst. 7 zákona o pobytu cizinců).

Po kladném rozhodnutí o vydání modré karty EU zastupitelský úřad z moci úřední vydá cizinci vízum k pobytu nad 90 dnů, které ho bude opravňovat ke vstupu na území České republiky, kde mu Ministerstvo vnitra vydá povolení k pobytu.

V souladu se směrnicí 2009/50/ES jsou stanoveny náležitosti k žádosti o vydání modré karty EU.

V souvislosti s transpozicí směrnice 2009/50/ES je výslovně zakotveno, že sjednaná průměrná měsíční nebo roční hrubá mzda nesmí být nižší než 1,5 násobek průměrné roční hrubé mzdy. Průměrná roční hrubá mzda bude vyhlášována sdělením Ministerstva práce a sociálních věcí (viz § 182a odst. 3 zákona o pobytu cizinců).

Před vyznačením víza k pobytu nad 90 dnů za účelem převzetí modré karty EU je cizinec povinen předložit doklad o cestovním zdravotním pojištění na dobu pobytu ode dne vstupu na území do doby, než se na něho bude vztahovat pojištění podle zvláštního právního předpisu; to neplatí, jde-li o případy uvedené v § 180i odst. 2. Po převzetí modré karty EU bude cizinec v režimu veřejného zdravotního pojištění.

K bodu 52 - k § 43

V návaznosti na zkrácení doby platnosti dlouhodobého víza z dosavadního 1 roku na 6 měsíců se navrhaným opatřením umožňuje, aby cizinec mohl za tohoto pobytu na území České republiky podat žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu.

K bodu 53 - k § 43 odst. 2

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, stanoví členským státům povinnost nastavit podmínky, za kterých je možno prodloužit pobytové oprávnění cizince, který se stal obětí některých trestných činů souvisejících s neoprávněným zaměstnáváním (čl. 6 odst. 5, ve spojení s čl. 13 odst. 4 a čl. 9 odst. 1 písm. c) a e) citované směrnice). Jako zcela nevhodné a nesystematické se jeví případné umožnění prodloužení platnosti pobytového oprávnění za účelem ochrany z tohoto důvodu, neboť tím by došlo k popření smyslu příslušného pobytového oprávnění. Nejvhodnějším řešením v těchto případech je cizinci umožnit získat za tímto účelem vízum k pobytu nad 90 dnů, resp. povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění. Náležitosti k žádosti pak mohou být definovány národním právem (směrnice speciální podmínky prodloužení ponechává na členských státech). Je žádoucí, aby cizinec, který hodlá na území vyčkat do ukončení pracovně – právního sporu se zaměstnavatelem, prokázal k tomuto účelu nejen skutečnost probíhajícího řízení, ale i dostatek finančních prostředků k pobytu na území, zajištění ubytování a zdravotní pojištění.

K bodu 54 - k § 44 odst. 1 (zrušení)

Navrhovaná úprava je provedena v souvislosti se zajištěním úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 450 ze dne 20. dubna 2009, kterým byla schválena Koncepce budoucí právní úpravy, která povede ke sjednocení právní úpravy postupů při výkonu jednotlivých správních agend s minimem odchylek a výjimek. Vydání dokladu místo písemného vyhotovení rozhodnutí upravuje § 151 správního řádu.

K bodu 55 – k § 44 odst. 1

Změna zohledňuje s účinností od 1. prosince 2010 vydávání modrých karet Ministerstvem vnitra a zčásti odstraňuje duplicitu právní úpravy obsažené v zákoně o pobytu cizinců se správním řádem.

K bodům 56 až 60 - k § 44 odst. 1 a § 44 odst. 2 a 3

Navrhované změny souvisí se zaváděním biometrických údajů do průkazů o povolení k pobytu s účinností od 1. května 2011. Biometrické údaje budou pořizovány na obecních úřadech obcí s rozšířenou působností (využití stávajícího systému pořizování biometrických údajů žadatelů – státních občanů České republiky – o vydání cestovního pasu obsahujícího nosič dat s biometrickými údaji), z tohoto důvodu bude cizincům orgánem rozhodujícím o žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu vydáno potvrzení o splnění podmínek pro jeho vydání, s nímž se dostaví na obecní úřad. Průkaz o povolení k pobytu bude i nadále vydáván namísto písemného vyhotovení rozhodnutí o vydání povolení k pobytu, a to v souladu s § 151 správního řádu. Průkaz o povolení k pobytu bude cizinec přebírat u orgánu, který rozhodoval o jeho žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu. Do okamžiku převzetí průkazu bude cizinec, který žádal o vydání povolení k dlouhodobému pobytu na zastupitelském úřadu, pobývat na území na základě víza k pobytu nad 90 dnů za účelem převzetí povolení k pobytu udělovaného z moci úřední podle § 30 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Cizinec žádající o vydání povolení k dlouhodobému pobytu podle § 42 odst. 1 zákona

o pobytu cizinců, tj. cizinec pobývajících na území České republiky na základě víza k pobytu nad 90 dnů, bude nadále pobývat na území na toto vízum, jež se podle § 47 odst. 2 zákona o pobytu cizinců považuje za platné do doby nabytí právní moci rozhodnutí o podané žádosti.

Odstavce 1 a 3 jsou opětovně novelizovány s účinností od 1. ledna 2013, kdy působnost k rozhodování o povolení k dlouhodobému pobytu přechází v plném rozsahu na Ministerstvo vnitra.

K bodu 61 - k § 44 odst. 4 písm. c)

Navrhovaná úprava je legislativně technickým důsledkem zrušení § 44 odst. 1.

K bodu 62 - k § 44 odst. 7 až 10

V souvislosti s transpozicí směrnice 2009/50/ES se stanoví doba platnosti modré karty EU na 2 roky. Pokud cizinec bude mít uzavřenu pracovní smlouvu na dobu kratší než 2 roky, vydá se modrá karta EU s dobou platnosti o tři měsíce delší, než je pracovní smlouva.

V souvislosti s transpozicí směrnice 2009/50/ES se stanoví fikce platnosti modré karty EU, jejímž cílem je zajistit oprávněnost pobytu držitele modré karty EU a rovněž umožnit navázání pobytů z jednotlivých členských států za účelem splnění podmínky 5 let nepřetržitého pobytu na území států Evropské unie jako držitele modré karty EU, která je významná pro získání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta ES.

Navrhovaná úprava řeší jednak případ, kdy platnost modré karty EU uplyne před vydáním rozhodnutí o jejím prodloužení, jednak případ, kdy platnost modré karty EU vydané jiným členským státem již uplynula a zároveň o žádosti o vydání modré karty EU, která byla podána v České republice, dosud nebylo rozhodnuto, a rovněž situaci, při které cizinec s modrou kartou EU, kterou vydala Česká republika, požádá o modrou kartu EU jiný členský stát z území České republiky a během tohoto řízení uplyne platnost této modré karty EU. V důsledku uvedených skutečností je rovněž upravena oprávněnost pobytu do doby vycestování držitele modré karty EU z území České republiky, pokud jiný členský stát žádosti vyhověl. Pokud však jiný členský stát žádost o vydání modré karty EU zamítne, je třeba považovat platnost modré karty EU za platnou po dobu dalších 3 měsíců, aby v souladu se směrnicí 2009/50/ES byla cizinci ponechána možnost si v této lhůtě najít nové zaměstnání. Obdobný postup se použije na rodinné příslušníky držitele modré karty EU.

K bodu 63 - k § 44a odst. 1 písm. c)

Navrhovaná úprava je legislativně technickým důsledkem zrušení § 44 odst. 1.

K bodu 64 - k § 44a odst. 1 písm. f)

Návrh souvisí s transpozicí směrnice 2009/50/ES. Platnost modré karty EU může být opakovaně prodloužena, a to vždy maximálně o 2 roky.

K bodu 65 - k § 44a odst. 3

Navrhovaná úprava je legislativně technickým důsledkem úpravy provedené v § 46 odst. 8.

K bodům 66 a 70 - k § 44a odst. 4, § 44a odst. 6 písm. b) a § 46 odst. 1; § 45 odst. 6 písm. e);

Znění novelizačních bodů zohledňuje návrh úpravy institutu cestovního zdravotního pojištění v souvislosti s navrhovanou úpravou § 180i a § 180j.

K bodům 67 a 68 – k § 44a odst. 11 až 14

K odstavci 11 - ustanovení § 44a se doplňuje o prodloužení modré karty EU. Modrou kartu EU lze prodlužovat, a to vždy nejdéle na 2 roky. K žádosti o prodloužení modré karty EU je třeba předložit náležitosti podle § 42j odst. 1, s výjimkou fotografie a dále s výjimkou náležitostí požadovaných podle § 31 odst. 5 (tj. výpisu z rejstříku trestů domovského státu a lékařské zprávy, že netrpí závažnou nemocí uvedenou v právním předpisu vydaném Ministerstvem zdravotnictví) .

K odstavci 12 až 15 - údaje v průkazu o povolení pobytu, který bude mít v souladu s Nařízením Rady (ES) č. 1030/2002, ve znění Nařízení Rady (ES) č. 380/2008, formu karty s integrovaným nosičem dat (elektronickým čipem), není možné nijak doplňovat či měnit. To se vztahuje i k údajům o době platnosti povolení k pobytu, resp. platnosti průkazu o povolení k pobytu. Při prodloužení platnosti povolení k pobytu je tak nutné vydat průkaz nový. Procedura vydání nového průkazu o povolení k pobytu bude obdobná jako u vydání prvního průkazu (viz odůvodnění k ustanovení § 117a).

Ustanovení § 44a odst. 4 je novelizováno rovněž s účinností od 1. ledna 2013, kdy působnost k rozhodování o povolení k dlouhodobému pobytu přechází v plném rozsahu na Ministerstvo vnitra.

K bodu 69 - k § 45 odst. 1

Cílem navrhované úpravy je eliminovat případy, kdy cizinec za pobytu na území České republiky může žádat o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem, než který mu byl dříve povolen. Změna se navrhuje zejména s ohledem na situaci, která vznikla v roce 2009 po přijetí opatření, kdy v důsledku hospodářské krize byla přijata opatření k ukončení pobytu na území propuštěným zahraničním pracovníkům. Namísto sledovaného cíle, aby ti cizinci, kterým bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání, vycestovali z území České republiky, došlo k tomu, že řada z nich požádala o změnu účelu svého pobytu, tj. žádala o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání.

K bodu 71 - k § 46 odst. 1

Navrhovaná úprava je legislativně technickým důsledkem změny provedené v § 31 odst. 4.

K bodu 72 - k § 46 odst. 2

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí stanoví členským státům povinnost nastavit podmínky, za kterých je možno prodloužit pobytové oprávnění cizince, který se stal obětí některých trestných činů souvisejících

s neoprávněným zaměstnáváním (čl. 6 odst. 5, ve spojení s čl. 13 odst. 4 a čl. 9 odst. 1 písm. c) a e) citované směrnice). Jako zcela nevhodné a nesystematické se jeví případné umožnění prodloužení platnosti pobytového oprávnění za účelem ochrany z tohoto důvodu, neboť tím by došlo k popření smyslu tohoto pobytového oprávnění. Nejúčelnějším řešením je v tomto případě umožnit cizinci získat za tímto účelem vízum k pobytu nad 90 dnů, resp. povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění. Náležitosti k žádosti pak mohou být definovány národním právem (směrnice speciální podmínky prodloužení ponechává na členských státech). Je žádoucí, aby cizinec, který hodlá na území vyčkat do ukončení pracovně – právního sporu se zaměstnavatelem, prokázal k tomuto účelu nejen skutečnost probíhajícího řízení, ale i dostatek finančních prostředků k pobytu na území, zajištění ubytování a zdravotní pojištění.

K bodům 73 až 75 - k § 46 odst. 3, 4 a 5

Navrhovaná úprava je legislativně technickým důsledkem změny provedené v § 56 odst. 1 písm. g).

K bodům 76 a 77 - k § 46 odst. 7 a 8

Náležitosti k žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání jsou upraveny ve shodě s náležitostmi vyžadovanými k žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za stejným účelem pobytu. Odlišným způsobem je definován pouze obsah dokladu potvrzujícího dostatečnost finančních prostředků cizince za jeho pobytu na území České republiky [řešeno obdobně jako je tomu v případě vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, resp. vydání povolení k dlouhodobému pobytu rezidenta jiného členského státu Evropské unie – viz § 42b odst. 1 písm. d) a § 42c odst. 3 písm. c) zákona o pobytu cizinců]. U cizince, který je statutárním orgánem, resp. členem statutárního orgánu obchodní společnosti nebo družstva, se nově požaduje předložení dokladů o tom, že tato obchodní společnost nebo družstvo nemá splatné daňové nedoplatky nebo nedoplatky na pojistném na sociální zabezpečení a na státní politiku zaměstnanosti. Úprava náležitostí k žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání byla sloučena do jednoho odstavce.

K bodu 78 - k § 46 odst. 9 a § 46a odst. 2

Legislativně technická změna v návaznosti na úpravu provedenou zákonem č. 274/2008 Sb., tj. přenesení působnosti v oblasti vydávání povolení k dlouhodobému pobytu od 1. ledna 2013 z policie na Ministerstvo vnitra.

K bodu 79 - k § 46a odst. 2 písm. c)

Navrhovanou úpravou se sleduje zajistit, aby policie mohla zahájit řízení o zrušení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů, resp. povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny v případě, kdy cizinec neprokáže schopnost úhrady nákladů jemu poskytnuté zdravotní péče. Změna formulace souvisí se změnami úpravy dokladu o cestovním zdravotním pojištění provedené v § 180j.

K bodu 80 - k § 46a odst. 2 písm. f) a § 46d odst. 2 písm. f)

Na základě poznatků aplikační praxe se explicitně vyjadřuje další důvod pro zrušení platnosti příslušného oprávnění k pobytu, a to pro případy, kdy cizincem předložený doklad je sice pravý, avšak dodatečně se zjistí, že obsahuje údaje, které neodpovídají skutečnosti.

K bodu 81 - k § 46a odst. 2 písm. m)

V souvislosti s transpozicí směrnice 2009/50/ES se stanoví důvody pro zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny v případě rodinných příslušníků držitele modré karty EU.

K bodu 82 - k § 46c odst. 6

Dosavadní právní úprava duplicitně upravuje zrušení platnosti dlouhodobého pobytu za účelem ochrany na území a stanovení lhůty pro vycestování a vydání výjezdního příkazu, a to v ustanoveních odstavce 2 a 6, naopak postrádá řešení otázky udělení výjezdního příkazu po zániku platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území.

K bodu 83 - k § 46f

V souvislosti s transpozicí směrnice 2009/50/ES se stanoví důvody pro zrušení platnosti modré karty EU.

V odst. 1 písm. f) je v souladu se směrnicí 2009/50/ES zakotvena ochranná tříměsíční lhůta, během které si držitel modré karty EU může najít nové zaměstnání. Platnost dosavadní modré karty EU zůstává zachována, pokud držitel modré karty EU předloží Ministerstvu vnitra novou pracovní smlouvu, která splňuje náležitosti uvedené v § 42j odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Již nebude třeba dokládat další náležitosti (jako např. doklad potvrzující vysokou kvalifikaci nebo doklad o odborné způsobilosti k výkonu regulovaného povolání), které držitel modré karty EU již předložil při podání žádosti o modrou kartu EU.

Pokud Ministerstvo vnitra rozhodne o zrušení platnosti modré karty EU, cizinci udělí výjezdní příkaz a stanoví lhůtu k vycestování.

K bodu 84 - k § 47 odst. 1

Vzhledem k větší časové náročnosti výroby a personalizace průkazu o povolení k pobytu (viz odůvodnění k ustanovení § 117a) ve formě karty s integrovaným nosičem dat se mění lhůta pro podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu na nejpozději 30 dní před uplynutím platnosti víza k pobytu nad 90 dnů.

K bodu 85 - k § 48 písm. e)

Navrhovanou úpravou je rozšířen okruh cizinců pro případy úhrady jim poskytované zdravotní péče, pokud tato úhrada není zajištěna jiným způsobem, než podle tohoto ustanovení, a to o případy, kdy dotčený cizinec pobývá na území České republiky jako rodinný příslušník cizince s povolením k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území.

K bodu 86 - k úpravě nadpisu Hlavy III dílu 5

Zohledňuje zavedení nového institutu – rozhodnutí o povinnosti opustit území – v souvislosti s transpozicí Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

K bodu 87 - k § 50 odst. 1, § 87b odst. 3, § 87c odst. 2, § 87p v nadpisu a odstavci 1 a 2, § 87u odst. 2, § 87v odst. 2, 3 § 87w, § 87x odst. 1 a 2, § 87z odst. 1 a 2, § 103 písm. d), § 158 odst. 1 písm. a) bod 2., § 158a odst. 1 písm. a) a § 169 odst. 3;

Upřesňuje se název dokladu vydávaného rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie, tak, aby odpovídal článku 10 odst. 1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES. Jedná se o nápravu nepřesné transpozice citované směrnice provedené zákonem č. 161/2006 Sb.; způsob transpozice byl ovlivněn tím, že návrh zákona byl připravován v době, kdy nebyl k dispozici oficiální překlad této směrnice.

Evropská Komise v lednu 2009 vydala hodnotící zprávu k implementaci Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Předmětná zpráva se zabývá otázkou správnosti provedení implementace citované směrnice jednotlivými členskými státy. S cílem napomoci členským státům v její správné implementaci vydala Evropská Komise v červenci 2009 příslušný metodický pokyn (*viz sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států – KOM(2009)313*).

Na základě výše uvedených dokumentů byly v zákoně o pobytu cizinců identifikovány některé nedostatky, které je potřebné pro zajištění správné transpozice citované směrnice odstranit.

K bodu 88 - k § 50 odst. 2

Navrhovanou úpravou se Ministerstvu vnitra umožňuje vydat výjezdní příkaz nejen po zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území nebo platnosti povolení k trvalému pobytu, ale rovněž v případě zániku platnosti takového oprávnění. Jedná se například o případy, kdy je cizinci zrušena platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany podle § 42e odst. 1 zákona o pobytu cizinců, a tím ze zákona současně zanikne platnost oprávnění k pobytu vydaného jeho rodinnému příslušníkovi (viz § 46c odst. 5 ve spojení s § 42e odst. 5). V takovém případě není vhodné ukončení pobytu rodinného příslušníka cizince, který pomohl orgánům činným v trestním řízení, řešit správním vyhoštěním, a z tohoto důvodu se navrhuje takovému cizinci umožnit vycestování na výjezdní příkaz. Obdobným případem je situace, kdy cizinci zanikne platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany uplynutím doby platnosti a neexistuje důvod pro prodloužení tohoto povolení.

K bodu 89 - k § 50a

Navrhované ustanovení má za cíl transponovat článek 6 odst. 2 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES, který předpokládá speciální postup pro takové cizince, kteří na území České republiky pobývají neoprávněně, ale mají platné povolení nebo oprávnění

k pobytu v jiném členském státě Evropské unie. Takovým cizincům policie namísto rozhodnutí o správním vyhoštění vydá rozhodnutí o povinnosti opustit území a stanoví jim k opuštění území České republiky určitou dobu (odstavec 1 a 4). Rozhodnutí o povinnosti opustit území České republiky deklaruje neoprávněný pobyt cizince na území a ukládá povinnost opustit ve stanovené době území České republiky, aniž by za neoprávněný pobyt byla cizinci stanovena sankce v podobě zákazu vstupu. Následkem neoprávněného pobytu na území České republiky v těchto případech není vydání rozhodnutí o správním vyhoštění se zákazem vstupu, ale vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území České republiky bez omezení vstupu na toto území. Pokud cizinec povinnost opustit území nesplní, bude policie postupovat stejně jako u ostatních neoprávněně pobývajících cizinců, tedy v souladu s § 119 zákona o pobytu cizinců vydá rozhodnutí o správním vyhoštění. Současně se zakotvuje oprávnění policie vydat rozhodnutí o správním vyhoštění v případech, kdy by cizinec mohl závažným způsobem narušit bezpečnost státu nebo veřejný pořádek.

Rozhodnutí o povinnosti opustit území se bude vydávat i dalším kategoriím cizinců, kterým se dnes v podstatě nemusí vydávat rozhodnutí o správním vyhoštění. Vzhledem k tomu, že tyto kategorie cizinců se po splnění zákonných podmínek zajišťují, doba k vycestování z území České republiky začne běžet po ukončení zajištění, pokud cizinec nebude dopraven na hraniční přechod k vycestování policií.

K bodům 90 až 94 a 97 - k úpravě nadpisu Hlavy III dílu 6; § 51 odst. 1; § 51 odst. 2, § 52 odst. 1 písm. b) a c), § 55 v nadpisu a odstavci 1, 2 a 3, § 56 v nadpisu, § 56 odst. 1 písm. b) a i), § 56 odst. 2, § 56 odst. 3, § 57 odst. 1, 2 a 4, § 58 v nadpisu, § 60 odst. 1, 2, 5 a 6, § 62 v nadpisu a odstavci 1; § 51 odst. 3, 4 a 5, § 56 odst. 1, 2 a § 58 odst. 1; § 52 odst. 1 písm. a), § 56 odst. 1 písm. a) a i), § 57 odst. 1, 2 a 4, § 58 odst. 2, § 60 odst. 1, 2, 3, 4 a 6; § 54

Navrhované opatření je důsledkem skutečnosti, že nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) upravuje oblast udělování krátkodobých víz. Z tohoto důvodu se dotčená ustanovení budou nadále vztahovat pouze na dlouhodobá víza. S ohledem na nutnost upravit dílčí otázky týkající se krátkodobých víz jsou v zákoně o pobytu cizinců na příslušných místech rozlišovány pojmy „krátkodobé vízum“ a „dlouhodobé vízum“ (v případě, že tomu tak není, vztahuje se dotčené ustanovení na oba druhy víz).

K bodu 95 - k § 52 odst. 2

Ve statistikách nelegální migrace dlouhodobě figurují občané některých třetích států. S nelegální migrací úzce souvisí další protizákonné aktivity, zejména organizovaný zločin, terorismus, obchod s lidmi. V podmínkách zrušení kontrol na vnitřních hranicích v rámci "schengenského prostoru" představuje nelegální migrace v některých případech bezpečnostní riziko nejen pro území České republiky, ale i pro území celého schengenského prostoru.

V souvislosti s řešením uvedené nežádoucí situace se navrhuje vydat novou vyhlášku, která stanoví výčet států, jejichž státní příslušníci budou oprávněni požádat o udělení dlouhodobého víza, vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu na jiném zastupitelském úřadu než ve státě, jehož je cizinec občanem, popřípadě jenž vydal cestovní doklad, jehož je cizinec držitelem, nebo ve státě, ve kterém má cizinec povolen dlouhodobý nebo trvalý pobyt. Tato vyhláška nahradí stávající vyhlášku č. 462/2008 Sb., kterou se stanoví seznam zemí, jejichž státní příslušníci jsou oprávněni požádat o udělení víza, vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu pouze na zastupitelském úřadu ve státě, jehož je

cizinec občanem, popřípadě jenž vydal cestovní doklad, jehož je cizinec držitelem, nebo ve státě, ve kterém má cizinec povolen dlouhodobý nebo trvalý pobyt. Nová vyhláška výčet států vymezí pozitivním způsobem, tj. budou v ní zařazeny státy, jejichž občané nejsou pro Českou republiku migračně riziková. Jedná se zejména o státní příslušníky zemí, jejichž občané jsou od vízové povinnosti osvobozeni (viz nařízení Rady ES č. 539/2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni).

S uvedeným opatřením souvisí ustanovení § 52 odst.1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, podle kterého bude možné v konkrétních případech v zájmu ochrany bezpečnosti státu, udržení veřejného pořádku nebo ochrany veřejného zdraví anebo v zájmu plnění mezinárodní smlouvy omezit místo podání žádosti o udělení víza i u cizinců uvedených v nově navrhované vyhlášce [viz § 182 odst.1 písm. f)]. Opatření má přispět k tomu, aby bylo více využito znalostí a zkušeností pracovníků českých zastupitelských úřadů z prostředí, ve kterém působí, a z dosavadního výkonu konzulární praxe, a tyto zkušenosti tak napomohly odhalit nepravé či pozměněné cestovní a jiné doklady (např. matriční doklady) předkládané cizinci, což by mělo v konečném důsledku přispět k eliminaci některých případů nelegální migrace.

Z hlediska funkčnosti celého systému je však (kromě úpravy zákonného zmocnění k vydání příslušného seznamu států) nezbytné provést úpravu některých dalších ustanovení zákona o pobytu cizinců. Konkrétně se jedná o zrušení ustanovení § 52 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, podle kterého by i při omezení místa podání žádosti o udělení dlouhodobého víza bylo nezbytné nadále zkoumat přiměřenost tohoto opatření, a to z hlediska dopadů do soukromého či rodinného života konkrétního cizince. Bez zrušení tohoto ustanovení by nebylo možné v řadě případů opatření k omezení místa podání žádosti o udělení víza realizovat.

Vedle toho je nezbytné v souvislosti se zavedením tohoto seznamu explicitně v zákoně o pobytu cizinců stanovit povinnost cizince podat žádost o vydání příslušného pobytového oprávnění pouze na příslušném zastupitelském úřadu (v důsledku nesplnění této povinnosti v případě žádosti o udělení dlouhodobého víza bude taková žádost považována za nepřijatelnou – viz návrh úpravy § 53 odst. 3; v případech žádostí o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, které jinak podléhají standardnímu správnímu řízení, bude věc na základě zvláštní úpravy usnesením odložena).

K bodu 96 - k § 53

Cizinci se zakládá povinnost podat žádost o dlouhodobé vízum na zastupitelském úřadu ve státě, jehož je cizinec občanem, popřípadě jenž vydal cestovní doklad, jehož je cizinec držitelem, nebo ve státě, ve kterém má cizinec povolen dlouhodobý nebo trvalý pobyt, pokud nejde o občana státu uvedeného v prováděcím předpise. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) přináší nové členění procesu zpracování žádostí o udělení krátkodobého víza. První fází je vyhodnocení, zda je žádost o udělení víza přípustná. Podle vízového kodexu (článek 19) je žádost je přípustná, pokud žadatel předloží na příslušném zastupitelském úřadě požadované náležitosti žádosti (vyplněný tiskopis žádosti o vízum, cestovní doklad, atd.). Pouze taková žádost je považována za „přípustnou“ a je přijata do řízení. V opačném případě jsou žadateli vráceny všechny předložené náležitosti, včetně správního poplatku. Cílem vízového kodexu je v tomto případě snížení byrokratické zátěže

zastupitelských úřadů v případech, kdy žádost neobsahuje veškeré náležitosti nezbytné pro její odpovědné posouzení.

Institut nepřipustné žádosti se navrhuje obdobným způsobem použít i pro případy řízení o žádostech o udělení dlouhodobého víza. Podstatnou odlišností je pouze to, že v případě prohlášení o nepřipustnosti žádosti o udělení dlouhodobého víza bude zastupitelský úřad povinen o takové skutečnosti cizince vždy informovat a sepsat o tom záznam.

K bodům 98 a 99 - k § 56 odst.1 písm. b); § 56 odst. 1 písm. e)

Zpřesňuje se stávající dikce § 56 odst. 1 písm. b) s ohledem na skutečnost, že na řízení o udělení dlouhodobého víza se vztahuje část čtvrtá správního řádu. Podle § 154 správního řádu se na tyto případy vztahuje ustanovení § 37 a z tohoto důvodu, pokud k žádosti nejsou předloženy požadované náležitosti, nebo je-li žádost vyplněna nečitelně či neúplně, nemůže být taková skutečnost sama o sobě důvodem neudělení dlouhodobého víza. V takovém případě proto je nezbytné cizinci poskytnout přiměřenou lhůtu k odstranění nedostatků.

Na základě poznatků aplikační praxe se v § 56 odst. 1 písm. e) explicitně vyjadřuje další důvod pro neudělení víza spočívající v tom, že cizincem předložený doklad je sice pravý, avšak obsahuje údaje, které neodpovídají skutečnosti.

K bodu 100 - k § 56 odst. 1 písm. g)

V návaznosti na změnu režimu udělování víza za účelem podnikání je nezbytné současně zrušit důvod neudělení víza – nevydání potvrzení o tom, že cizinec splňuje všeobecné a zvláštní podmínky provozování živnosti. Nově bude udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání podmíněno předložením dokladu o zápisu cizince do živnostenského rejstříku, příp. jiného rejstříku, seznamu nebo evidence. Případný pobyt za účelem řízení předcházejícímu provedení zápisu do živnostenského rejstříku bude řešen udělením víza k pobytu do 90 dnů, resp. cizinci, kteří nepodléhají vízové povinnosti, mohou tyto záležitosti řešit v rámci bezvízového pobytu.

V této souvislosti je nezbytné mít na zřeteli skutečnost, že v rámci bezvízového pobytu nemůže cizinec vykonávat na území výdělečnou činnost (viz dvojstranné dohody o zrušení vízové povinnosti a nařízení vlády o jednostranném zrušení vízové povinnosti), z tohoto důvodu takový cizinec může zahájit svoji podnikatelskou činnost až po udělení víza k pobytu nad 90 dnů. V opačném případě by porušil podmínky bezvízového pobytu a na území by se (bez ohledu na skutečnost, že má platné oprávnění k podnikání) zdržoval bez platného oprávnění k pobytu.

K bodu 101 – k § 56 odst. 1 písm. h)

Navrhované opatření je důsledkem skutečnosti, že nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) upravuje oblast udělování krátkodobých víz. Z tohoto důvodu se dotčená ustanovení budou nadále vztahovat pouze na dlouhodobá víza. S ohledem na nutnost upravit dílčí otázky týkající se krátkodobých víz jsou v zákoně o pobytu cizinců na příslušných místech rozlišovány pojmy „krátkodobé vízum“ a „dlouhodobé vízum“.

K bodu 102 - k § 56 odst. 1 písm. i)

Znění novelizačního bodu zohledňuje návrh úpravy institutu cestovního zdravotního pojištění v souvislosti s navrhovanou úpravou provedenou v § 180i a § 180j.

K bodu 103 - k § 56 odst. 1 písm. j)

Ustanovení řeší důvody neudělení víza. Stávající právní úprava umožňuje vízum neudělit mimo jiné z důvodu zahraničně politického zájmu České republiky. Cílem návrhu je výslovně zakotvit možnost neudělení dlouhodobého víza nejen z hlediska zahraničně politického, ale i v dalších situacích, které nejsou v souladu se zájmy České republiky.

K bodu 104 - k § 56 odst. 1 písm. k)

Změna je důsledkem zavedení institutu nepřipustnosti žádosti o udělení dlouhodobého víza (blíže viz odůvodnění k návrhu § 53).

K bodu 105 - k § 56 odst. 2 písm. b)

Zrušení předmětného ustanovení je důsledkem navrhované úpravy § 108 odst. 3 a § 53 odst. 3 (pokud cizinec předloží cestovní doklad, který nesplní zákonem stanovené požadavky, bude to důvodem pro posouzení žádosti o udělení dlouhodobého víza jako nepřipustné).

K bodům 106 a 107 - k § 56 odst. 4 a § 56 odst. 5 a 6

Dosavadní ustanovení § 56 odst. 4 až 6 upravovala postup v případech, kdy byla zamítnuta žádost o udělení víza rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie (institut nového posouzení důvodů neudělení víza nadřízeným správním orgánem). Tento postup zůstává zachován, je však nově zahrnut do navrhovaného § 180e.

Navrhovaná úprava nového znění § 56 odstavce 4 zakotvuje povinnost písemně informovat cizince o důvodech zamítnutí žádosti o udělení dlouhodobého víza a možnost požádat o nové posouzení žádosti nadřízený správní orgán, kterým bude Ředitelství služby cizinecké policie.

K bodům 108 a 111 – k § 57 odst. 2, § 62 odst. 2; § 58 odst. 3;

Navrhované opatření je důsledkem skutečnosti, že nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) upravuje oblast udělování krátkodobých víz. Z tohoto důvodu se dotčená ustanovení budou nadále vztahovat pouze na dlouhodobá víza. S ohledem na nutnost upravit dílčí otázky týkající se krátkodobých víz jsou v zákoně o pobytu cizinců na příslušných místech rozlišovány pojmy „krátkodobé vízum“ a „dlouhodobé vízum“ (v případě, že tomu tak není, vztahuje se dotčené ustanovení na oba druhy víz).

K bodu 109 - k § 57 odst. 2

Znění novelizačního bodu zohledňuje návrh úpravy institutu cestovního zdravotního pojištění v souvislosti s navrhovanou úpravou provedenou v § 180i a § 180j.

K bodu 110 - k § 57 odst. 3

Zastupitelskému úřadu se nově ukládá povinnost, aby v případě žadatele o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání provedl s cizincem pohovor. Při pohovoru by se cizinec měl blíže vyjádřit k představám o svém pobytu na území tak, aby bylo možné posoudit, zda tyto odpovídají účelu pobytu, který uvedl v žádosti o udělení víza.

K bodům 112, 113 a 115 - k § 60 odst. 2; § 61; § 62 odst. 5

Navrhovaná změna odráží skutečnost, že postupy a podmínky udělování krátkodobých víz budou po jeho vstupu v platnost upraveny přímo použitelným předpisem ES/EU; tímto předpisem je nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex). Z tohoto důvodu se navrhuje zrušit ustanovení upravující krátkodobá víza. V souladu s článkem 32 odst. 2 a článkem 34 odst. 6 vízového kodexu bude důvod neudělení víza, resp. zrušení jeho platnosti, sdělováno cizinci formou jednotného formuláře (vzor stanoví příloha VI).

K bodu 114 - k § 62 odst. 3

Doplňuje se další důvod zániku platnosti víza uděleného za účelem strpění pobytu na území.

K bodu 116 – k § 62 odst. 5

Navrhované opatření je důsledkem skutečnosti, že nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) upravuje oblast udělování krátkodobých víz. Z tohoto důvodu se dotčená ustanovení budou nadále vztahovat pouze na dlouhodobá víza. S ohledem na nutnost upravit dílčí otázky týkající se krátkodobých víz jsou v zákoně o pobytu cizinců na příslušných místech rozlišovány pojmy „krátkodobé vízum“ a „dlouhodobé vízum“ (v případě, že tomu tak není, vztahuje se dotčené ustanovení na oba druhy víz).

K bodu 117 - k § 63

Úprava provedena v souvislosti se zajištěním úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 450 ze dne 20. dubna 2009, kterým byla schválena Koncepce budoucí právní úpravy, která povede ke sjednocení právní úpravy postupů při výkonu jednotlivých správních agend s minimem odchylek a výjimek. Podání vysvětlení upravuje § 137 správního řádu.

K bodu 118 - k § 65 odst. 2

Navrhovaná úprava je legislativně technickým důsledkem zrušení § 78 až 82 a § 86.

K bodům 119 a 120 - k § 67 odst. 1

Účelem navrhovaných změn je zpřesnění stávajícího znění § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a zamezení účelovému podávání žádostí trvalý pobyt podle tohoto ustanovení.

Současné znění § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců nedává jasnou odpověď na otázku, jaké druhy pobytu se do 4-letého nepřetržitého pobytu na území započítávají. Stanovuje se tak, jaký druh pobytu se započítává do 4 let nepřetržitého pobytu na území pro účely žádosti o povolení k trvalému pobytu. Pro zachování nepřetržitosti pobytu na území se stanoví mezidobí v délce 7 dnů mezi ukončením legálního pobytu a podáním žádosti o mezinárodní ochranu. Pokud však byl legální pobyt předcházející podání žádosti o mezinárodní ochranu zrušen, nepřetržitost pobytu zachována není. Ke zrušení pobytů relevantních pro podání žádosti o trvalý pobyt podle tohoto ustanovení dochází pouze z velice závažných důvodů a není tedy záhodno takovým osobám pobyt započítat.

Dále se navrhuje, aby se do doby dvou let řízení o mezinárodní ochraně započítávalo pouze poslední řízení o mezinárodní ochraně, pokud jich žadatel absolvoval více. Návrh reaguje na v praxi se objevující účelová jednání cizinců, kteří žádají o mezinárodní ochranu několikrát za sebou.

Zpřesňuje se též, že do 4-letého nepřetržitého pobytu na území se započítává řízení o kasační stížnosti pouze za předpokladu, že je kasační stížnost podána v zákonné lhůtě stanovené soudním řádem správním.

K bodu 121 – k § 68 odst. 2

Jedná se o terminologickou úpravu související s tím, že vízum k pobytu nad 90 dnů je jediným typem dlouhodobého víza.

K bodu 122 - k § 68 odst. 4

V souvislosti s transpozicí směrnice 2009/50/ES se stanoví, že do období 5 let nepřetržitého pobytu na území České republiky vyžadovaného pro získání trvalého pobytu na tomto území se započítává i pobyt na modrou kartu EU, resp. pobyt na povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny s držitelem modré karty EU. Započítává se jak pobyt na území České republiky, tak pobyt v jiných členských státech, přičemž na území České republiky musí cizinec pobývat po dobu nejméně dvou let (důsledek ustanovení § 42i – možnost mobility držitelů modrých karet EU mezi jednotlivými členskými státy EU).

Do požadované doby nepřetržitého pobytu se v souladu se směrnicí 2009/50/ES započítávají i doby nepřítomnosti držitele modré karty EU a jeho rodinných příslušníků na území ostatních států Evropské unie, pokud jednotlivá období nepřítomnosti nepřesáhla 12 po sobě jdoucích měsíců a pokud v souhrnu nepřesáhla 18 měsíců.

K bodu 123 - k § 69 odst. 5

Navrhovaná změna souvisí s navrhovanými změnami v § 33 odst. 1 písm. c). Cílem je zamezit věcnému projednávání účelových žádostí podaných cizinci, kteří pobývají na území České republiky např. na základě výjezdního příkazu. Pobyt na základě výjezdního příkazu se do doby 5 let nepřetržitého pobytu na území České republiky nezapočítává a cizinec nemůže získat trvalý pobyt podle § 68. Vydané vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky však cizinci umožňuje žádat i o další pobytové tituly a prodlužovat tak účelově svůj pobyt na území bez výhledu na dlouhodobější legalizaci pobytu. Řízení o takové žádosti bude zastaveno a nebude vydáváno vízum za účelem strpění pobytu na území České republiky podle § 33.

K bodu 124 - k § 70 odst. 1

S cílem zajistit, aby již při podání žádosti o povolení trvalého pobytu mohly být některé skutečnosti řešeny přímo se žadatelem, a nikoli prostřednictvím jím zmocněné osoby, se zakotvuje se povinnost osobního podání žádosti. Změna by současně měla přispět ke zkrácení doby řízení o takové žádosti. Osobní účast žadatele je odůvodněna rovněž požadavkem na snímání tzv. „ověřovacích otisků prstů“ (zajištění jednoznačné identifikace cizince a ověřování jeho totožnosti v průběhu řízení o žádosti) v souvislosti s vydáváním průkazů o povolení k pobytu obsahujících nosič dat s biometrickými údaji.

K bodům 125 až 127 - k § 70 odst. 5 písm. b); § 70 odst. 5 písm. c); § 70 odst. 6

Navrhované znění odstraňuje současnou disproporci, kdy od zkoušky z českého jazyka pro účely žádosti o trvalý pobyt je osvobozen cizinec, který zde absolvoval 1 rok školní docházky na základní či střední škole, ale na studium na vysoké škole s českým vyučovacím jazykem se takové osvobození nevztahuje. Současně se umožňuje, aby cizinec potřebnou znalost češtiny prokázal i složením jiné obecně uznávané zkoušky z českého jazyka než té, která je obsažena ve vyhlášce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. V těchto případech však musí být odpovídající náročnost složené zkoušky potvrzena Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Upravuje se rovněž postup v případě důvodné pochybnosti o tom, zda cizinec má požadovanou znalost českého jazyka.

K bodům 128 a 129 - k § 71 odst. 1

Navrhované ustanovení specifikuje doklady, kterými se prokazuje výše příjmů při podání žádosti o trvalý pobyt. Navrhovaná změna reaguje na každodenní problémy v aplikační praxi zpřesněním ustanovení tak, že příjem cizince musí být pravidelný.

Při určování úhrnného příjmu cizince a společně s ním posuzovaných osob se nově zahrnují pouze osoby pobývající na území České republiky, neboť se požaduje prokázání prostředků k pobytu na území a náklady na živobytí mimo území České republiky mohou být zcela jiné než v České republice.

Nově se stanoví, kterými doklady se prokazuje příjem cizince s tím, že potvrzení zaměstnavatele o výši průměrného výdělku nebo daňové přiznání z příjmů fyzických osob je možné nahradit výpisem z účtu, a to za období posledních nejméně 6 měsíců, aby bylo možné ověřit pravidelnost příjmu cizince.

K bodu 130 - k § 71 odst. 2

Navrhované ustanovení zpřesňuje dikci dosavadního ustanovení § 71 odst. 2 zákona o pobytu cizinců a současně se rozšiřuje okruh případů, ve kterých se nevyžaduje úřední ověření podpisu oprávněné osoby na souhlasu se zajištěním ubytování cizince. Úřední ověření podpisu se nevyžaduje v případě, kdy je potvrzení o zajištění ubytování opatřeno zaručeným elektronickým podpisem; pokud je potvrzení dodáno prostřednictvím datové schránky oprávněné osoby, nemusí být opatřeno ani jejím zaručeným elektronickým podpisem (srov. § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů).

K bodu 131 - k § 72

Rozšiřuje se výčet předkládaných náležitostí, které v době podání žádosti mohou být starší než 180 dnů.

K bodům 132 a 133 - k § 74 odst. 1 a 2

Navrhovaná změna procesu vydávání povolení k trvalému pobytu odpovídá nové koncepci vydávání průkazů o povolení k pobytu (viz odůvodnění k § 117a). Jde o reakci na zavádění biometrických údajů do průkazu o povolení k pobytu. Povolení k trvalému pobytu bude cizinci vydáno formou rozhodnutí, následně bude cizince povinen si vyzvednout průkaz o povolení k pobytu. Nesplnění povinností souvisejících s vydáním průkazu o povolení k pobytu je u cizince, kterému bylo vydáno povolení k trvalému pobytu, přestupkem.

K bodu 134 - k § 75 odst. 1 písm. a)

Úprava je provedena v souvislosti se zajištěním úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 450 ze dne 20. dubna 2009, kterým byla schválena Koncepce budoucí právní úpravy, která povede ke sjednocení právní úpravy postupů při výkonu jednotlivých správních agend s minimem odchylek a výjimek. Postup při nepředložení náležitostí k žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu vyplývá z § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu. Speciální úprava je ponechána pro případ nepředložení dokladu o zajištění prostředků k trvalému pobytu na území, kdy se posuzuje přiměřenost dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince.

K bodu 135 - k § 75 odst. 1 nové písm. a)

Na základě poznatků aplikační praxe se explicitně vyjadřuje další důvod pro zrušení platnosti příslušného oprávnění k pobytu, a to v případě, kdy cizincem předložený doklad je sice pravý, avšak dodatečně se zjistí, že obsahuje údaje, které neodpovídají skutečnosti.

K bodům 136 a 138- k § 75 odst. 1 písm. d) a § 75 odst. 2 písm. d)

Stávající obligatorní důvod zamítnutí žádosti o povolení trvalého pobytu se přeřazuje do výčtu fakultativních důvodů, kdy je nezbytné posuzovat dopady zamítavého rozhodnutí do soukromého nebo rodinného života dotčeného cizince.

K bodu 137 - k § 75 odst. 1 písm. d), § 87e odst. 1 písm. d) a § 87k odst. 1 písm. g)

Navrhovaná úprava je legislativně technickým důsledkem úpravy provedené v § 169 (zrušení stávajícího odstavce 1).

K bodu 139 - k § 75 odst. 2 písm. e)

Navrhovaná úprava je legislativně technickým důsledkem úpravy provedené v § 77 odst. 2.

K bodu 140 - k § 75 odst. 3

Podle stávající právní úpravy správní orgán nebyl povinen přihlédnout k závažným skutečnostem, které odůvodňují zamítnutí žádosti o trvalý pobyt, v případě, že udělení trvalého pobytu je v zájmu České republiky nebo z důvodu plnění mezinárodního závazku. Toto ustanovení se v praxi vztahuje na úzkou skupinu osob, a i když by měl být nastaven specifický způsob zacházení, nelze pominout skutečnost, že i tyto osoby by měly být schopné prokázat splnění určitých podmínek pro získání trvalého pobytu. Navrhuje se změna současné praxe v tom smyslu, aby Ministerstvo vnitra mělo možnost přihlédnout k nesplnění určitých podmínek či existenci určitých skutečností a nemuselo tak pobyt automaticky udělit. Vzhledem k tomu, že cílová skupina je velice specifická a nepočetná a samotný důvod udělení pobytu v zájmu České republiky vyžaduje správní uvážení, není zvýšení míry správního uvážení nepodložené.

K bodu 141 - k § 77 odst. 1 písm. b)

Na základě poznatků aplikační praxe se explicitně vyjadřuje další důvod pro zrušení platnosti příslušného oprávnění k pobytu, a to v případě, kdy cizincem předložený doklad je sice pravý, avšak dodatečně se zjistí, že obsahuje údaje, které neodpovídají skutečnosti.

K bodu 142 - k § 77 odst. 1 písm. g)

V souladu se směrnicí 2009/50/ES Ministerstvo vnitra zruší platnost povolení k trvalému pobytu, pokud cizinec, bývalý držitel modré karty EU, nebo jeho rodinný příslušník, pobýval mimo území států Evropské unie nepřetržitě po dobu delší než 24 po sobě jdoucích měsíců.

K bodu 143 - k § 77 odst. 2 písm. e)

Dne 25. července 2008 rozhodl Soudní dvůr (velký senát) ve věci C-127/08, jejímž předmětem byla žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podané rozhodnutím High Court (Irsko) ze dne 14. března 2008 v řízení Blaise Baheten Metock, a spol. proti Minister for Justice, Equality and Law Reform.

Rozsudek se týká aplikace Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Ve výroku rozsudku je mj. uvedeno, že "Článek 3 odst. 1 Směrnice 2004/38/ES musí být vykládán v tom smyslu, že na státního příslušníka třetí země, který je manželem nebo manželkou občana Unie, pobývajícího v členském státě, jehož není státním příslušníkem, jenž tohoto občana Unie doprovází nebo následuje, se vztahují ustanovení uvedené směrnice bez ohledu na místo a datum uzavření jejich manželství, jakož i způsob, jakým tento státní příslušník třetí země vstoupil na území hostitelského členského státu".

Podmínky vstupu a pobytu občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků jsou upraveny cizineckým zákonem. Transpozice citované směrnice do vnitrostátního práva byla zajištěna zákonem č. 161/2006 Sb.

Obsah shora uvedeného rozsudku nekoresponduje se stávající právní úpravou, neboť zákon o pobytu cizinců podmiňuje vydání povolení k pobytu rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie skuteností, že není zařazen v evidenci nežádoucích osob. Do této evidence je však cizinec zařazen obligatorně na základě pravomocného rozhodnutí o jeho správním vyhoštění z území České republiky, a to i v případech, kdy důvodem správního vyhoštění byl jeho protiprávní vstup nebo pobyt na tomto území.

S ohledem na rozsudek Soudního dvora je proto potřebné zohlednit případy, kdy se takový cizinec (občan třetího státu) stane rodinným příslušníkem občana Evropské unie až poté, co rozhodnutí o jeho správním vyhoštění nabylo právní moci. Je přitom nezbytné vycházet z toho, že neoprávněný vstup nebo pobyt nemůže být sám o sobě důvodem pro omezení práva pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu čl. 27 odst. 1 Směrnice 2004/38/ES. Toto právo může být omezeno pouze z důvodu ochrany bezpečnosti státu, veřejného pořádku nebo veřejného zdraví, a to pokud tyto důvody trvají v době, kdy je o vstupu nebo pobytu rodinného příslušníka na území České republiky rozhodováno. Pokud takové nebezpečí již nehrozí, bude nezbytné dotčeného rodinného příslušníka vyřadit z evidence nežádoucích osob. Obdobně bude potřebné postupovat i v případech, kdy příslušný cizinec získá státní občanství některého jiného členského státu Evropské unie.

Citovaný rozsudek je sice závazný pouze ve vztahu k Irsku, ale s ohledem na skutečnost, že do podobné situace by se mohla dostat i Česká republika, byla předmětná záležitost řešena pokynem ministra vnitra č. 23 ze dne 16. března 2009 k zajištění postupu Policie České republiky služby cizinecké policie při zajištění přímého účinku Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, v návaznosti na rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 25. července 2008 ve věci C-127/08.

Na uvedený rozsudek je nezbytné reagovat zapracováním navrhovaných změn do zákona o pobytu cizinců.

K bodu 144 - k § 78 až 82

Obecná úprava průkazu povolení k pobytu se z důvodu systematičnosti přearazuje do nové hlavy IXa.

K bodu 145 - k § 83 odst. 3

V souladu se směrnicí 2009/50/ES se stanoví podmínky pro získání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropském společenství na území držitelem modré karty EU a jeho rodinnými příslušníky.

K bodu 146 – k § 86

Obecná úprava průkazu povolení k pobytu se z důvodu systematičnosti přearazuje do nové hlavy IXa.

K bodu 147 - § 87 odst. 9

Jedná se o legislativně technický důsledek přesunu ustanovení § 80 až 82 upravujících průkaz o povolení k pobytu do nové hlavy IXa.

K bodu 148 - k § 87d odst. 1 písm. a)

Úprava provedena v souvislosti se zajištěním úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 450 ze dne 20. dubna 2009, kterým byla schválena Koncepce budoucí právní úpravy, která povede ke sjednocení právní úpravy postupů při výkonu jednotlivých správních agend s minimem odchylek a výjimek. Postup při nepředložení stanovených dokladů k žádosti vyplývá z ustanovení § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu.

K bodům 149 až 151- k § 87d odst. 1 písm. c), § 87k odst. 1 písm. c); § 87d odst. 2 písm. b); § 87e odst. 1 písm. b), § 87k odst. 1 písm. d)

Dne 25. července 2008 rozhodl Soudní dvůr (velký senát) ve věci C-127/08, jejímž předmětem byla žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podané rozhodnutím High Court (Irsko) ze dne 14. března 2008 v řízení Blaise Baheten Metock, a spol. proti Minister for Justice, Equality and Law Reform.

Rozsudek se týká aplikace Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Ve výroku rozsudku je mj. uvedeno, že "Článek 3 odst. 1 Směrnice 2004/38/ES musí být vykládán v tom smyslu, že na státního příslušníka třetí země, který je manželem nebo manželkou občana Unie, pobývajícího v členském státě, jehož není státním příslušníkem, jenž tohoto občana Unie doprovází nebo následuje, se vztahují ustanovení uvedené směrnice bez ohledu na místo a datum uzavření jejich manželství, jakož i způsob, jakým tento státní příslušník třetí země vstoupil na území hostitelského členského státu".

Podmínky vstupu a pobytu občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků jsou upraveny cizineckým zákonem. Transpozice citované směrnice do vnitrostátního práva byla zajištěna zákonem č. 161/2006 Sb.

Obsah shora uvedeného rozsudku nekoresponduje se stávající právní úpravou, neboť zákon o pobytu cizinců podmiňuje vydání povolení k pobytu rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie skuteností, že není zařazen v evidenci nežádoucích osob. Do této evidence je však cizinec zařazen obligatorně na základě pravomocného rozhodnutí o jeho správním vyhoštění z území České republiky, a to i v případech, kdy důvodem správního vyhoštění byl jeho protiprávní vstup nebo pobyt na tomto území.

S ohledem na rozsudek Soudního dvora je proto potřebné zohlednit případy, kdy se takový cizinec (občan třetího státu) stane rodinným příslušníkem občana Evropské unie až poté, co rozhodnutí o jeho správním vyhoštění nabylo právní moci. Je přitom nezbytné vycházet z toho, že neoprávněný vstup nebo pobyt nemůže být sám o sobě důvodem pro omezení práva pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu čl. 27 odst. 1 Směrnice 2004/38/ES. Toto právo může být omezeno pouze z důvodu ochrany bezpečnosti státu, veřejného pořádku nebo veřejného zdraví, a to pokud tyto důvody trvají v době, kdy je o vstupu nebo pobytu rodinného příslušníka na území České republiky rozhodováno. Pokud takové nebezpečí již nehrozí, bude nezbytné dotčeného rodinného příslušníka vyřadit z evidence nežádoucích osob. Obdobně bude potřebné postupovat i v případech, kdy příslušný cizinec získá státní občanství některého jiného členského státu Evropské unie.

Citovaný rozsudek je sice závazný pouze ve vztahu k Irsku, ale s ohledem na skutečnost, že do podobné situace by se mohla dostat i Česká republika, byla předmětná záležitost řešena pokynem ministra vnitra č. 23 ze dne 16. března 2009 k zajištění postupu Policie České republiky služby cizinecké policie při zajištění přímého účinku Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, v návaznosti na rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 25. července 2008 ve věci C-127/08.

Na uvedený rozsudek je nezbytné reagovat zapracováním navrhovaných změn do zákona o pobytu cizinců.

K bodu 152 - k § 87e odst. 3

Navrhovaná úprava zohledňuje možnost povolení přechodného nebo trvalého pobytu v případech, kdy je rodinný příslušník občana Evropské unie zařazen do schengenského informačního systému. Jedná se obdobnou úpravu, která je navrhována v § 75 odst. 4.

K bodu 153 - k § 87f odst.1

Navrhovaná úprava má zajistit, aby ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka Evropské unie na jeho žádost bylo možné i za situace, kdy se na území nezdržuje společně s občanem Evropské unie. Jedná se o projev jeho vůle, zda hodlá na území České republiky nadále pobývat nebo nikoliv. Tímto způsobem budou legislativně ošetřeny i případy, kdy rodinný příslušník občana Evropské unie zůstane na území sám – např. po úmrtí manžela.

K bodu 154 - k § 87f odst. 2 písm. c)

Evropská Komise v lednu 2009 vydala hodnotící zprávu k implementaci Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Předmětná zpráva se zabývá otázkou správnosti provedení implementace citované směrnice jednotlivými členskými státy. S cílem napomoci členským státům v její správné implementaci vydala Evropská Komise v červenci 2009 příslušný metodický pokyn (*viz sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států – KOM(2009)313*).

Na základě výše uvedených dokumentů byly v zákoně o pobytu cizinců identifikovány některé nedostatky, které je potřebné pro zajištění správné transpozice citované směrnice odstranit.

V daném případě se jedná o zajištění plné transpozice článku 13 odst. 2 písm. b) citované směrnice.

K bodu 155 - k § 87h odst. 3

Zajištění souladu s článkem 16 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, podle něhož mají rodinní příslušníci občanů Evropské unie, kteří nejsou občany Evropské unie, právo získat povolení k trvalému pobytu, pokud v hostitelském členském státě pobývali nepřetržitě legálně po dobu 5 let. Navrhovaná změna odpovídá obdobné úpravě vztahující se k občanům tzv. třetích států (*viz § 68 odst. 2*).

K bodu 156 - k § 87i odst. 2

Navrhované ustanovení zpřesňuje dikci dosavadního ustanovení a současně se rozšiřuje okruh případů, ve kterých se nevyžaduje úřední ověření podpisu oprávněné osoby na souhlasu se zajištěním ubytování cizince. Úřední ověření podpisu se nevyžaduje v případě, kdy je potvrzení o zajištění ubytování opatřeno zaručeným elektronickým podpisem; pokud je potvrzení dodáno prostřednictvím datové schránky oprávněné osoby, nemusí být opatřeno ani jejím zaručeným elektronickým podpisem (srov. § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů).

K bodu 157 - k § 87k odst. 1 písm. a)

Úprava provedena v souvislosti se zajištěním úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 450 ze dne 20. dubna 2009, kterým byla schválena Koncepce budoucí právní úpravy, která povede ke sjednocení právní úpravy postupů při výkonu jednotlivých správních agend s minimem odchylek a výjimek. Postup při nepředložení stanovených dokladů k žádosti vyplývá z ustanovení § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu.

K bodu 158 - k § 87k odst. 2

Navrhovaná úprava zohledňuje možnost povolení přechodného nebo trvalého pobytu v případech, kdy je rodinný příslušník občana Evropské unie zařazen do schengenského informačního systému. Jedná se obdobnou úpravu jako je tomu v § 75 odst. 4.

Návrh úpravy § 87k odst. 2 současně zohledňuje legislativně technický důsledek úpravy § 87k odst.1 (zrušení písmene a).

K bodu 159 - k § 87l odst. 1 písm. b)

Dne 25. července 2008 rozhodl Soudní dvůr (velký senát) ve věci C-127/08, jejímž předmětem byla žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podané rozhodnutím High Court (Irsko) ze dne 14. března 2008 v řízení Blaise Baheten Metock, a spol. proti Minister for Justice, Equality and Law Reform.

Rozsudek se týká aplikace Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Ve výroku rozsudku je mj. uvedeno, že "Článek 3 odst. 1 Směrnice 2004/38/ES musí být vykládán v tom smyslu, že na státního příslušníka třetí země, který je manželem nebo manželkou občana Unie, pobývajících v členském státě, jehož není státním příslušníkem, jenž tohoto občana Unie doprovází nebo následuje, se vztahují ustanovení uvedené směrnice bez ohledu na místo a datum uzavření jejich manželství, jakož i způsob, jakým tento státní příslušník třetí země vstoupil na území hostitelského členského státu".

Podmínky vstupu a pobytu občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků jsou upraveny cizineckým zákonem. Transpozice citované směrnice do vnitrostátního práva byla zajištěna zákonem č. 161/2006 Sb.

Obsah shora uvedeného rozsudku nekoresponduje se stávající právní úpravou, neboť zákon o pobytu cizinců podmiňuje vydání povolení k pobytu rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie skutečností, že není zařazen v evidenci nežádoucích osob. Do této evidence je však cizinec zařazen obligatorně na základě pravomocného rozhodnutí o jeho správním vyhoštění z území České republiky, a to i v případech, kdy důvodem správního vyhoštění byl jeho protiprávní vstup nebo pobyt na tomto území.

S ohledem na rozsudek Soudního dvora je proto potřebné zohlednit případy, kdy se takový cizinec (občan třetího státu) stane rodinným příslušníkem občana Evropské unie až poté, co rozhodnutí o jeho správním vyhoštění nabylo právní moci. Je přitom nezbytné vycházet z toho, že neoprávněný vstup nebo pobyt nemůže být sám o sobě důvodem pro omezení práva pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu čl. 27 odst. 1 Směrnice 2004/38/ES. Toto právo může být omezeno pouze z důvodu ochrany bezpečnosti státu, veřejného pořádku nebo veřejného zdraví, a to pokud tyto důvody trvají v době, kdy je o vstupu nebo pobytu rodinného příslušníka na území České republiky rozhodováno. Pokud

takové nebezpečí již nehrozí, bude nezbytné dotčeného rodinného příslušníka vyřadit z evidence nežádoucích osob. Obdobně bude potřebné postupovat i v případech, kdy příslušný cizinec získá státní občanství některého jiného členského státu Evropské unie.

Na citovaný rozsudek je nezbytné reagovat zapracováním navrhovaných změn do zákona o pobytu cizinců.

K bodu 160 - k § 87n odst. 2

Zajištění souladu s článkem 8 odst. 2 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES. Potvrzení o přechodném pobytu na území občana Evropské unie by nemělo obsahovat údaj o čísle cestovního dokladu. Důsledkem uvádění tohoto údaje v „potvrzení“ je v případě vydání nového cestovního dokladu skutečnost, že „potvrzení“, jako veřejná listina, obsahuje nesprávné údaje.

Úprava vychází z hodnotící zprávy Evropské Komise vydané v lednu 2009 k implementaci Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Předmětná zpráva se zabývá otázkou správnosti provedení implementace citované směrnice jednotlivými členskými státy. S cílem napomoci členským státům v její správné implementaci vydala Evropská Komise v červenci 2009 příslušný metodický pokyn (*viz sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států – KOM(2009)313*).

K bodům 161, 162 a 165 - k § 87o v nadpisu a odst. 1, 2 a 3; § 87v odst. 3

Upřesňuje se název dokladu vydávaného rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie, tak, aby odpovídal článku 10 odst. 1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES. Jedná se o nápravu nepřesné transpozice citované směrnice provedené zákonem č. 161/2006 Sb.; způsob transpozice byl ovlivněn tím, že návrh zákona byl připravován v době, kdy nebyl k dispozici oficiální překlad této směrnice.

Evropská Komise v lednu 2009 vydala hodnotící zprávu k implementaci Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Předmětná zpráva se zabývá otázkou správnosti provedení implementace citované směrnice jednotlivými členskými státy. S cílem napomoci členským státům v její správné implementaci vydala Evropská Komise v červenci 2009 příslušný metodický pokyn (*viz sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států – KOM(2009)313*).

Na základě výše uvedených dokumentů byly v zákoně o pobytu cizinců identifikovány některé nedostatky, které je potřebné pro zajištění správné transpozice citované směrnice odstranit.

K bodu 163 – k § 87u odst. 1

Jedná se o úpravu transkripce jména a příjmení občana Evropské unie a jeho rodinného příslušníka při uvádění v dokladech vydávaných podle zákona o pobytu cizinců.

Úprava má odstranit nežádoucí situace, kdy cizinec je standardně veden v informačním systému cizinců pod jménem a příjmením podle údajů uvedených v jeho cestovním dokladu (přepis do latinky je proveden cizím státem podle jeho předpisů); pokud však je takovému cizinci následně vydán český matriční doklad (přepis do latinky prováděn v souladu s českým právním předpisem - tj. nařízením, může být v informačním systému veden rovněž pod jménem a příjmením obsaženým v tomto matričním dokladu (např. je-li mu následně vydáno oprávnění k pobytu na území České republiky). Pokud je takovému cizinci vydáno oprávnění k pobytu na území České republiky, bude se prokazovat oprávněním k pobytu znějícím na jméno a příjmení podle českého matričního dokladu a současně cizím cestovním dokladem, ve kterém však bude mít jméno a příjmení uvedeno podle předpisů domovského státu. Proto navrhované opatření sjednocuje rozdílnou praxi tak, aby cizinci byl zaručen volný pohyb v prostoru EU a současně aby nedocházelo k problémům s předáváním údajů v rámci právních povinností České republiky vůči třetím státům, a to včetně zajištění bezproblémové a jednoznačné identifikace cizince.

K bodu 164 - k § 87v odst. 2

Navrhovaná změna je legislativně technickým důsledkem doplnění nového důvodu skončení platnosti pobytové karty, doplněného do § 87z odst. 1 zákona o pobytu cizinců (nabytím právní moci rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému nebo přechodnému pobytu držitele průkazu).

.

K bodům 166 a 169 - k § 87z odst. 1 písm. d); § 87aa odst. 1 písm. d)

Navrhované ustanovení v dosavadní právní úpravě chybí. Jeho absence umožňuje cizincům používat průkaz o povolení k pobytu i poté co bylo pravomocně rozhodnuto o zrušení platnosti povolení k pobytu (zejména se jedná o případy, kdy je rozhodováno v nepřítomnosti cizince).

K bodu 167 - k § 87z odst. 1 písm. g)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států umožňuje občanům Evropské unie a jejich rodinným příslušníkům využívat práva volného pohybu. Z tohoto důvodu je nezbytné v zákoně o pobytu cizinců výslovně stanovit, že pouhé zrušení údaje o místě hlášeného pobytu na území České republiky nemůže být důvodem skončení platnosti průkazu o povolení k pobytu. V praxi se jedná zejména o případy, kdy rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie, správnímu orgánu sdělí přechodné ukončení ubytování v České republice z důvodu jeho zaměstnání v jiném členském státu Evropské unie.

K bodům 168 a 170 – k § 87z odst. 3 a § 87aa odst. 3

Úprava souvisí se zajištěním úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 450 ze dne 20. dubna 2009, kterým byla schválena Koncepce budoucí právní úpravy, která povede ke sjednocení právní úpravy postupů při výkonu jednotlivých správních agend s minimem odchylek a výjimek. Část textu byla vypuštěna pro nadbytečnost.

K bodům 171 a 174 - k § 91 písm. b), § 103 písm. b) a § 107 odst. 1; § 98 odst. 1

Upřesňuje se název dokladu vydávaného rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie, tak, aby odpovídal článku 10 odst. 1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES. Jedná se o nápravu nepřesné transpozice citované směrnice provedené zákonem č. 161/2006 Sb.; způsob transpozice byl ovlivněn tím, že návrh zákona byl připravován v době, kdy nebyl k dispozici oficiální překlad této směrnice.

Evropská Komise v lednu 2009 vydala hodnotící zprávu k implementaci Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Předmětná zpráva se zabývá otázkou správnosti provedení implementace citované směrnice jednotlivými členskými státy. S cílem napomoci členským státům v její správné implementaci vydala Evropská Komise v červenci 2009 příslušný metodický pokyn (*viz sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států – KOM(2009)313*).

Na základě výše uvedených dokumentů byly v zákoně o pobytu cizinců identifikovány některé nedostatky, které je potřebné pro zajištění správné transpozice citované směrnice odstranit.

K bodu 172 - k § 92

Úprava provedena v souvislosti se zajištěním úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 450 ze dne 20. dubna 2009, kterým byla schválena Koncepce budoucí právní úpravy, která povede ke sjednocení právní úpravy postupů při výkonu jednotlivých správních agend s minimem odchylek a výjimek. Řízení na místě upravuje § 143 správního řádu.

K bodu 173 - k § 92

Navrhovaným opatřením je sledováno, aby policie měla přehled o nezletilých dětech, které z důvodu jejich hospitalizace byly ponechány na území České republiky cizincem, se kterým na území přicestovaly a v jehož cestovním dokladu jsou zapsány. Cílem je zajistit, aby na území České republiky pobývaly s platným oprávněním k pobytu.

K bodu 175 - k § 99 odst. 1

V § 99 se pro účely zákona definují pojmy ubytovatel a ubytování. Za ubytovatele se považuje každý, kdo sjednává ubytování za úhradu, přičemž tak může činit nejen smlouvou o ubytování podle § 754 občanského zákoníku, ale i prostřednictvím smlouvy nájemní a podnájemní nebo smlouvy s obdobným obsahem. Takovou smlouvou může být např. smlouva o zřízení věcného břemene k nemovitosti nebo bytu, která je právním titulem k jejich užívání.

Oproti stávající platné právní úpravě dochází k rozšíření obsahu pojmu ubytovatel tím, že ubytovatelem se pro účely zákona o pobytu cizinců bude rozumět nejen osoba, která poskytuje ubytování za úhradu, ale i osoba, která ubytovává více jak 5 cizinců s výjimkou případů, ve kterých lze ubytovatele a ubytované osoby považovat za osoby blízké. Smyslem této nové definice pojmu ubytovatel je zabránit v praxi častému obcházení dosavadního ustanovení, kdy právnické i fyzické osoby ubytovávají cizince (i hromadně), avšak s odkazem

na skutečnost, že cizinci jsou ubytováni bezplatně, popř. za vykonávání služeb, a dochází tak k obcházení povinností podle § 100 zákona o pobytu cizinců.

K bodu 176 - k § 100 písm. d)

Současná právní úprava postrádá dostatečně objektivní kritérium, které by vylučovalo zpochybňování postupu státních orgánů v otázce posuzování přiměřenosti ubytování. Veřejnost opakovaně kritizuje stav, kdy v neúměrně malých ubytovacích prostorách je ubytován nepřiměřeně velký počet cizinců. Současná vágní formulace - o zjevné nepřiměřenosti úrovně ubytování poskytovaného ostatními ubytovateli v objektech obdobného určení v obci, popřípadě okresu nebo kraji, v návaznosti na posuzování zejména srovnáním hygienických podmínek a počtu ubytovaných osob – neposkytuje veřejnosti akceptovatelné kritérium, zejména pokud jde o uplatnění sankce za správní delikt. Cílem doplnění výměry ubytovacího prostoru a stanovení počtu v něm ubytovaných osob je náprava dosavadního stavu.

K bodu 177 - k § 100 písm. f)

Na základě poznatků aplikační praxe se upřesňuje povinnost ubytovatele předložit domovní knihu obsahující údaje k aktuálně ubytovaným cizincům již v okamžiku zahájení kontroly prováděné policií u ubytovatele. Cílem je eliminovat případy, kdy ubytovatel domovní knihu nevedl, resp. neobsahovala údaje o všech aktuálně ubytovaných cizincích, a proto ji ubytovatel předkládal policii až dodatečně.

K bodu 178 – k § 103 písm. d)

Navrhovanou úpravou se rozšiřuje okruh povinností cizince při prokazování totožnosti v souvislosti s vydáváním průkazu o povolení k pobytu obsahujícího nosič dat s biometrickými údaji.

K bodu 179 - k § 103 písm. j)

Povinnost ohlásit nález dokladu je v zákoně o pobytu cizinců upravena pouze v případě, že doklad nalezne třetí osoba. Nově se tato povinnost stanovuje i pro cizince – držitele dokladu, obdobně jako je tato otázka upravena v zákonu o občanských průkazech a zákonu o cestovních dokladech.

K bodu 180 - k § 103 písm. k)

V souvislosti s implementací Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES se rozšiřuje okruh cizinců, kteří jsou povinni strpět pořízení daktyloskopických otisků prstů, a to o cizince, kteří jsou účastníky řízení o povinnosti opustit území České republiky.

K bodu 181 - k § 103 písm. p)

Navrhovaným opatřením je sledováno, aby policie měla přehled o nezletilých dětech, které z důvodu jejich hospitalizace byly ponechány na území České republiky cizincem, se

kterým na území přicestovaly a v jehož cestovním dokladu jsou zapsány. Cílem je zajistit, aby na území České republiky pobývaly s platným oprávněním k pobytu.

K bodu 182 - k § 103 písm. s), t) a u)

Nově se v návrhu písmene s) cizinci ukládá povinnost na požádání prokázat provozování živnosti. Tato úprava správnímu orgánu umožní zjistit, zda cizinec, kterému bylo vydáno oprávnění k pobytu na území za účelem podnikání podle živnostenského zákona, živnost skutečně provozuje. Legislativní úprava je obdobná jako úprava kontrolní činnosti živnostenských úřadů (viz § 31 odst. 15 živnostenského zákona).

V souvislosti se zavedením biometrických údajů do průkazu o povolení k pobytu se navrhuje uložit cizinci povinnost strpět pořízení tzv. „ověřovacích otisků prstů“ a aktuální pořízení biometrických údajů za účelem ověření pravosti průkazu o povolení k pobytu nebo ověření totožnosti tohoto cizince jako držitele průkazu (např. při pobytové nebo hraniční kontrole). Vložením povinnosti strpět pořízení ověřovacích otisků prstů při podání žádosti má být předcházeno tomu, aby průkaz byl předán jiné osobě, než která příslušnou žádost podala. Tyto otisky budou po předání průkazu o povolení k pobytu zlikvidovány.

K bodu 183 – k § 103 písm. s)

Navrhovaná změna souvisí se změnou působnosti Ministerstva vnitra od 1.ledna 2013.

K bodu 184 - k § 104 odst. 3

Vzhledem k nové úpravě obsažené v § 9a je nutné reagovat změnou i v tomto ustanovení, protože i v případech podle § 9a bude mít dopravce povinnost na základě pokynu policie zajistit v souladu s přímo použitelným právním předpisem Evropských společenství dopravu cizince do zahraničí, protože jde o cizince, kterému byl odepřen vstup na území České republiky. Běh lhůty pro dopravu do zahraničí se tak staví i po dobu pobytu cizince ve zdravotnickém zařízení podle § 9a.

K bodu 185 - k § 106 odst. 1 písm. a)

Rozšíření povinnosti úřadů práce informovat policii o případy, kdy v rámci své působnosti zjistí zaměstnání cizince bez příslušného oprávnění k této činnosti (tj. bez platného povolení k zaměstnání, modré nebo zelené karty). Na základě těchto informací bude možné zahájit řízení o ukončení pobytu cizince na území.

K bodům 186 a 187 – k § 106 odst. 1 písm. b) a c)

Ustanovení souvisí s navrhovaným ustanovením § 46f, které stanoví důvody pro zrušení platnosti modré karty EU. Úřady práce jsou povinny Ministerstvu vnitra oznámit, že cizinec nenastoupil na místo určené pro držitele modré karty EU; a dále ukončení zaměstnání před uplynutím doby, na kterou byla modrá karta EU vydána. Na základě tohoto oznámení pak může Ministerstvo vnitra zahájit řízení o zrušení platnosti modré karty EU.

K bodu 188 - k § 106 odst. 2

Zpřesněna informační povinnost živnostenských úřadů v případech, kdy cizinec přerušil nebo pozastavil provozování živnosti nebo pozbyl oprávnění provozovat živnost, a tedy neplní účel povoleného pobytu. Na základě těchto informací bude možné zahájit řízení o ukončení pobytu cizince na území. Současně terminologicky upraveno v souladu s živnostenským zákonem.

K bodu 189 - k § 106 odst. 3

V souvislosti s transpozicí směrnice 2009/50/ES a zakotvením možnosti zrušení modré karty EU v případě, že její držitel požádal o příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení nebo mimořádnou okamžitou pomoc (§ 46f odst. 2 písm. d) zákona o pobytu cizinců) se stanoví povinnost orgánů pomoci v hmotné nouzi oznamovat policii tuto skutečnost. Zrcadlově je tato povinnost stanovena i v zákoně č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.

K bodu 190 - k § 106 odst. 5

Navrhovaná úprava je legislativně technickým důsledkem doplnění § 106 o nové odstavce 8 a 9.

K bodu 191 - k § 106 odst. 7 až 11

Návrh odstavce 7 souvisí se zajištěním transpozice Směrnice Rady 2009/50/ES o podmínkách pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci. Informační povinnost je uložena uznávacím orgánům podle zákona o uznávání odborné kvalifikace, které Ministerstvu vnitra oznámí své rozhodnutí ohledně uznání odborné kvalifikace držitele modré karty EU. V případě negativního rozhodnutí Ministerstvo vnitra zahájí řízení o zrušení platnosti modré karty EU.

V návrhu odstavce 8 a 9 se nově zavádí povinnost rejstříkového soudu a okresní správy sociálního zabezpečení sdělit policii stanovené informace, které jsou důležité pro posouzení oprávněnosti pobytu cizince na území. Pokud na základě těchto informací bude zjištěno, že cizinec přestal splňovat účel pobytu, pro který mu bylo oprávnění k pobytu vydáno, bude zahájeno řízení o ukončení jeho pobytu na území České republiky.

Cílem navrhovaného ustanovení odstavce 10 je umožnit správnímu orgánu prověřit hodnověrnost příjmu deklarovaného cizincem žádajícím o povolení dlouhodobého nebo trvalého pobytu na území České republiky. Navrhované opatření se bude vztahovat zejména na cizince, kteří nejsou zaměstnanci, ale mají příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti, a dále na ty cizince, kteří mají příjmy z výkonu funkce člena statutárního orgánu obchodní společnosti či družstva nebo mají příjmy jako společníci obchodní společnosti za plnění úkolů pro danou společnost v rámci předmětu jejího podnikání.

V této souvislosti je žádoucí, aby při ověřování hodnověrnosti příjmů dotčeného cizince byl rovněž prověřován příjem dalších osob, které pro účely zákona o pobytu cizinců jsou ve smyslu § 4 odst. 1 zákona o životním a existenčním minimu považovány za osoby společně posuzované.

Orgánům, které projednávají přestupky, je založena povinnost informovat policii o pravomocném rozhodnutí o přestupku cizince. Na základě těchto informací bude mít policie možnost systematicky uplatňovat opatření vůči cizincům opakovaně porušujícím právní předpisy.

K bodu 192 - k § 107 odst. 5

Na základě analýzy provedené Analytickým centrem pro ochranu státních hranic a migraci, jejímž cílem bylo podat přehled o situaci studujících cizinců na území České republiky, jejich počtech a typech škol, které studují, bylo přijato doporučení rozšířit informační povinnosti vysokých škol a vyšších odborných škol. Nově se navrhuje, aby uvedené subjekty byly povinny informovat správní orgán mimo jiné i o případech, kdy cizinec s vydaným povolením k dlouhodobému pobytu za účelem studia, k tomuto studiu nenastoupil. Informace bude sloužit jako podnět k zahájení řízení o zrušení platnosti vydaného oprávnění k pobytu.

K bodu 193 - k § 107 odst. 8 až 10

Pro případy cizinců, kdy zaměstnání skončilo (tj. ukončením pracovního poměru nebo zrušením dohody o provedení práce či dohody o pracovní činnosti) před uplynutím platnosti dříve vydaného povolení k zaměstnání, se jejich zaměstnavatelům ukládá povinnost převzít odpovědnost za případnou úhradu nákladů zdravotní péče poskytnuté ve stanoveném období takovému cizinci. Zákon přitom nestanovuje způsob, jakým má zaměstnavatel tuto povinnost splnit – může tak např. pro cizince sjednat zdravotní pojištění na komerční bázi. Cílem tohoto opatření je eliminace počtu případů, kdy zdravotnickému zařízení nejsou uhrazeny jím vynaložené náklady na zdravotní péči poskytnutou cizincům, neboť skončením zaměstnání cizinec přestane být účastníkem systému veřejného zdravotního pojištění.

V souvislosti s transpozicí směrnice 2009/50/ES se zakotvuje povinnost zaměstnavatele oznámit Ministerstvu vnitra zamýšlenou změnu pracovního zařazení držitele modré karty EU. Změna pracovního zařazení podléhá schválení Ministerstvem vnitra, které posoudí, zda podmínky pro výkon vysoce kvalifikovaného zaměstnání trvají. Zatímco držitel modré karty EU je uložena subjektivní lhůta 3 dnů pro oznámení změny pracovní pozice, zaměstnavatel musí oznámit změnu neprodleně.

Návrh odstavce 10 souvisí s transpozicí Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí. Vzhledem k tomu, že policie není povinna vždy střežit zajištěné cizince nebo cizince, kterým byl odepřen vstup na území, ale bylo nutné jim poskytnout neodkladnou lékařskou péči, po dobu jejich pobytu ve zdravotnickém zařízení, (ale stále jde o cizince, kteří se nemohou volně pohybovat po území), je třeba, aby zdravotnické zařízení včas policii informovalo o plánovaném propuštění cizince, aby policie mohla zajistit eskortu cizince buď do zařízení pro zajištění cizinců, nebo na hraniční přechod.

K bodu 194 - k § 108 odst. 3

Navrhovaným opatřením je sledováno stanovit shodné požadavky na cestovní doklad, jako je tomu v případě krátkodobého pobytu cizince na území České republiky, i pro účely udělení dlouhodobého víza. Pro tento účel je využito vymezení požadavků, které jsou obsaženy v článku 12 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex).

K bodu 195 – k § 113 odst. 1 a 3

Jedná se o zohlednění terminologických změn provedených v zákoně o azylu.

K bodu 196 - k § 113 odst. 2

Zohledněna změna věkové hranice pro vydávání cizineckých pasů obsahujících biometrické údaje tak, aby odpovídala Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 444/2009, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2252/2004 o normách pro bezpečnostní a biometrické prvky v cestovních pasech a cestovních dokladech vydávaných členskými státy.

K bodu 197 - k § 113 odst. 3

Ustanovení reaguje na případy aplikační praxe, kdy je sice potvrzeno, že existuje překážka na vůli cizince nezávislá, pro kterou cizinec není schopen si opatřit cestovní doklad domovského státu, ale z dokladů opatřených v průběhu správního řízení je zřejmé, že překážka je pouze dočasné povahy. Dále se vyskytují případy, ve kterých by si mohl cizinec cestovní doklad opatřit, avšak příslušný zastupitelský úřad se nachází mimo území České republiky. V takových případech není žádoucí cizinci vydat cizinecký pas obsahující nosič dat s biometrickými prvky s platností na 10 let, ale plně bude postačovat vydání cizineckého pasu bez tohoto nosiče dat s biometrickými prvky, a to s kratší dobou platnosti. Povahu překážky bude Ministerstvo vnitra posuzovat v rámci správního řízení.

K bodu 198 - k § 114 odst. 1 písm. c)

Úprava je legislativně technickým důsledkem zrušení § 92 písm. b).

K bodu 199 - k § 114 odst. 7

Rozšiřuje se okruh případů, kdy lze cizinci vydat cestovní průkaz totožnosti. Jedná se o případy, kdy je cestovní průkaz totožnosti nutný k příjezdu určitých kategorií osob na území České republiky. Tyto osoby většinou nemají cestovní doklad uznávaný Českou republikou. Jedná se o cizince, kteří jsou rodinnými příslušníky osob požívajících na území České republiky mezinárodní ochrany (viz návrh nového znění § 31 odst. 6 zákona o pobytu cizinců, tj. manžel osoby požívající mezinárodní ochrany, pokud manželství vzniklo před vstupem osoby požívající mezinárodní ochrany na území, nezletilé dítě osoby požívající mezinárodní ochrany nebo nezletilé dítě manžela osoby požívající mezinárodní ochrany).

Pro vydání cestovního průkazu totožnosti je nutné, aby existovala i další skutečnost, a to, že tento cizinec nemá platný cestovní doklad a nemůže si ho z důvodů na jeho vůli nezávislých opatřit, nebo cizinci hrozí důvodné nebezpečí vážné újmy (§ 14a odst. 2 zákona o azylu) při použití cestovního dokladu, jehož je držitelem.

K bodu 200 – k hlavě IXa - § 17a až 17f

Nová hlava IXa upravuje průkaz o povolení k pobytu vydávaný cizincům, kterým bylo vydáno povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu. Úprava vychází z dosavadních ustanovení § 78 až 82 a § 86, která doplňuje o problematiku související se zavedením biometrických údajů do průkazů o povolení k pobytu na základě Nařízení Rady (ES) č. 1030/2002, ve znění Nařízení Rady (ES) č. 380/2008.

Průkaz o povolení k pobytu bude v souladu s Nařízením vydáván jako samostatný doklad ve formě karty s integrovaným nosičem dat obsahujícím biometrické údaje – údaje o zobrazení obličeje a otisky prstů. Dosavadní forma štítku vlepovaného do pasu se zrušuje.

Absence otisků prstů v průkazech o povolení k pobytu osobám mladším 6 let a osobám, u nichž z objektivních důvodů fyziologických nebo anatomických změn nelze pořídit otisky prstů, odpovídá úpravě v citovaném nařízení.

Základní povinné údaje (jméno, příjmení, státní příslušnost, číslo dokladu, doba platnosti atd.) jsou stanoveny nařízením Rady (ES) č. 1030/2002 ze dne 13. června 2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, ve znění nařízení č. 380/2008. Další údaje zapisované do průkazu o povolení k pobytu jsou stanoveny v ustanovení § 117a odst. 3.

Změna formy průkazu o povolení k pobytu a zejména zavedení biometrických údajů představuje výraznou technologickou změnu v postupu vydávání průkazů o povoleních k pobytu, která vyžaduje zcela novou koncepci vydávání těchto dokladů.

Pořizování biometrických údajů je možné spolehlivě zajistit pouze prostřednictvím sofistikovaných technických zařízení (kabiny s fotografickou technikou a zařízení pro pořízení otisků prstů). Navrhované znění počítá s využitím kapacit uvedených technických zařízení, která byla instalována na obecní úřady obcí s rozšířenou působností v souvislosti se zavedením cestovních dokladů s biometrickými prvky na základě zákona č. 329/1999 Sb., resp. jeho novelizace provedené zákonem č. 136/2006 Sb., kterým se mění některé zákony na úseku cestovních dokladů.

Personalizaci („vyplnění“) dokladů ve formátu samostatné karty s integrovaným nosičem dat obsahujícím biometrické údaje v zásadě nelze zajistit stávajícím decentralizovaným způsobem, tedy místně příslušným orgánem rozhodujícím o vydání povolení k pobytu. Průkazy o povolení k pobytu tak budou personalizovány centrálně.

Nově navržený postup pro vydání průkazu o povolení k pobytu zahrnuje následující kroky:

- žádost o vydání povolení k pobytu (osobní účast cizince)
- pořízení ověřovacích otisků prstů
- posouzení žádosti příslušným orgánem (ministerstvem nebo policií) a vydání potvrzení splnění podmínek, resp. rozhodnutí v případě vydání povolení k trvalému pobytu
- pořízení biometrických údajů na obecním úřadu obce s rozšířenou působností, předání veškerých údajů centrálnímu pracovišti (osobní účast cizince)
- výroba a personalizace dokladu, předání vyhotovených dokladů příslušnému orgánu
- převzetí průkazu (osobní účast cizince)

Při prodloužení platnosti povolení k pobytu, prodloužení platnosti průkazu k pobytu, vydání nového průkazu v případě změn údajů, ztráty, zničení průkazu apod. se uplatní obdobný postup, neboť ve všech těchto případech je cizinci vydáván průkaz nový.

Lhůta pro vydání průkazu o povolení k pobytu se s ohledem na nutnost předání údajů centrálnímu pracovišti a zpětnému předání dokladů na příslušný orgán navrhuje stanovit v délce 30 dnů ode dne pořízení biometrických prvků obecním úřadem obce s rozšířenou působností.

Obdobně jako v případě cizineckých pasů se zavádí oprávnění cizince požádat o ověření funkčnosti nosiče dat a ověření správnosti osobních údajů uvedených ve vydávaném průkazu, včetně údajů biometrických, při převzetí průkazu (§ 117a odst. 9), jakož i oprávnění cizince požádat o ověření funkčnosti nosiče dat kdykoliv po dobu platnosti průkazu o povolení k pobytu (§ 117a odst. 10).

Využití biometrických údajů se omezuje na případy ověřování pravosti průkazu o povolení k pobytu a ověření totožnosti cizince. Zpracování dat je možné pouze způsobem uvedeným v zákoně (§ 117a odst. 11).

Zapisování údajů do průkazu o povolení k pobytu upravuje § 117b. Na rozdíl od současného stavu se stanoví výlučné použití tvaru jména příjmení cizince uvedeného latinkou v cestovním dokladu. Toto řešení směřuje k eliminaci situace, kdy cizinec je standardně veden v informačním systému cizinců pod jménem a příjmením podle údajů uvedených v jeho cestovním dokladu (přepis do latinky je proveden cizím státem podle jeho předpisů); pokud však je takovému cizinci následně vydán český matriční doklad (přepis do latinky prováděn v souladu s českým právním předpisem - tj. nařízením, může být v informačním systému veden rovněž pod jménem a příjmením obsaženým v tomto matričním dokladu (např. je-li mu následně vydáno oprávnění k pobytu na území České republiky). Pokud je takovému cizinci vydáno oprávnění k pobytu na území České republiky, bude se prokazovat oprávněním k pobytu znějícím na jméno a příjmení podle českého matričního dokladu a současně cizím cestovním dokladem, ve kterém však bude mít jméno a příjmení uvedeno podle předpisů domovského státu. Proto navrhované opatření sjednocuje rozdílnou praxi tak, aby cizinci byl zaručen volný pohyb v prostoru EU a současně aby nedocházelo k problémům s předáváním údajů v rámci právních povinností České republiky vůči třetím státům, a to včetně zajištění bezproblémové a jednoznačné identifikace cizince.

V souladu se směrnicí 2009/50/ES se stanoví, že do průkazu o povolení k pobytu bývalého držitele modré karty EU, který splňuje podmínky pro získání trvalého pobytu a přiznání statusu dlouhodobě pobývajících rezidenta v Evropském společenství na území, se uvede poznámka „BÝVALÝ DRŽITEL MODRÉ KARTY EU“

Údaje v průkazu o povolení pobytu, který bude mít v souladu s Nařízením Rady (ES) č. 1030/2002 formu karty s integrovaným nosičem dat, není možné nijak doplňovat či měnit. Při každé změně údajů, a to včetně prodloužení platnosti průkazu povolení k pobytu, je tak nutné vydat průkaz nový. O těchto změnách nebude orgánem příslušným k vydání povolení k pobytu vydáváno rozhodnutí, nýbrž potvrzení. Totéž platí obdobně o případech ztráty, zničení, poškození či odcizení průkazu o povolení k pobytu. Pokud se cizinec nedostaví na obecní úřad k pořízení biometrických údajů a ve stanovené lhůtě na Ministerstvu vnitra nepřevezme nový průkaz o povolení k pobytu, dopouští se přestupku. V případě vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo prodloužení jeho platnosti jde o důvod pro zastavení řízení o žádosti podle § 169 odst. 8 písm. a).

Důvody skončení nebo zrušení platnosti průkazu o povolení k pobytu jsou upraveny v § 117f. Nad rámec důvodů uvedených v dosavadním § 86 je doplněn důvod pro zrušení platnosti průkazu spočívající v nefunkčnosti nosiče dat s biometrickými údaji.

K bodům 201 a 202 - k § 118 odst. 1 a § 118 odst. 2 a 3

Navrhovaná úpravu zohledňuje skutečnost, že Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES se nevztahuje na občany Evropské unie ani jejich rodinné příslušníky a nelze jim uložit zákaz vstupu na území všech členských států Evropské unie, ale pouze

zákaz vstupu na území státu, který rozhodl o jeho správním vyhoštění. Kromě toho je navrhováno, aby doba k vycestování z území České republiky byla stanovena vždy, a to i v případech, kdy jde o cizince, který je zajištěn za účelem správního vyhoštění. V takovém případě začne tato lhůta běžet až po případném ukončení zajištění, pokud nebude cizinec dopraven na hraniční přechod podle § 128 odst. 1.

Opatření navrhované v odstavci 3 transponuje článek 7 citované směrnice; v daném případě je v souladu s citovanou směrnicí zvolena výhodnější národní úprava. Specifikuje se délka doby k vycestování z území České republiky, která činí 7 až 60 dnů. Zakotvují se případy, kdy je možné stanovit dobu kratší než 7 dní, a dále případy, kdy je policie oprávněna dodatečně dobu k vycestování z území České republiky zkrátit. Jedná se o případy, kdy lze cizinci uložit správní vyhoštění až na dobu 10 let (tj. z důvodů ohrožení bezpečnosti státu nebo závažného narušení veřejného pořádku).

K bodům 203, 204, 206 a 207 - k § 119 odst. 1 úvodní část, § 119 odst. 1 písm. a) bod 2 a 3; § 119 odst. 1 písm. b) bod 9; § 119 odst. 1 písm. c) bod 4

Návrh zohledňuje povinnost vydávat rozhodnutí spojená se zákazem vstupu platným pro území všech členských států. S tím souvisí i povinnost policie zařadit cizince do informačního systému členských států, aby tak členské státy byly o vydaném rozhodnutí se zákazem vstupu prostřednictvím informačního systému informovány.

V návaznosti na článek 11 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES , kdy délka zákazu vstupu na území členských států Evropské unie nad 5 let je výjimkou, došlo k úpravě zařazení důvodů pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění.

K bodu 205 - § 119 odst. 1 písm. b) bod 3

Důvod pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění související s neoprávněným výkonem výdělečné činnosti cizincem byl rozšířen o výkon zaměstnání bez platného oprávnění k pobytu, a to s ohledem na Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

K bodu 208 - k § 119 odst. 2

Navrhovaná úprava výslovně stanovuje postup při určení doby, po kterou nelze vyhošťovanému občanu Evropské unie nebo jeho rodinnému příslušníkovi umožnit vstup na území České republiky.

K bodu 209 - k § 119a odst. 5

Zákon neřeší zrušení rozhodnutí o správním vyhoštění rodinnému příslušníkovi cizince s povolením k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území, s nímž pobývá společně na území České republiky. Stávající právní úprava neřeší situace, kdy např. zletilým nezaopatřeným dětem cizince je umožněno společné soužití na území České republiky podle § 42e odst. 5 zákona o pobytu cizinců po dobu probíhajícího trestního řízení, nicméně po jeho skončení je dána možnost zrušení rozhodnutí o správním vyhoštění pouze v případě cizince, který je „nositelům oprávnění k pobytu za účelem ochrany“, nikoli již jeho rodinnému příslušníkovi. Tuto chybějící úpravu je proto třeba doplnit s tím, že cílem je u vybraných

cizinců, kterým bude umožněn pobyt na území České republiky i po skončení trestního řízení, zajistit zachování celistvosti rodiny, která pobývala společně s cizincem na území.

K bodu 210 - k § 119a odst. 6 a 7

Úprava odstavce 6 souvisí s rozsudkem Soudního dvora (velkého senátu) ve věci C-127/08, jejímž předmětem byla žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím High Court (Irsko) ze dne 14. března 2008 v řízení Blaise Baheten Metock, a spol. proti Minister for Justice, Equality and Law Reform (podrobněji viz odůvodnění k návrhu úpravy § 77 odst.2 písm. e) a dalších ustanovení).

Návrh odstavce 7 souvisí s transpozicí Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí. Zajištění vyhoštění cizince z území EU zajistí ten členský stát, do kterého je cizinec předán podle readmisní dohody.

K bodu 211 - k § 120 odst. 2

Zpřesnění důvodů správního vyhoštění občana Evropské unie nebo jeho rodinného příslušníka s ohledem na článek 28 odst. 3 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES. Navrhovaná úprava současně výslovně stanovuje postup při určení doby, po kterou nelze vyhošťovanému občanu Evropské unie nebo jeho rodinnému příslušníkovi umožnit vstup na území České republiky.

K bodu 212 - k § 120a odst. 5

Zpřesnění tak, aby se úprava vztahovala nejen na držitele víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území, ale i na cizince, kterým k tomuto účelu bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu.

K bodům 213 až 215 - k § 120a odst. 7 a 8 a § 120a odst. 9

Rozšiřuje se okruh případů, kdy platnost rozhodnutí o správním vyhoštění cizince zaniká ze zákona. Současně se upřesňuje počátek běhu lhůty pro možný zánik platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění.

V případě uděleného azylu platnost rozhodnutí o správním vyhoštění zaniká automaticky po nabytí právní moci rozhodnutí, s výjimkou nejzávažnějších důvodů udělení správního vyhoštění. V takovém případě platnost rozhodnutí o správním vyhoštění zaniká po uplynutí doby stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění pro zákaz vstupu na území, tato doba se počítá ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení azylu. Konstrukce v případě udělení doplňkové ochrany se nemění, pouze se k doplňkové ochraně přidává i dlouhodobý pobyt za účelem strpění pobytu na území, protože ten je již jistou zárukou trvání překážky vycestování a měl by tak mít stejný režim jako doplňková ochrana, neboť jde o instituty podobné.

K bodu 216 - k § 120a odst. 10

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES, o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích

zemí, ukládá členským státům povinnost systematicky a objektivně poskytovat cizincům informace o právu požadovat po zaměstnavateli vyplacení dlužné mzdy a další finančních částek, resp. informovat o národním mechanismu, jak a kde je tento nárok možno uplatnit, o právu obdržet tuto dlužnou finanční částku do země návratu na náklady zaměstnavatele a dále o právu podávat stížnosti na zaměstnavatele (nedodržení pracovních podmínek, aj.), a to před výkonem rozhodnutí o vyhoštění.

Z uvedených důvodů se navrhuje upravit povinnost poskytnout cizinci požadované informace jednak ve fázi zahájeného řízení o správním vyhoštění. Samotný obsah informace, který by měl být cizincům poskytnut, musí být vypracován Ministerstvem práce a sociálních věcí, které bude ve svých předpisech řešit konkrétní oprávnění cizince.

K bodu 217 - k § 122 odst. 6 písm. a)

Evropská Komise v lednu 2009 vydala hodnotící zprávu k implementaci Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Předmětná zpráva se zabývá otázkou správnosti provedení implementace citované směrnice jednotlivými členskými státy. S cílem napomoci členským státům v její správné implementaci vydala Evropská Komise v červenci 2009 příslušný metodický pokyn (*viz sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států – KOM(2009)313*).

Na základě výše uvedených dokumentů byly v zákoně o pobytu cizinců identifikovány některé nedostatky, které je potřebné pro zajištění správné transpozice citované směrnice odstranit.

V daném případě se jedná o zajištění plné transpozice článku 32 citované směrnice.

K bodu 218 - k § 122 odst. 7

Dne 25. července 2008 rozhodl Soudní dvůr (velký senát) ve věci C-127/08, jejímž předmětem byla žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podané rozhodnutím High Court (Irsko) ze dne 14. března 2008 v řízení Blaise Baheten Metock, a spol. proti Minister for Justice, Equality and Law Reform.

Rozsudek se týká aplikace Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Ve výroku rozsudku je mj. uvedeno, že "Článek 3 odst. 1 Směrnice 2004/38/ES musí být vykládán v tom smyslu, že na státního příslušníka třetí země, který je manželem nebo manželkou občana Unie, pobývajícího v členském státě, jehož není státním příslušníkem, jenž tohoto občana Unie doprovází nebo následuje, se vztahují ustanovení uvedené směrnice bez ohledu na místo a datum uzavření jejich manželství, jakož i způsob, jakým tento státní příslušník třetí země vstoupil na území hostitelského členského státu".

Podmínky vstupu a pobytu občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků jsou upraveny cizineckým zákonem. Transpozice citované směrnice do vnitrostátního práva byla zajištěna zákonem č.161/2006 Sb.

Obsah shora uvedeného rozsudku nekoresponduje se stávající právní úpravou, neboť zákon o pobytu cizinců podmiňuje vydání povolení k pobytu rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie skuteností, že není zařazen v evidenci nežádoucích osob. Do této evidence je

však cizinec zařazen obligatorně na základě pravomocného rozhodnutí o jeho správním vyhoštění z území České republiky, a to i v případech, kdy důvodem správního vyhoštění byl jeho protiprávní vstup nebo pobyt na tomto území.

S ohledem na rozsudek Soudního dvora je proto potřebné zohlednit případy, kdy se takový cizinec (občan třetího státu) stane rodinným příslušníkem občana Evropské unie až poté, co rozhodnutí o jeho správním vyhoštění nabylo právní moci. Je přitom nezbytné vycházet z toho, že neoprávněný vstup nebo pobyt nemůže být sám o sobě důvodem pro omezení práva pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu čl. 27 odst. 1 Směrnice 2004/38/ES. Toto právo může být omezeno pouze z důvodu ochrany bezpečnosti státu, veřejného pořádku nebo veřejného zdraví, a to pokud tyto důvody trvají v době, kdy je o vstupu nebo pobytu rodinného příslušníka na území České republiky rozhodováno. Pokud takové nebezpečí již nehrozí, bude nezbytné dotčeného rodinného příslušníka vyřadit z evidence nežádoucích osob. Obdobně bude potřebné postupovat i v případech, kdy příslušný cizinec získá státní občanství některého jiného členského státu Evropské unie.

Citovaný rozsudek je sice závazný pouze ve vztahu k Irsku, ale s ohledem na skutečnost, že do podobné situace by se mohla dostat i Česká republika, byla předmětná záležitost řešena pokynem ministra vnitra č. 23 ze dne 16. března 2009 k zajištění postupu Policie České republiky služby cizinecké policie při zajištění přímého účinku Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, v návaznosti na rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 25. července 2008 ve věci C-127/08.

Na uvedený rozsudek je nezbytné reagovat zpracováním navrhovaných změn do zákona o pobytu cizinců.

K bodu 219 - k § 123

Navrhovaná úprava reaguje na rozsudky Nejvyššího správního soudu, kterými konstatoval, že za stávající právní úpravy lze k úhradě nákladů spojených se správním vyhoštěním cizince použít pouze ty finanční prostředky, které byly cizinci vzaty do úschovy v souvislosti s jeho zajištěním a umístěním do zařízení pro zajištění cizinců. Cílem nové úpravy je výslovně stanovit povinnost takovému cizinci uhradit náklady spojené s jeho správním vyhoštěním z území České republiky. Současně je zachována úprava, podle níž tato povinnost za stanovených podmínek přechází i na další osoby. Nově se zohledňuje možná existence finančních prostředků, které cizinec složil jako finanční záruku podle §123c.

Ustanovení odstavce 2 zohledňuje Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

Směrnice ve svém článku 4 odst. 3 zakotvuje liberační důvody, kdy nelze zaměstnavatele za zaměstnávání nelegálně pobývajících cizinců postihnout. Jedná se o případy, kdy zaměstnavatel splnil všechny zákonem uložené povinnosti definované ve směrnici v článku 4 odst. 1, za podmínky, že povolení k pobytu předložené zaměstnavateli cizincem nebylo zjevným padělkem. Obdobná liberační klauzule je upravena i pro případy subdodavatelů a dalších smluvních partnerů v článku 8 odst. 3 směrnice.

Směrnice ve svém článku 5 odst. 2 písm. b) zakotvuje povinnost členských států, aby náklady spojené se správním vyhoštěním nelegálně zaměstnaného cizince nesl jeho zaměstnavatel, jedná se o součást postihu za porušení zákazu zaměstnávat nelegálně pobývající cizince. Pro účely směrnice je za nelegální zaměstnání považováno zaměstnání

neoprávněně pobývajících cizinců. Z uvedeného důvodu je navrženo, aby u této skupiny osob nebyly náklady na správní vyhoštění požadovány po cizinci, ale po jeho zaměstnavateli.

Článek 8 odst. 2 směrnice dále rozšiřuje okruh odpovědných subjektů o všechny subjekty ve smluvním řetězci, které mohly vědět o zaměstnávání nelegálně pobývajících cizinců (typicky se jedná o smluvní vztahy při realizaci staveb, kdy hlavní dodavatel stavby najímá na dílčí činnosti další subjekty, které následně najímají další subjekty na doplňkové a dílčí činnosti).

Pokud jde o odstavec 4, je nově zakládána povinnost zaměstnavatelů pro případ vyhoštění cizince, jehož zaměstnání skončilo (tj. ukončením pracovního poměru nebo zrušení dohody o provedení práce či dohody o pracovní činnosti) před skončením platnosti dříve vydaného povolení k zaměstnání. Zaměstnavatelé budou v těchto případech povinni uhradit za zákonem stanovených podmínek náklady spojené s jeho vycestováním z území. Této povinnosti se může zaměstnavatel zprostit pouze tehdy, pokud bude prokázáno, že po skončení pracovního poměru takovému cizinci uhradil dopravu do jeho domovského státu, případně do jiného státu, který cizinci povolil vstup na jeho území. Obdobně se tato povinnost zakládá i tomu, kdo cizinci zprostředkoval zaměstnání na území.

Jedná se o případy, kdy cizinec po propuštění ze zaměstnání nebude mít finanční prostředky na úhradu nákladů spojených s jeho vycestováním.

Uvedené opatření je do jisté míry obdobou případů, kdy je cizinci vydáno oprávnění k pobytu na základě pozvání fyzické nebo právnické osoby. V těchto případech se zvoucí osoba zavazuje po dobu pobytu cizince na území České republiky (tj. až do jeho vycestování) uhradit náklady spojené s obživou cizince, jeho ubytováním, poskytnutou zdravotní péčí, jakož i případné náklady spojené s pobytem a vycestováním vyhošťovaného cizince. Rozdíl je v tom, že zvoucí osoba takový závazek přijímá dobrovolně – naproti tomu zaměstnavatel, resp. tomu, kdo zaměstnání cizinci zprostředkoval, se povinnost ukládá zákonem; za zákonem stanovených podmínek se této povinnosti může zprostit (zvoucí osoba nikoli).

Úhrada nákladů spojených se správním vyhoštěním je v § 123 odst. 4 písm. a) zákona o pobytu cizinců obdobně uložena i výzkumné organizaci, která se k tomu zavázala v souvislosti s vydáním povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu (§ 42f zákona o pobytu cizinců). Příslušný závazek k úhradě nákladů spojených s pobytem a vycestováním cizince po skončení platnosti jeho oprávnění k pobytu vyplývá z § 30a odst. 1 písm. c) zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů.

K bodům 220 až 222 – k § 123a odst. 1 a 3

Cílem navržené úpravy je nastavení rozšířeného mechanismu možností dobrovolného návratu i pro cizince, kterým dosud nebylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění a kteří se sami dobrovolně rozhodnou svůj neoprávněný pobyt řešit dostavením se na policii. Současně se navrhuje vypustit podmínku být držitelem platného cestovního dokladu, jde-li o cizince s platným rozhodnutím o správním vyhoštění, pokud neuplynula lhůta stanovená k vycestování. Z praktické realizace programu dobrovolných návratů vyplynulo, že podmínka držení platného cestovního dokladu i podmínka již vydaného rozhodnutí o správním vyhoštění výrazně limitují potenciální cílovou skupinu cizinců a z možnosti dobrovolného návratu jsou tak podle stávající úpravy vyloučeni cizinci neoprávněně pobývající na území České republiky, kteří mají zájem svoji situaci řešit odjezdem z tohoto území.

Dále se doplňuje možnost podat žádost o dobrovolný návrat též přímo Ministerstvu vnitra, neboť v mnoha případech se cizinci se svojí žádostí obracejí přímo na toto ministerstvo, které zajišťuje realizaci programu dobrovolných návratů.

K bodu 223 – k úpravě názvu Hlavy XI

Navrhovaná změna souvisí se zajištěním transpozice Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (nově zavedený institut zvláštního opatření za účelem vycestování).

K bodu 224 – k § 123b a § 123c

Návrh nového § 123b představuje zásadní průlom do stávající praxe zajišťování cizinců, a to s ohledem na požadavek Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES přistupovat k zajištění cizince, pouze pokud nemohou být účinně uplatněna jiná mírnější donucovací opatření (čl. 15 odst. 1). V navrhované úpravě je pro tyto případy použito slovní spojení „zvláštní opatření za účelem vycestování“.

V návrhu odstavce 1 se stanovuje mechanismus ukládání zvláštních opatření. Pokud existují skutečnosti, pro které je se domnívat, že cizinec v době stanovené k vycestování nevycestuje, policie rozhodne, zda uloží zvláštní opatření.

V odstavci 2 se zakotvuje, jaké okolnosti policie při posuzování možnosti uložit zvláštní opatření zkoumá – jedná se jednak o riziko ohrožení výkonu správního vyhoštění – tedy riziko útěku nebo skrývání se cizince; na druhou stranu policie zohlední i dopad uložení takového opatření na soukromý a rodinný život cizince na území České republiky.

V odstavci 3 se řeší situace nezletilých cizinců bez doprovodu. Takoví cizinci by neměli pobývat samostatně na zemi České republiky, proto jim není možné zvláštní opatření uložit. Postup v jejich případě tak bude takový, že budou buď převezeni do zvláštního školského zařízení pro děti-cizince, nebo budou zajištěni (při splnění podmínek).

Podle navrhovaného odstavce 4 je uložení zvláštního opatření zpravidla součástí rozhodnutí o správním vyhoštění cizince z území České republiky. Pokud zvláštní opatření nebude cizinci uloženo, policie v rozhodnutí o zajištění cizince je povinna uvést důvody, pro které nebylo použito zvláštní opatření namísto zajištění. V návrhu odstavce 6 se stanoví se druhy zvláštních opatření a specifikuje možný obsah povinnosti uložené dotčeným cizincům. Při stanovování možných druhů zvláštních opatření bylo vycházeno z praxí dalších členských států Evropské unie. Byla tak zvolena dvě zvláštní opatření. Podle navrhovaného odstavce 7 bude cizinec, který nesplní povinnosti uložené zvláštním opatřením omezen na osobní svobodu, tj. zajištěn a umístěn do zařízení pro zajištění cizinců.

Návrh nového § 123c zakotvuje mechanismus ukládání finanční záruky, jako jednoho z možných zvláštních opatření za účelem vycestování a nakládání s ní. Výše finanční záruky by se měla odvíjet zejména od předpokládaných případných nákladů na správní vyhoštění cizince, tj. např. i od vzdálenosti země, do které je nucen vycestovat aj.

Proces vrácení záruky je založen zejména na dohodě mezi cizincem nebo složitelem a policií. Pokud je složitelem cizinec, je možné po jeho vycestování z území České republiky zaslat na jeho náklady finanční záruku na účet cizince či využít jiných prostředků převodu peněz. Stanovují se podmínky, za kterých je možné záruky cizinci či složiteli vrátit.

Řešeny jsou rovněž situace případnutí finanční záruky státu a nakládání s ní.

V návrhu odstavce 7 se zakotvuje povinnost policie poučit cizince nebo potencionálního složitele finanční záruky o důvodech, pro které finanční záruka může připadnout státu.

K bodům 225 až 227 – k § 124 odst. 1 až 3; § 124 odst. 5 a § 124 odst. 6

Na zajištění dopadá (s výjimkami uvedenými v §168) nově i část druhá a třetí správního řádu. Z tohoto důvodu jsou precizovány odchylky od správního řádu při vydávání rozhodnutí o zajištění.

Dle navrhované úpravy bude policie v souvislosti se správním vyhoštěním oprávněna zajistit cizince, až poté co bude posouzena vhodnost použití institutu uložení zvláštního opatření za účelem vycestování. Důvody zajištění cizince byly dány do souladu se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES.

V souvislosti s transpozicí citované směrnice se zakotvuje nový způsob stanovování doby zajištění cizince. Policie při stanovení doby zajištění cizince, kterou lze opakovaně prodlužovat, bude povinna vždy vycházet z konkrétní situace, tj. např. zda byla plně prokázána totožnost a státní občanství cizince, zda je držitelem platného cestovního dokladu či zastupitelský úřad jeho domovského státu se aktivně podílí na vydání cestovního dokladu dotčenému cizinci.

Nově se navrhuje upravit zajišťování nezletilých cizinců bez doprovodu, kterého bude možné zajistit jen z nejzávažnějších důvodů – ohrožení bezpečnosti státu či závažného narušení veřejného pořádku. Vzhledem k četným pokusům o zneužití postavení nezletilého cizince bez doprovodu a záměrné udávání nižšího věku se umožňuje policii, aby v případě důvodných pochybností o udávaném věku, zajistila i cizince, který tvrdí, že je nezletilým bez doprovodu, a vyčkala na výsledek zkoušky věku. Takového cizince je tedy možné zajistit z důvodů, pro které je možné zajistit dospělého cizince.

Explicitně se policii zakotvuje povinnost poučit zajištěného cizince o právu podat návrh na propuštění ze zajištění.

K bodům 228 a 229 – k § 124b odst. 3 a § 124b odst. 4

Změna souvisí s tím, že na zajištění dopadá (s výjimkami uvedenými v §168) nově i část druhá a třetí správního řádu. V navrhovaném § 124b odst. 4 je reagováno na obecnou změnu ve stanovování doby trvání zajištění cizince. Jedná se o obdobnou úpravu, která je provedena v navrhovaném znění § 124 odst. 3

K bodu 230 – k § 125 odst. 2

V souladu s citovanou směrnicí se navrhuje zákonem výslovně stanovit, ve kterých případech lze cizince zajistit i na dobu delší než 180, maximálně však na 545 dnů, tj. 18 měsíců (článek 15 odst. 6 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES). Zavedení této možnosti se navrhuje s ohledem na případy záměrného maření realizace správního vyhoštění (nikoli z objektivních důvodů jako je např. nemoc bránící realizaci vyhoštění) či ztěžování přípravy výkonu vyhoštění uváděním nepravdivých údajů, které se v praxi nezřídka objevují. Předpokladem takto prodloužené doby zajištění je skutečnost, že vyhoštění cizince je v prodloužené době stále uskutečnitelné.

K bodu 231 – k § 126 písm. b)

Vzhledem k povinnosti policie vydat o prodloužení doby trvání zajištění rozhodnutí je policie povinna cizince poučit o možnosti podat proti takovému rozhodnutí žalobu.

K bodu 232 – k § 126a odst. 4

V souvislosti se vztažením části druhé a třetí správního řádu na řízení podle § 126a se doplňuje potřebná speciální úprava procesu.

K bodům 233 až 235 – k § 129 odst. 1; § 129 odst. 3 a § 129 odst. 4 a 5

Souvisí se zajištěním transpozice článku 6 odst. 3 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES.

K bodu 236 – k § 131

Zpřesnění povinnosti provozovatele seznámit zajištěného cizince nejen s právy a povinnostmi pobytu v zařízení v okamžiku jeho umístění do zařízení pro zajištění cizinců, ale i s případnými změnami v průběhu zajištění cizince. Aktuální soubor práv a povinností cizinců a vnitřní řád zařízení pro zajištění cizinců musí být cizincům přístupný.

K bodu 237 – k § 134 odst. 1 písm. e)

Úprava souvisí se zajištěním úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 450 ze dne 20. dubna 2009, kterým byla schválena Koncepce budoucí právní úpravy, která povede ke sjednocení právní úpravy postupů při výkonu jednotlivých správních agend s minimem odchylek a výjimek. Dotčené slovo stížnost se vypouští pro nadbytečnost.

K bodu 238 – k § 134 odst. 3

Navrhovaná změna odráží současnou praxi, kdy provozovatel v zařízení pro zajištění cizinců s přísným režimem pouze obstarává stravu cizinců, ostatní úkony zabezpečuje policie.

K bodu 240 – k § 137 odst. 2

Provozovateli se umožňuje, aby v případě důvodného podezření, že cizinec obdržel nebo může mít u sebe předměty, jejichž vnášení, vyrábění nebo přechovávání je v zařízení zakázáno, požádal policii o osobní prohlídku klienta a prohlídku jeho věcí za účelem případného zajištění předmětů, jejichž přechovávání je v zařízeních pro zajištění cizinců zakázáno.

K bodu 241 – k § 138 odst. 1 písm. a) a c)

Ustanovení písmene a) upravuje poskytování zdravotní, psychologické a sociální péče. V případě zdravotní péče jsou sice stanoveny ordinační hodiny, v případě potřeby je však poskytována zdravotní péče i mimo stanovený čas. Sociální péče je v zásadě poskytována nepřetržitě a psychologická péče rovněž nepřetržitě, v případě potřeby. Původní vyjádření

časového rozvrhu se tedy nahrazuje výrazem „pravidla“, které lépe vystihuje prováděnou praxi.

Obdobně v písmenu c) se slova „časový rozvrh“ nahrazují výrazem „pravidla“ u kulturních potřeb a sportovního vyžití, neboť tyto aktivity jsou výrazně proměnlivé, např. v závislosti na počasí nebo složení klientely a jejich zájmu o sportovní vyžití.

K bodu 242 – k § 138 odst. 1 zrušení písmene d)

Předmětné ustanovení se z důvodu duplicity navrhuje vypustit.

K bodu 243 – k § 138 odst. 1 nové písmeno d)

Z obdobných důvodů, které jsou uvedeny v odůvodnění změny § 138 odst. 1 písm. a) a c) se pojem „časový rozvrh“ nahrazuje výrazem „pravidla“ i v případě tohoto ustanovení, které se týká výdeje hygienických potřeb, obuvi, oděvů a prádla. Současně zpřesněno, že se jedná pouze o výdej základních potřeb.

K bodu 244 – k § 138 odst. 1 písm. i) až k)

Nově navrhovaná ustanovení mají za cíl odstranit pochybnosti o tom, co lze stanovit vnitřním řádem v zařízení pro zajištění cizinců, a dosáhnout větší transparentnosti a zvýraznění důležitosti vnitřního řádu zařízení.

K bodu 245 – k § 138 odst. 4

V návaznosti na úpravu § 131 je předmětné ustanovení nadbytečné.

K bodu 246 – k § 144 odst. 1

Navrhovaná změna týkající se zvýšení počtu návštěv v zařízení pro zajištění cizinců (dvakrát týdně 1 hodina) se přibližuje úrovni režimu v zabezpečovací detenci podle zákona o výkonu zabezpečovací detence (dvakrát týdně dvě hodiny).

K bodu 247 – k § 144 odst. 2

Návštěvy v zařízení pro zajištění cizinců probíhají za podmínek stanovených zákonem a vnitřním řádem zařízení. Navrhované doplnění tohoto ustanovení týkající se možnosti přerušení nebo ukončení návštěvy provozovatelem je obdobné režimu, jako je tomu v zákonu o výkonu zabezpečovací detence.

K bodu 248 – k § 145 odst. 2

Navrhovaná změna umožňuje vedoucímu zařízení pro zajištění cizinců řešit nakládání se zadrženými věcmi i jiným způsobem než je odeslání odesílateli na jeho náklady, neboť odesílání takových věcí mimo území České republiky je problematické a nákladné. Ve většině případů mohou totiž věci zůstat uloženy u provozovatele, který je zajištěnému cizinci vydá při ukončení zajištění.

K bodu 249 – k § 145 odst. 4

Stávající právní úprava neomezuje množství peněžních prostředků, které cizinec může čerpat na nákup věcí denní potřeby, knih, novin nebo časopisů. Navrhovanou změnou se navrhuje zákonem stanovit horní hranici peněžních prostředků, které na uvedené potřeby bude cizinec moci týdně použít; úpravou se sleduje i zjednodušení a větší transparentnost této úpravy.

K bodu 250 – k § 145a a § 145b

§ 135 zákona o pobytu cizinců dává provozovateli zařízení pro zajištění cizinců oprávnění navrhnout policii umístění zajištěného cizince do části s přísným režimem zajištění. Umístění cizince do části s přísným režimem zajištění představuje v zásadě jediný nástroj, který lze uplatnit v okamžiku, kdy zajištěný cizinec nejedná podle pokynů provozovatele, porušuje vnitřní řád, neplní povinnosti související s pobytem v zařízení. Takový nástroj je správné a zákonné použít ve chvíli, kdy jednání cizince dosáhne určité intenzity, popř. je opakované. Jednání, které je pod touto hranicí, se řeší v rámci každodenní sociální práce pohovorem, domluvou, organizačními opatřeními. V řadě případů se však míjí účinkem, a je proto vhodné takové postupy doplnit institut kázeňské odměny a kázeňského trestu obdobně jako je tomu například v zákonu č.129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence, ve znění pozdějších předpisů.

Nově je navrhováno umožnit provozovateli zařízení pro zajištění cizinců rozhodnout o opatřeních vůči cizinci za jednání, kterým poruší např. vnitřní řád, neplní pokyny provozovatele, ale které nedosahuje intenzity a závažnosti umožňující umístění do přísného režimu. Současně se navrhuje umožnit, aby provozovatel mohl uložit kázeňskou odměnu, zejména pokud zajištěný cizinec za souhlasu provozovatele vykonává činnost ve prospěch ostatních zajištěných cizinců či projevuje odpovědný přístup k plnění svých povinností.

Na řízení o uložení kázeňského trestu se vztahuje správní řád, upraveny jsou odůvodněné odchylky vyplývající z povahy tohoto řízení. Opravné prostředky jsou vyloučeny s ohledem na dopady kázeňských trestů (zpravidla jednorázové) a skutečnost, že zajištěný cizinec má obecnou možnost podávat stížnosti podle § 148 odst. 2 zákona o pobytu cizinců.

K bodům 251 až 253 – k § 146 odst. 1, § 146 odst. 2 a § 147 odst. 1

Policií zajištěné peněžní prostředky jsou dány do úschovy provozovateli zařízení pro zajištění cizinců. Z tohoto důvodu se oprávnění nakládat těmito prostředky podle § 146 a 147 navrhuje svěřit provozovateli tohoto zařízení.

Současně dochází ke zpřesnění oprávnění provozovatele zařízení pro zajištění cizinců k použití uschovaných peněžních prostředků zajištěného cizince (ve smyslu § 123 odst. 1 náklady spojené se správním vyhoštěním zahrnují i náklady na pobyt cizince v zařízení pro zajištění cizinců). Z tohoto důvodu se část textu pro nadbytečnost vypouští.

K bodu 254 – k § 150

Navrhuje se, aby provozovatel zařízení pro zajištění cizinců byl oprávněn vést evidenci o zajištěných a ubytovaných cizincích umístěných v zařízení. S ohledem na skutečnost, že provozovatel vynakládá veřejné prostředky, které jsou následně z části

individualizovány a dále s ohledem na organizaci provozu zařízení, je vedení takového systému nezbytné. Tato evidence bude tzv. provozním informačním systémem. Provozní informační systémy, jejich správce i provozovatele definuje zákon č.365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Údaje by měly být uchovávány po dobu 5 let od propuštění zajištěného nebo ubytovaného cizince a poté se zničí.

K bodu 255 – k § 154 odst. 4 písm. a)

Legislativně technický důsledek změny § 123.

K bodu 256 – k § 156, § 157 a § 157a

Změna hmotněprávní úpravy práv a povinností fyzických a právnických osob vyvolává nutnost změn i v sankčních ustanoveních zákona, zejména z hlediska znaků objektivní stránky skutkových podstat správních deliktů. Místo nezbytných dílčích změn těchto znaků odpovídajících přesně změnám hmotněprávní úpravy je navrhována celková rekonstrukce skutkových podstat, aby právní úprava správního trestání lépe vyhovovala potřebám aplikační praxe. To je zaručeno zejména tím, že do skutkových podstat správních deliktů, jejichž znakem je nesplnění konkrétní povinnosti nebo porušení konkrétního zákazu, byly doplněny odkazy na příslušná ustanovení zákona, v nichž jsou povinnosti nebo zákazy stanoveny. Tento systém konstrukce zvláštních znaků správní odpovědnosti prakticky vylučuje jejich opakování, či překrývání, které v praxi vyvolává výkladové problémy při řešení konkrétních případů protiprávního jednání. Bez odkazů na příslušná ustanovení zákona zůstávají jen skutkové podstaty správních deliktů konstruované za účelem postihu jednání, jehož protiprávnost není stanovena v konkrétním ustanovení zákona, ale vyplývá z obsahu (podstaty) zákona nebo dokonce jen z obecných právních či morálních společenských pravidel. Uvedenou rekonstrukcí sankčních ustanovení bylo také dosaženo jejího zřehlednění a zestručnění.

K bodu 257 – k § 158 odst. 1 písm. g) a h)

Důsledek zavedení biometrických údajů do průkazu o povolení k pobytu. Biometrické údaje jsou uchovávány pouze aktuální, tj. obsažené v nosiči dat aktuálně platného průkazu o povolení k pobytu.

K bodu 258 – k § 158a odst. 4 až 7

V souvislosti s vydáváním průkazů o povolení k pobytu obsahujících nosič dat s biometrickými údaji se zakládá pravomoc ministerstva provozovat informační systém v rozsahu údajů žádosti o vydání povolení k pobytu včetně tzv. ověřovacích otisků, jejichž účelem je ztotožnění cizince při přebírání vyhotoveného průkazu o povolení k pobytu obsahující nosič dat, ve kterém budou uloženy biometrické údaje. Současně je nutné umožnit ministerstvu provozovat informační systém za účelem vydání průkazu o povolení k pobytu včetně biometrických údajů, které po převzetí průkazu cizincem budou předány policii do informačního systému cizinců za účelem další jednoznačné identifikace cizince, např. v případě poškození nosiče dat, ztráty průkazu apod.

K bodu 259 - k § 159 odst. 11

V souladu se směrnicí 2009/50/ES se zakotvuje vzájemná informační povinnost členských států ohledně žádostí o modrou kartu EU.

K bodu 260 – k § 160 odst. 1

Navrhovaným ustanovením se sjednocuje způsob a uschovací lhůty údajů v informačních systémech vedených podle zákona o pobytu cizinců nejen policií, ale i Ministerstvem vnitra a Ministerstvem zahraničních věcí podle § 158a.

K bodu 261 – k § 160 odst. 2 písm. a)

Ověřovací otisky prstů budou zlikvidovány po naplnění účelu jejich evidování, tj. po převzetí průkazu o povolení k pobytu cizincem.

K bodu 262 – k § 160 odst. 6

Jedná se o terminologické přizpůsobení zákonu č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

K bodu 263 – k § 160 odst. 7 a 8

Doplňují se ustanovení upravující likvidaci ověřovacích otisků prstů a biometrických údajů pořízených v souvislosti s vydáváním průkazů o povolení k pobytu.

K bodům 264 až 266 – k § 160a písm. c), § 163 odst. 1 písm. d) § 163 odst. 1 písm. f) bod 1.

Souvisí se změnou organizační struktury služby cizinecké policie k 1.lednu 2013.

K bodu 267 – k § 163 odst. 1 písm. f) bod 2.

Doplňuje se kompetence Ředitelství služby cizinecké policie rozhodovat o zrušení platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění rodinnému příslušníkovi cizince, kterému bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území.

K bodu 268 – k § 163 odst. 1 písm. m)

Navrhované ustanovení upravuje oblast, kterou zakotvuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex), ale jejich úpravu a provedení ponechává v kompetenci národní legislativy.

V tomto případě se jedná o žádost o udělení krátkodobého víza podanou na hraničním přechodu, který komplexně upravují články 35 a 36 vízového kodexu; určení příslušného orgánu však ponechává na národní úpravě (viz článek 4 odst. 2 vízového kodexu).

K bodu 269 - k § 163 odst. 2 písm. c)

Rozsah nákladů spojených se správním vyhoštěním cizince je upraven v § 123 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Z tohoto důvodu je navrhováno zpřesnění dikce ustanovení upravujícího působnost Policie České republiky (resp. Ředitelství služby cizinecké policie) a Ministerstva vnitra, pokud jde o rozhodování a vymáhání úhrady nákladů spojených se správním vyhoštěním zajištěného cizince.

K bodu 270 – k § 163 odst. 2 písm. d) až f)

Navrhovaná úprava písmene d) souvisí s úpravou ustanovení § 180e, které je, pokud jde o dlouhodobá víza, analogií postupu v případech neudělení krátkodobého víza, jak je upraven nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009, ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex).

Návrh písmene e) souvisí s transpozicí Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí a zajištění realizace nově navrhovaného § 9a.

Je doplněna pravomoc policie snímat ověřovací otisky v souvislosti s vydáváním průkazu o povolení k pobytu.

K bodům 271 a 275 – k § 164 odst. 1 písm. k) a § 164 odst. 1 písm. i)

Návrh souvisí s transpozicí Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

K bodům 272 a 276 – k § 164 odst. 1 písm. m); § 164 odst. 1 písm. k)

Změna je vyvolána nutností založit poznámku pod čarou odkazující na § 27 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

K bodům 273 a 277 – k § 164 odst. 1 písm. v) a § 164 odst. 1 písm. s)

Legislativně technický důsledek změny § 92.

K bodu 274 – k § 164 odst. 1 písm. x)

Založení pravomoci k vydávání potvrzení o oprávnění pobývat na území přechodně bez víza souvisí se změnou podmínek pro zápis do živnostenského rejstříku. Za účelem dokončení řízení u živnostenského úřadu v případě cizince oprávněného přechodně pobývat na území České republiky bez víza, bude policie (v návaznosti na požadavek Ministerstva průmyslu a obchodu) pro tyto účely cizincům vydávat příslušné potvrzení. Doba platnosti tohoto potvrzení bude omezena na dobu, po kterou je cizinec oprávněn na území pobývat bez víza (standardně se jedná o dobu 3 měsíce).

V této souvislosti je nezbytné mít na zřeteli, že v rámci bezvízového pobytu nebude moci dotčený cizinec provozovat živnost, neboť v takovém případě by se již jednalo o

„výdělečnou činnost“, kterou podle dohod o zrušení vízové povinnosti, resp. nařízení vlády o jednostranném zrušení vízové povinnosti, lze realizovat pouze na základě víza.

K bodům 278 až 280 – k § 164 odst. 2 písm. b) až f); § 164 odst. 2 písm. k); § 164 nový odst. 2;

Navrhované ustanovení upravuje oblast, kterou zakotvuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex), ale jejich úpravu a provedení ponechává v kompetenci národní legislativy.

V tomto případě se jedná o žádost o udělení krátkodobého víza podanou na hraničním přechodu, který komplexně upravují články 35 a 36 vízového kodexu; určení příslušného orgánu však ponechává na národní úpravě (viz článek 4 odst. 2 vízového kodexu).

Doplňují se některé další kompetence inspektorátu cizinecké policie, zejména související s ustanovením § 9a. Další úpravy § 164 odst. 2 souvisejí s organizačními změnami k 1. lednu 2013.

K bodům 281 a 282 - k § 164 odst. 3

Zpřesnění působnosti oblastních ředitelství služby cizinecké policie v období do konce roku 2012.

Následně je zohledněno nové vymezení působnosti odborů specializovaných činností s účinností od 1. ledna 2013.

K bodu 283 - k § 164 odst. 4

Legislativně-technický důsledek doplnění § 164 odst. 2.

K bodu 284 - k § 165 písm. e)

Rozsah nákladů spojených se správním vyhoštěním cizince je upraven v § 123 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Z tohoto důvodu je navrhováno zpřesnění dikce ustanovení upravujícího působnost Policie České republiky (resp. Ředitelství služby cizinecké policie) a Ministerstva vnitra, pokud jde o rozhodování a vymáhání úhrady nákladů spojených se správním vyhoštěním zajištěného cizince.

K bodu 285 - k § 165 písm. n)

V souvislosti s transpozicí směrnice 2009/50/ES se kompetentním orgánem k řízení o žádostech o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci stanoví Ministerstvo vnitra.

K bodu 286 - k § 165a odst.1 písm. g) a h)

Vzhledem k častým situacím, kdy např. dojde k prodeji nemovitosti, ve které jsou k pobytu přihlášení cizinci a tato skutečnost není novému vlastníkovi známa, se zakotvuje

jeho oprávnění prověřit si u Ministerstva vnitra, zda v předmětné nemovitosti jsou přihlášení k pobytu cizinci.

Je rozšiřována pravomoc ministerstva snímat ověřovací otisky prstů (§ 103 písm. t).

K bodu 287 - k § 165a odst. 2

Navrhuje se, aby v souvislosti s řízením o vydání povolení k trvalému pobytu, jako nejvyššího pobytového statusu cizince na území České republiky, byl správní orgán k posouzení bezúhonnosti dotčeného cizince povinen vždy vyžádat opis z evidence Rejstříku trestů.

K bodu 288 - § 167 odst. 1 písm. o)

Je rozšiřována pravomoc policie snímat ověřovací otisky prstů (§ 103 písm. t).

K bodu 289 - k § 167 odst. 2

Na základě požadavků aplikační praxe se navrhuje rozšířit stávající oprávnění policie, aby v rámci pobytové kontroly mohla vstupovat do objektů a na pracoviště zaměstnavatele, pokud lze mít důvodně za to, že se v nich zdržují cizinci, a to i bez účasti orgánů provádějících kontrolu podle zákona o zaměstnanosti. Cílem je usnadnit policii prováděných pobytových kontrol u uvedených subjektů, a tím eliminovat případy zaměstnávání cizinců bez oprávnění k pobytu na území České republiky.

K bodu 290 - k § 168

Zohledněny změny provedené v souvislosti se zajištěním postupu podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) č. 810/2009, neboť řízení související s udělováním krátkodobých víz je tímto nařízením speciálně upraveno.

Dále byly zohledněny některé další případy, na které se správní řád bude vztahovat jako celek (např. pokud jde o institut zajištění).

Současně provedeny úpravy v souvislosti se zajištěním úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 450 ze dne 20. dubna 2009, kterým byla schválena Koncepce budoucí právní úpravy, která povede ke sjednocení právní úpravy postupů při výkonu jednotlivých správních agend s minimem odchylek a výjimek.

K bodům 291 a 293 - § 169 zrušení odstavce 1 a § 169 odst. 2

Úprava provedena v souvislosti se zajištěním úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 450 ze dne 20. dubna 2009, kterým byla schválena Koncepce budoucí právní úpravy, která povede ke sjednocení právní úpravy postupů při výkonu jednotlivých správních agend s minimem odchylek a výjimek. Úprava doručení veřejnou vyhláškou je provedena v § 25 správního řádu. Osobní účast účastníka řízení při provádění úkonů v řízení lze zajistit využitím institutů upravených správním řádem. Upřesňuje se okamžik plnění povinnosti správního orgánu poskytnout účastníku řízení poučení související s jeho výsledkem.

K bodu 292 - k § 169 odst. 1 písm. f) a g)

V souladu se směrnicí 2009/50/ES se stanoví speciální lhůty pro vydání modré karty EU a pro vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny s držitelem modré karty EU na území.

K bodu 294 - k § 169 odst. 3

Se zřetelem k tomu, že rozhodnutí o povinnosti opustit území (viz návrh § 50a) se vydává v případech, kdy cizinec má platné oprávnění k pobytu v jiném členském státě Evropské unie a není tak povinen vycestovat mimo území Evropské unie, není třeba, aby odvolání proti takovému rozhodnutí mělo odkladný účinek.

K bodu 295 - k § 169 odst. 5

Navrhovaná změna navazuje na úpravu § 125 odst.23; pro tyto případy se navrhuje stanovit speciální lhůtu pro podání odvolání, a to v délce shodné, jako je tomu v případě rozhodnutí o správním vyhoštění.

K bodu 296 - k § 169 odst. 6 a 7

Rozhodnutí o povinnosti opustit území České republiky je, obdobně jako rozhodnutí o správním vyhoštění, druhem rozhodnutí o návratu cizince podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES a z tohoto důvodu je navrhován shodný režim pro uplatnění odvolání.

V souvislosti se zavedením institutu finanční záruky (viz § 123b odst. 6 písm. b) ve spojení s § 123c se zakotvuje možnost cizince podat proti rozhodnutí o propadnutí záruky odvolání, a to ve lhůtě do 5 dní. Odvolání se přiznává odkladný účinek, což znamená, že složená částka do konečného rozhodnutí nepropadá státu, ale ani se cizinci nevrací, pokud nebude prokázáno, že jsou splněny podmínky pro její vrácení.

K bodům 297 až 300 - k § 169 odst. 8

Upřesňuje se, že se důvody pro zastavení řízení vztahují pouze na řízení zahájená na žádost. Úprava § 169 odst. 8 písm. a) je legislativně technickým důsledkem navrhovaného zrušení § 44 odst. 1

V souvislosti s transpozicí směrnice 2009/50/ES se stanovený okruh důvodů pro zastavení řízení rozšiřuje o případy, kdy cizinec podal na území žádost o vydání modré karty EU (viz § 42i zákona o pobytu cizinců), ač k tomu na území nebyl oprávněn. Jedná se o situace, kdy držitel modré karty EU vydané jiným členským státem podá žádost o modrou kartu EU dříve než po 18 měsících pobytu v jiném členském státě nebo později než 1 měsíc po vstupu na území.

V souladu s § 66 odst.1 písm. h) správního řádu (řízení o žádosti správní orgán usnesením zastaví z dalších důvodů, stanovených zákonem) se vkládá nový důvod pro zastavení řízení, jehož účelem je omezení administrativní zátěže policie, resp. Ministerstva vnitra, při projednávání opakovaných žádostí o povolení k dlouhodobému či trvalému pobytu, aniž by byly podloženy novými skutečnostmi, které nebyly předmětem předchozího řízení.

Současně se institut zastavení řízení zavádí i pro případy, kdy cizinec v době řízení o žádosti podané podle zákona o pobytu cizinců požádal o udělení mezinárodní ochrany podle

zákonu o azylu. Je tím zohledněna skutečnost, že zákon o pobytu cizinců se na žadatele o udělení mezinárodní ochrany nevztahuje, s výjimkou situací, kdy tak výslovně zákon o pobytu cizinců stanoví. Navrhované opatření směřuje k tomu, aby bylo nepochybné, že takový cizinec může na území pobývat pouze na základě jednoho pobytového statusu.

K bodu 301 - k § 169 odst. 12

Zpřesnění stávající dikce poslední věty tohoto ustanovení tak, aby zastupitelský úřad byl za stanovených podmínek oprávněn vyslechnout dotčeného žadatele, aniž by vyčkával pokynu příslušného správního orgánu. Správní orgán v některých případech o žádosti cizince o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu rozhoduje ještě za pobytu cizince mimo území České republiky. Tito cizinci žádost podávají na zastupitelském úřadu, který však žádost postupuje věcně a místně příslušnému správnímu orgánu (útvary služby cizinecké policie nebo Ministerstvu vnitra).

Zastupitelský úřad v těchto případech není správním orgánem příslušným k rozhodnutí v dané věci, ale pouze orgánem příslušným k přijetí žádosti. Ve smyslu stávající právní úpravy je zastupitelskému úřadu přiznáno oprávnění vyslechnout žadatele ke zjištění skutečného stavu věci pouze na základě pokynu správního orgánu příslušného k rozhodnutí o žádosti.

Na základě zkušeností z praxe se jeví jako žádoucí umožnit zastupitelským úřadům vyslechnout žadatele k některým skutečnostem nezbytným pro zjištění skutečného stavu věci, a to již v okamžiku podání žádosti. Navrhované opatření má přispět k omezení zbytečných průtahů a odstranění nadbytečných nákladů řízení.

K bodu 302 – k § 169 odst. 13

Úprava souvisí se změnou formulace povinnosti cizince podávat žádosti pouze na zastupitelském úřadu ve státě, jehož je občanem, popřípadě jenž vydal cestovní doklad, jehož je držitelem, nebo ve státě, ve kterém má povolen dlouhodobý nebo trvalý pobyt. Stanoví se postup zastupitelského úřadu v případě žádosti o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu podaných u nepříslušného zastupitelského úřadu.

K bodu 303 - k § 170 odst. 1

Navrhovaná úprava zohledňuje skutečnost, že udělování krátkodobých víz je upraveno nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex).

K bodu 304 - k § 170 odst. 2 a 3

Zohledněn podnět Ministerstva zahraničních věcí, aby v zákoně o pobytu cizinců bylo výslovně zakotveno oprávnění zastupitelských úřadů stanovit žadateli o udělení víza povinnost předem si dohodnout termín podání žádosti. Navrhované opatření by mělo přispět k bezproblémovému přijímání žádostí cizinců zejména na některých extrémně exponovaných zastupitelských úřadech.

Navrhovaná úprava zohledňuje skutečnost, že udělování krátkodobých víz je upraveno nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex).

K bodu 305 - k § 170 zrušení odstavce 9

Úprava provedena v souvislosti se zajištěním úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 450 ze dne 20. dubna 2009, kterým byla schválena Koncepce budoucí právní úpravy, která povede ke sjednocení právní úpravy postupů při výkonu jednotlivých správních agend s minimem odchylek a výjimek. Jednací jazyk upravuje § 16 správního řádu, který se použije i tehdy, pokud se nepostupuje podle části druhé a třetí správního řádu.

K bodu 306 – k § 169 odst. 10

Vypuštění tohoto ustanovení souvisí se zavedením institutu nepřipustnosti žádosti o vízum.

K bodu 307 a 308 - k § 171 odst. 1 písm. a) a k § 171 odst. 1 písm. b)

Smyslem navrhované úpravy je umožnit rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie, kterým sám není občanem Evropské unie, podání žaloby proti rozhodnutí o neudělení víza a v případě občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků i žaloby proti rozhodnutí o odepření vstupu na území České republiky.

K bodu 309 - k § 171 odst. 1 písm. c)

Vzhledem k tomu, že rozhodnutí o povinnosti opustit území (viz návrh § 50a odst. 1) se vydává v případech, kdy cizinec má platné oprávnění k pobytu v jiném členském státě Evropské unie a není tak povinen vycestovat mimo území Evropské unie, není třeba, aby takové rozhodnutí bylo přezkoumatelné soudem.

K bodu 310 – k § 171 odst. 1 písm. f)

Z přezkoumání soudem se vylučují rozhodnutí o kázeňském přestupku cizince zajištěného v zařízení pro zajištění cizinců, a to s ohledem na povahu sankcí, které lze za kázeňský přestupek uložit.

K bodu 311 - k § 171 odst. 2

Navrhované ustanovení reaguje na nález Ústavního soudu č. 47/2009 Sb., který s účinností od 13.2.2009 zrušil ustanovení § 171 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Tím došlo ke znevýhodnění občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků oproti občanům třetích států v případech, kdy jim v době platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění bylo vydáno další rozhodnutí o správním vyhoštění. Nově se stanovuje obecný princip, aby taková rozhodnutí byla vyloučena z možnosti jejich soudního přezkumu, a to i pokud jde o státní příslušníky tzv. třetích států.

K bodu 312 - k § 172 odst. 1

Vzhledem k tomu, že Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES a zejména judikatura Evropského soudu pro lidská práva požaduje, aby v případě, kdy dojde k zajištění cizince, byl k dispozici rychlý soudní přezkum, navrhuje se stanovit lhůtu pro rozhodnutí soudu. Lhůta se zavádí i s ohledem na nepříliš dobře fungující praxi, kdy doposud byl soud o žalobě povinen rozhodnout přednostně, což ovšem ne vždy vyhovovalo požadavkům judikatury a nově i citované směrnici. Se změnou souvisí změny soudního řádu správního, které by měly zajistit reálnost této lhůty.

Současně je třeba vyřešit přezkum rozhodnutí o správním vyhoštění. Je nutné zajistit, aby cizinci, kterým bylo uloženo správní vyhoštění a zákaz vstupu na území České republiky, zde pobývali co nejkratší dobu a v případě neúspěšné žaloby toto území opustili. Příslušný návrh změny soudního řádu správního zpracuje a předloží Ministerstvo spravedlnosti. Rovněž s touto změnou souvisí změny soudního řádu správního, které by měly zajistit realizovatelnost navrhovaného opatření.

K bodu 313 - k § 172 odst. 3 a 4

Nálezem Ústavního soudu č. 47/2009 Sb. bylo s účinností od 13.2.2009 zrušeno ustanovení § 171 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, podle něhož byla z přezkoumání soudem vyloučena rozhodnutí o správním vyhoštění, pokud se před zahájením řízení o tomto vyhoštění zdržoval cizinec na území České republiky nebo v tranzitním prostoru mezinárodního letiště neoprávněně. S ohledem na tuto skutečnost se navrhuje, aby podání žaloby proti rozhodnutí o správním vyhoštění podléhalo obecné právní úpravě (§ 73 soudního řádu správního).

K bodu 314 - k § 173

Upřesňuje se název dokladu vydávaného rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie, tak, aby odpovídal článku 10 odst. 1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES. Jedná se o nápravu nepřesné transpozice citované směrnice provedené zákonem č. 161/2006 Sb.; způsob transpozice byl ovlivněn tím, že návrh zákona byl připravován v době, kdy nebyl k dispozici oficiální překlad této směrnice.

Evropská Komise v lednu 2009 vydala hodnotící zprávu k implementaci Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Předmětná zpráva se zabývá otázkou správnosti provedení implementace citované směrnice jednotlivými členskými státy. S cílem napomoci členským státům v její správné implementaci vydala Evropská Komise v červenci 2009 příslušný metodický pokyn (*viz sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států – KOM(2009)313*).

Na základě výše uvedených dokumentů byly v zákoně o pobytu cizinců identifikovány některé nedostatky, které je potřebné pro zajištění správné transpozice citované směrnice odstranit.

K bodu 315 - k § 175

V souladu se směrnicí 2009/50/ES se stanoví závazek přijmout na své území cizince, kterému Česká republika vydala modrou kartu EU, pokud jeho žádost o vydání modré karty EU byla v jiném členském státě zamítnuta. Obdobně se ustanovení použije na rodinné příslušníky držitele modré karty EU (souvisí s § 44 odst. 8 zákona o pobytu cizinců). Současně se pro nadbytečnost dosavadní text zrušuje (duplicitní s článkem 10 Ústavy České republiky).

K bodu 316 - k § 176 odst. 3

Změna ustanovení souvisí s delimitací výkonu zdravotní péče od provozovatele zařízení pro zajištění cizinců (Správy uprchlických zařízení) ke Zdravotnickému zařízení Ministerstva vnitra.

K bodům 317 a 318 – § 176a, § 176b a § 176 c

Vzhledem k požadavku Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES určitým kategoriím cizinců zajistit neodkladnou zdravotní péči a související léčbu nemoci se stanovuje rozsah a úhrada zdravotní péče. Standard totožný s rozsahem poskytované zdravotní péče poskytované cizincům v zařízení pro zajištění cizinců se poskytne osobám, kterým byla stanovena doba k vycestování z území v rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo v rozhodnutí o správním vyhoštění. Péči bude hradit stát, resp. Ministerstvo vnitra pouze za předpokladu, že potřeba neodkladné zdravotní péče vznikla až po stanovení doby k vycestování z území České republiky. Cílem je nehradit poskytování péče např. za cizince, kteří si v průběhu nelegálního zaměstnání přivodili úraz, resp. byli hospitalizováni a následně jim bylo uloženo rozhodnutí o správním vyhoštění s dobou k vycestování z území České republiky.

Ustanovení upravující poskytování zdravotní péče ve zvláštních případech bylo vloženo jako nový § 176a. Legislativně technickým důsledkem tohoto postupu je vložení stávajících § 176a a § 176b jako § 176b a § 176c.

K bodu 319 – k § 177 odst. 3

Ustanovení upravující prokazování totožnosti se doplňuje v souvislosti vydáváním průkazu o povolení k pobytu obsahujícího nosič dat s biometrickými údaji.

K bodu 320 - k § 178a odst. 2

Navrhované ustanovení má za cíl definovat pojem „zletilý nezaopatřený cizinec“. Pro účely praxe se doposud vycházelo z obsahu pojmů „nezaopatřené dítě“ a „soustavná příprava dítěte na budoucí povolání“ definovaných v zákoně č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů. Pod tuto definici však nelze zahrnout případy zletilých cizinců, kteří studují v zemi svého původu, pokud rozhodnutím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy nebylo konstatováno, že takové studium je postaveno na roveň studia na středních nebo vysokých školách v České republice. Takové rozhodnutí je však vydáváno pro účely přiznání dávek státní sociální podpory a obdobných dávek, které jsou vypláceny ze státního rozpočtu České republiky, a pro účely zákona o pobytu cizinců je irelevantní. V případě zletilého dítěte cizince s povoleným trvalým pobytem je však pro účely řízení o žádosti podle § 66 odst. 1 písm. d), § 42 odst. 3, § 42a odst. 1 písm. b) a c) a § 42e zákona o pobytu cizinců potřebné takové dítě považovat až do dovršení věku 26 let za nezaopatřené,

pokud od dosažení své zletilosti nepřetržitě studuje na střední nebo vysoké škole v cizině, a to bez ohledu na to, že nebylo vydáno rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy o tom, že jeho studium je postaveno na roveň studiu v České republice.

K bodu 321 - k § 178b a § 178c

Pro účely vydání povolení k zaměstnání se podle § 89 zákona o zaměstnanosti považuje i „plnění úkolů vyplývajících z předmětu činnosti právnické osoby zajišťovaných společníkem, statutárním orgánem nebo členem statutárního nebo jiného orgánu obchodní společnosti pro obchodní společnost nebo členem družstva nebo členem statutárního nebo jiného orgánu družstva pro družstvo“. V těchto případech se však jedná o činnost, která je vykonávána mimo pracovněprávní vztah a nemá znaky závislé práce podle § 2 odst. 4 zákoníku práce. Na obchodní společnosti a družstva proto v takových případech nelze hledět jako na „zaměstnavatele“ ve smyslu zákoníku práce.

Navrhovaná změna umožní vztahovat opatření k zavedení spoluodpovědnosti zaměstnavatele za řešení situace cizince, kterému v České republice poskytl zaměstnání (viz úprava § 107 odst. 8 a § 123 odst. 2) i na výše uvedené subjekty.

Pokud jde o ustanovení § 178c - současné znění zákona o pobytu cizinců nezná institut zániku platnosti víza či povolení k dlouhodobému pobytu v návaznosti na vydání povolení k trvalému pobytu (existuje pouze pro případy vykonatelného rozhodnutí o správním vyhoštění – viz § 62 odst. 1 a § 46 odst. 1). Vzhledem k tomu, že z právní úpravy zákona o pobytu cizinců je zřejmé, že cizinec může na území pobývat „přechodně“ nebo „trvale“ (nemůže mít tedy fakticky souběžně dva pobytové statusy), nebyla v zákoně explicitně řešena otázka zneplatnění dosud platného pobytového oprávnění (nejedná se o zrušení platnosti – dříve vydaný doklad je nahrazen dokladem novým). Důsledkem je značná administrativní zátěž cizinecké policie, ministerstva i byrokratického zatěžování cizinců; Ministerstvo vnitra při udělení trvalého pobytu musí cizince poučit, aby se znovu dostavil na cizineckou policii ke zrušení platnosti dříve uděleného povolení k přechodnému pobytu. Navrhuje se tak nové ustanovení, které stanoví zánik platnosti dříve vydaného povolení k pobytu přímo ze zákona udělením povolení k trvalému pobytu, jakožto „vyššího“ pobytového oprávnění.

Navrhované ustanovení pak dále řeší vztah k pobytovým oprávněním uděleným podle zákona o azylu, případně zákona o dočasné ochraně cizinců.

K bodu 322 - k § 180 odst. 6 písm. c)

Novelizační bod zohledňuje návrh úpravy institutu cestovního zdravotního pojištění v souvislosti s navrhovanou úpravou § 180i a § 180j.

K bodu 323 - k § 180a

Zrušení předmětného ustanovení je důsledkem skutečnosti, že institut zastupování členských států při vydávání krátkodobých víz je komplexně upraven článkem 8 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex).

K bodu 324 - k § 180e

Navrhované ustanovení zajišťuje realizaci opatření stanoveného v článku 32 odst.3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex), tj. realizaci práva cizince, kterému byla zamítnuta žádost o udělení krátkodobého víza, na přezkoumání důvodů jeho neudělení, a to v souladu s vnitrostátní právní úpravou. Obdobná úprava by měla být stanovena i pro případy prohlášení víza za neplatné či zrušení jeho platnosti, a to včetně určení orgánu oprávněného takové případy posuzovat.

Pro úplnost se uvádí, že obdobný institut, tj. nové posouzení důvodů odepření vstupu na území (viz stávající znění § 180e zákona o pobytu cizinců) byl do zákona o pobytu cizinců zapracován zákonem č. 161/2006 Sb., a to s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex). Institut nového posouzení důvodů odepření vstupu zůstává zachován i nadále. S ohledem na podobnost tohoto institutu v oblasti víz a v oblasti podmínek vstupu, která byla opakovaně zdůrazněna během projednávání na pracovních skupinách Rady EU (podobnost formulářů, důvodů pro zamítnutí atd.), byl v praxi osvědčený institut nového posouzení důvodů (odepření vstupu na území) uplatněn i v případech zamítnutí víza, prohlášení víza za neplatné nebo jeho zrušení.

Vízový kodex v žádném směru nezavazuje členské státy k přijetí obdobného institutu pro případy neudělení dlouhodobého víza. Nicméně situace, kdy žadatel o udělení krátkodobého víza by byl oprávněn požádat o posouzení důvodů neudělení víza, aniž by obdobné právo bylo přiznáno i žadateli o udělení dlouhodobého víza, by zcela nepochybně bylo nevyvážené a diskriminační. Navíc pro účely žádosti o dlouhodobá víza je nutné předložit často mnohem více náležitostí, posouzení žádosti trvá podstatně delší dobu a správní poplatek za žádost o udělení tohoto typu víza je také vyšší. Na základě výše uvedeného se proto považuje za žádoucí umožnit nové posouzení důvodů i žadatelům o dlouhodobé vízum při jeho zamítnutí.

Pro uplatnění požadavku na nové posouzení důvodů v případě neudělení krátkodobého či dlouhodobého víza byla stanovena lhůta, která je obdobná jako je tomu v případě podání odvolání ve smyslu správního řádu. Příslušný správní orgán by takové podání měl vyřídit ve lhůtě do 30 dnů ode dne jeho doručení.

Příslušným orgánem k vyřízení žádosti o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza bude Ministerstvo zahraničních věcí a v případě neudělení dlouhodobého víza Ředitelství služby cizinecké policie. S cílem eliminovat korupční vlivy při novém posouzení důvodů zamítnutí víza, prohlášení víza za neplatné nebo jeho zrušení, nebyla do tohoto procesu zařazena možnost nového posouzení orgánem, který původní rozhodnutí vydal.

V případě, kdy budou shledány důvody pro změnu původního rozhodnutí, tj. pro udělení víza, bude cizinec vyzván, aby se dostavil k příslušnému orgánu k udělení víza, resp. prodloužení doby jeho platnosti.

K bodům 325 a 326 - k § 180i odst. 2 a § 180i odst. 3

V některých případech může být pro cizince pobývajících mimo území České republiky složité zajistit si sjednání cestovního zdravotního pojištění pouze s pojišťovnou, která je podle zákona o pojišťovnictví oprávněna provozovat toto pojištění na území České republiky (§ 180j). Je proto žádoucí připustit, aby cizinec k žádosti o vydání oprávnění k pobytu delšímu než 3 měsíce podávané na zastupitelském úřadu mohl předložit doklad o cestovním

zdravotním pojištění, který odpovídá podmínkám stanoveným v § 180i, tj. s pojišťovnou oprávněnou tuto činnost provozovat ve státě, jehož cestovní doklad cizinec vlastní, popřípadě v jiném státě, kde má povolen pobyt, nebo v České republice. Bude tak ponecháno na vůli cizince, se kterým subjektem sjedná cestovní zdravotní pojištění pro dobu nepřesahující prvních 90 dní pobytu cizince na území České republiky (po uplynutí této doby, s ohledem na povinnost podle § 103 písm. r/ zákona o pobytu cizinců, bude cizinec povinen na území sjednat nové zdravotní pojištění, pokud tak neučiní, může být zahájeno řízení o zrušení platnosti pobytového oprávnění).

Povinnost sjednat cestovní zdravotní pojištění výhradně podle § 180j se bude vztahovat pouze na cizince, kteří na území České republiky již pobývají.

K bodu 327 - k § 180j odst.2

I pro tyto případy je žádoucí připustit možnost, že fyzická či právnická osoba převezme odpovědnost za úhradu nákladů případné zdravotní péče poskytnuté cizinci, kterého pozvala na území České republiky. V této souvislosti je nezbytné mít na zřeteli skutečnost, že pozváním ve smyslu § 15 zákona o pobytu cizinců se zvoucí osoba mimo jiné zavazuje uhradit náklady spojené s poskytnutí zdravotní péče po dobu pobytu cizince na území České republiky až do jeho vycestování z území.

K bodu 328 - k § 180j odst.3

Zákon by neměl umožnit, aby interní akt řízení (v tomto případě metodický pokyn ředitele služby cizinecké policie České republiky) mohl stanovit „za jakých podmínek je možno ve výjimečných případech akceptovat doklad o sjednání zdravotního pojištění s celosvětovou platností v některé z členských zemí OECD“ – jedná se o stanovení výjimky ze zákonné povinnosti a ta by měla být stanovena právním a nikoli pouze interním předpisem. Předmětná záležitost by proto měla být upravena vyhláškou, kterou by z hlediska věcné působnosti mělo vydat Ministerstvo financí ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví (nepřísluší Policii České republiky ani Ministerstvu vnitra).

Současně se doporučuje uvést celý název Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj a nikoli pouze její označení formou zkratky.

K bodu 329 – k § 180k

Návrh zákona ukládá další úkoly obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností. Jedná se o úkoly technického charakteru (pořízení biometrických otisků). V souladu se standardem obvyklým v jiných právních předpisech se ve společných ustanoveních stanoví, že jde o přenesenou působnost.

K bodu 330 – k § 180l, resp. variantám I až III

K variantě I - posuzování přínosu podnikání ústředním orgánem státní správy (tj. Ministerstvo průmyslu a obchodu nebo Ministerstvo financí)

Stanovení subjektu, který by byl odpovědný za posuzování přínosu podnikatelských aktivit cizinců žádajících o vydání oprávnění k pobytu za účelem podnikání na území České

republiky, je navrhováno se zřetelem k tomu, že značný počet cizinců využívá podnikatelské činnosti či účasti v právnické osobě k získání pobytového oprávnění, aniž se touto činností následně skutečně hodlá zabývat. Tuto cestu volí jako nejsnazší řešení svého vstupu a pobytu na území České republiky. Posouzení takové skutečnosti však nepřísluší správnímu orgánu rozhodujícímu o vydání oprávnění k pobytu (z věcného hlediska se jedná o skutečnosti nespádající do působnosti Ministerstva vnitra ani Policie České republiky). Je proto navrhováno, aby takovou činnost řešil některý z útvarů Ministerstva průmyslu a obchodu nebo Ministerstva financí. Kritéria k posuzování přínosu podnikání cizince na území České republiky by měla být stanovena formou nařízení vlády; návrh by měl zpracovat subjekt odpovědný za takovou činnost.

K této otázce se pro informaci uvádí, že podle dostupných informací získaných předkladatelem je v členských státech Evropské unie udělení pracovního povolení, licence nebo povolení k pobytu za účelem podnikání často podmíněno přínosem podnikatelské činnosti národnímu hospodářství (Estonsko, Řecko, Nizozemí, Rakousko). Nizozemí sleduje konkrétně tyto oblasti: inovace, tvorba pracovních míst a investice. Jiné státy mají v těchto oblastech přímo vyčíslenou výši investice⁷ (Estonsko, Řecko, Malta, Rumunsko) nebo počet vytvořených pracovních míst⁸ (Bulharsko, Maďarsko, Malta, Rumunsko). V souvislosti s investováním musí v některých státech cizinec prokázat vlastnictví dostatečného kapitálu k zamýšlené investici⁹ (Řecko, Itálie, Rumunsko, Švédsko).

K posouzení plnění těchto kritérií musí cizinec předložit podnikatelský plán (Maďarsko, Malta, Rumunsko, Švédsko). Ten obsahuje údaje o místě podnikání (Malta, Rumunsko), rozpočet (Nizozemí, Rumunsko, Švédsko), počet a druh vytvářených pracovních míst (Malta, Rumunsko), analýzu trhu (Nizozemí, Švédsko), produkt a jeho cenu, informace o řízení firmy (Nizozemí).

Zkoumá se uskutečnitelnost podnikatelského záměru v návaznosti na výši investic (Španělsko, Malta) a ziskovost podnikatelské činnosti (Finsko, Maďarsko).

Cizinec musí doložit svoji kvalifikaci (Malta, Nizozemí, Velká Británie, Rakousko). Velká Británie požaduje v případě kvalifikovaných pracovníků patronát a ve všech případech znalost angličtiny.

Nizozemí a Velká Británie používá k hodnocení kritérií bodový systém. Nizozemí přiděluje body ve 3 kategoriích (kvalifikace a zkušenosti, podnikatelský plán, přínos národnímu hospodářství). Velká Británie bodově hodnotí splnění specifických profesních kritérií v jednotlivých kategoriích vysoce kvalifikovaných a kvalifikovaných pracovních sil.

Posuzování podmínek je v Řecku svěřeno zvláštnímu výboru (v případě podnikání) a ministru hospodářství a financí (v případě kapitálových investic), v Rumunsku agentuře pro zahraniční investice. V Rakousku se ke kvalifikaci a zájmu státu na podnikání cizince (z hlediska hospodářské politiky a pracovního trhu) vyjadřuje Úřad práce (Arbeitsmarktservice).

Se stanovením subjektu odpovědného za posuzování přínosu podnikání je nezbytné současně rozšířit oprávnění správního orgánu vyžadovat vyjádření odpovědného subjektu

---

⁷ Estonsko: 64 000 EUR podílník, 16 000 EUR vlastník; Malta: 40 000 EUR podílník maltské firmy, 100 000 EUR vlastník; Rumunsko: 100 000 EUR pro podílníky a.s., 70 000 EUR pro podílníky s.r.o.

⁸ Maďarsko: 3 občané nebo osoby s povolením k pobytu; Malta: 3 občané + 3 občané na 1 cizince; Rumunsko: 15 míst v a.s., 10 míst v s.r.o. (jako alternativa k investování).

⁹ Řecko: 60 000 EUR podnikání, 300 000 EUR investování; Rumunsko: částky rovné min. výši investice.

k vydání oprávnění k pobytu za účelem podnikání na území České republiky a rovněž rozšířit důvody neudělení takového oprávnění.

K variantě II - posuzování přínosu podnikání obecními úřady obcí s rozšířenou působností

Obdoba řešení navrhovaného ve variantě I s tím, že taková činnost by v přenesené působnosti byla svěřena obecním úřadům obcí s rozšířenou působností a v hlavním městě Praze úřadům městských částí určených Statutem hlavního města Prahy.

K variantě III - regulace počtu vydaných oprávnění k pobytu za účelem podnikání stanovením ročních kvót

Další možnost k eliminaci některých negativních jevů souvisejících s pobytem cizinců, jimž je vydáváno oprávnění k pobytu za účelem podnikání. Roční kvóty se navrhuje zavést pro nejvíce problematickou skupinu, tj. pro případy, kdy oprávnění k pobytu je vydáváno za účelem podnikání podle živnostenského zákona. Podle vyjádření Ministerstva průmyslu a obchodu se jedná o 90% všech podnikajících zahraničních osob. Toto opatření by nemělo být realizováno současně ve spojení se stanovením subjektu odpovědného za posuzování přínosu podnikání cizince pro Českou republiku.

Pro zajištění realizace je nezbytné učinit nezbytné změny informačního systému policie tak, aby správní orgány rozhodující o vydání oprávnění k pobytu za účelem podnikání mohly zajistit dodržování stanovené kvóty. Současně je nezbytné rozšířit důvody neudělení takového oprávnění z důvodu vyčerpání stanovené kvóty.

K bodu 331 – k § 182 odst.1 písm. b)

V návaznosti na Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.810/2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) se navrhuje provést úpravu zmocnění k vydání vyhlášky, která stanovuje okruh cizinců oprávněných pobývat v tranzitním prostoru mezinárodního letiště na území České republiky pouze na základě letištního průjezdního víza.

K bodu 332 – k § 182 odst.1 písm. f)

V návaznosti na navrhovanou úpravu § 53 odst. 1, podle níž má cizinec v zásadě podávat žádost o udělení dlouhodobého víza pouze na zastupitelském úřadu ve svém „domovském“ státě, se v souladu s tímto ustanovením zmocňuje Ministerstvo vnitra vydat vyhlášku, která stanoví pro cizince výjimku z této povinnosti. Oproti dnešnímu stavu, kdy vyhláška stanoví, kdo může podat žádost pouze ve svém „domovském“ státě, bude vyhláška nově upravovat, kdo naopak může podat žádost i mimo svůj „domovský“ stát.

K bodu 333 – k § 182 odst.1 písm. g) až i)

Podrobná úprava vztahující se k vydávání průkazu o povolení k pobytu s nosičem dat s biometrickými údaji (tj. technické podmínky a postup při pořizování a dalším zpracování dat pro účely jeho vydání, technické podmínky a postup při pořizování ověřovacích otisků prstů a vzor tiskopisu protokolu) budou stanoveny vyhláškou, k jejímuž vydání zmocňuje navrhované ustanovení ministerstvo.

K bodu 334 - k § 182a odst.3

V souvislosti s transpozicí směrnice 2009/50/ES se pro účely vydávání modrých karet EU (viz návrh § 42j zákona o pobytu cizinců) ukládá Ministerstvu práce a sociálních věcí povinnost vyhlášovat Sdělením ve Sbírce zákonů průměrnou hrubou roční mzdu v České republice. Průměrná hrubá roční mzda doposud nebyla stanovována.

K čl. II

K přechodným ustanovením

Přechodná ustanovení řeší otázku řízení zahájených před účinností navrhovaného zákona tak, že tato řízení budou dokončena podle zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do dne nabytí účinnosti navrhovaného zákona, a výslovně ponechávají v platnosti průkazy o povolení k pobytu vydané před nabytím účinnosti navrhovaného zákona.

Opatření pod bodem 3 souvisí se změnou názvu dokladu vydávaného k přechodnému pobytu na území České republiky rodinným příslušníkům občanů Evropské unie, kteří sami nejsou občany Evropské unie. Ke změně názvu dokladu dochází v souvislosti s tím, že Evropská Komise v lednu 2009 vydala hodnotící zprávu k implementaci Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Změna názvu dokladu je současně upravena i v návrhu.

K ČÁSTI DRUHÉ – Změna zákona o azylu

K bodům 1 a 2 - k § 2 odst. 8 a § 2 odst. 9 a 10

Definice pronásledování, resp. vážné újmy, tj. důvodů pro udělení azylu či doplňkové mezinárodní ochrany v zákoně o azylu, byla dlouhodobě kritizována zejména nevládním sektorem za to, že neobsahuje některé z definičních znaků a nedošlo tak k řádné implementaci kvalifikační směrnice. Chybělo zde zejména konstatování, že nejen pronásledování, ale i nebezpečí vážné újmy je nutné posuzovat ve vztahu k jednání soukromých subjektů, pokud země státní příslušnosti žadatele o mezinárodní ochranu není schopna či ochotna takovému jednání zabránit. Rovněž otázka možnosti vnitřního přesídlení a jeho posuzování v rámci řízení o mezinárodní ochraně nebyla upravena jednotně pro oba typy mezinárodní ochrany. Nová úprava definic pronásledování i vážné újmy doplňuje všechny jejich definiční znaky a celou úpravu zpřehledňuje.

K bodům 3 až 6 - k názvu Hlavy II; § 3 odst. 4; § 3c až 3f, § 3g

Postupy a podmínky udělování krátkodobých víz bude po vstupu v platnost upravovat nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex). Toto nařízení také taxativně stanoví typy krátkodobých víz. Krátkodobým vízem jsou podle vízového kodexu víza pro průjezd přes území členských států (schengenská spolupráce) nebo pro předpokládané pobyty na tomto území nepřesahující 3 měsíce během jakéhokoliv šestiměsíčního období.

Z tohoto důvodů nelze v zákoně o azylu ponechat vstupní vízum jakožto samostatný typ krátkodobého víza (vízový kodex takový typ víza nezná). Kromě názvu tohoto víza, vízový kodex ani co do obsahu či účelu neupravuje obdobný typ víza, který je možné vydat na území členských států či pro účely podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

„Vstupní vízum“ se proto v celém zákoně o azylu navrhuje nahradit „osvědčením“, které není krátkodobým vízem ani z formální ani z obsahové stránky.

K bodu 7 - k § 8 písm. a)

Rozšiřuje se příslušnost ministerstva k vedení dalších typů specifických řízení, vedených v souvislosti s řízením o mezinárodní ochraně. Nové typy řízení nebyly oproti jiným typům řízení, detailně uvedeným, doposud zahrnuty mezi řízení ve věci mezinárodní ochrany, čímž zákon vzbuzoval pochybnosti o tom, zda se na jejich řízení aplikuje zákon o azylu či správní řád jako norma obecná. Z toho důvodu je třeba i tato řízení do výčtu tohoto paragrafu zahrnout.

K bodu 8 - k § 8 písm. b)

Mění se nepříliš vhodná formulace. Ministerstvo v případě každé (poprvé) podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany určuje v souladu s čl. 4 odst. 1 Nařízení Rady (ES) č. 343/2003, který členský stát je odpovědný za posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. V případě, že existují indicie, že k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu je příslušný jiný členský stát než Česká republika, ministerstvo postupem stanoveným v nařízení kontaktuje členský stát, o němž se domnívá, že by měl být odpovědný za posouzení žádosti podané v České republice. Teprve po obdržení odpovědi dožádaného členského státu může ministerstvo konstatovat, zda je k posouzení žádosti příslušný dožádaný členský stát nebo Česká republika.

Je tedy zřejmé, že pokud není nalezen jiný členský stát, který by byl příslušný k posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany podané v České republice, je příslušným členským státem Česká republika. Stávající text § 8 písm. b) však evokoval poněkud jiný postup: Ministerstvo se rozhodne, že Česká republika není příslušná k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany a teprve poté prostřednictvím Nařízení Rady (ES) č. 343/2003 určuje příslušný členský stát.

K bodu 9 - k § 9

Přidáním dalších typů řízení, které vede ministerstvo, by bylo nutné i do tohoto ustanovení přidat 3 nové specifické typy řízení. S ohledem na obsah ustanovení se jako vhodnější jeví zobecnění všech typů řízení na tzv. řízení vedená podle tohoto zákona.

K bodu 10 - k § 10 odst. 1

Úprava reaguje na správní praxi při podávání žádostí, kdy s ohledem na specifický cizinecký prvek nelze rozumně požadovat po žadatelích o udělení mezinárodní ochrany, aby sami, bez pomoci kvalifikované osoby a přítomnosti tlumočníka, byli schopni sami vyplnit celkem komplikovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, existující navíc pouze v českém jazyce. K sepsání žádosti dochází tudíž v rámci určitého pohovoru s žadatelem, za přítomnosti tlumočníka a kvalifikované osoby pracovníka ministerstva, který jednotlivé údaje

na základě diktátu cizince do elektronického formuláře zapíše. Žádost je samozřejmě poté vytištěna, cizinec má možnost jejího přetlumočení a kontroly a tato se již v písemné podobě stane součástí spisového materiálu.

K bodu 11 - k § 10 odst. 3

Na základě výtek nevládního sektoru i správní zkušenosti přistoupil správní orgán k zavedení konkrétní lhůty, v jejímž rámci, tj. dostatečně předem, je cizinec informován o datu konání sepsání žádosti. Má tak možnost se na správní úkon dostatečně připravit, kontaktovat i pro tyto účely včas svého právního zástupce apod. V souvislosti s pevným zakotvením lhůty ustanovení rovněž zavádí povinnost cizince se k takto naplánovanému správnímu úkonu dostavit.

K bodům 12 a 13 - k § 10b nadpis; § 10b

Dochází ke zpřesnění stávající formulace. Doprava neprobíhá do příslušného členského státu, ale na hraniční přechod příslušného členského státu. Zajišťovat dopravu do vnitrozemí členského státu není Česká republika povinná. Se vstupem České republiky do Schengenského prostoru hraniční přechody nezanikly, pouze se na nich nevykonává hraniční kontrola.

K bodu 14 - k § 13 odst. 2 písm. d) a § 14b odst. 2 písm. d)

Legislativně-technická reakce na vložení nových odstavců do § 2.

K bodu 15 - k § 13 odst. 2 písm. e)

Rozšíření typu/počtu rodinných příslušníků, kterým lze z důvodů hodných zvláštního zřetele udělit azyl. V praxi se ukázalo problematické rozhodování případů, kdy jednomu ze sourozenců je udělen například humanitární azyl a vzhledem k dosavadnímu zákonnému výčtu rodinných příslušníků nebylo možné na takto udělený azyl navázat jeho nezletilé svobodné sourozence. Domníváme se, že i nezletilí svobodní sourozenci mají v těchto případech právo na sloučení s celou rodinou, a proto se navrhuje rozšířit výčet rodinných příslušníků s tím, že zůstane zachováno individuální posuzování existence důvodů hodných zvláštního zřetele.

K bodu 16 - k § 14b odst. 2 písm. e)

Rozšíření typu/počtu rodinných příslušníků, kterým lze z důvodů hodných zvláštního zřetele udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny. V praxi se ukázalo problematické rozhodování případů, kdy jednomu ze sourozenců je udělena doplňková ochrana z důvodu existence vážné újmy a vzhledem k výčtu rodinných příslušníků nebylo možné na takto udělenou doplňkovou ochranu navázat jeho nezletilé svobodné sourozence. Domníváme se, že i nezletilí svobodní sourozenci mají v těchto případech právo na sloučení s celou rodinou, a proto se navrhuje rozšířit výčet rodinných příslušníků s tím, že zůstane zachováno individuální posuzování existence důvodů hodných zvláštního zřetele.

K bodu 17 - k § 18 písm. d)

Legislativě-technická reakce na skutečnost, že osobě požívající doplňkové ochrany se bude pobyt na území České republiky povolovat.

K bodům 18 a 19 - k § 20 odst. 1 písm. c) a § 20 odst. 2

Nová úprava ustanovení reaguje na rozšíření výčtu typů řízení o řízení o prodloužení doplňkové ochrany. Skutečnost, že osoba žádající o prodloužení doplňkové ochrany nebyla v zákoně o azylu narozdíl od ostatních označena výslovně za účastníka řízení, vzbuzovala určité pochybnosti, jaký zákon se na její postavení má aplikovat.

Dále dochází k odstranění odstavce 2, kdy namísto ustanovení o možnosti nechat se zastupovat bude platit obecná úprava ve správním řádu. Druhá věta odstavce 2 se přesouvá systematicky k doručování do § 24a odst. 3.

K bodu 20 - k § 22 odst. 1

Zpřesnění ustanovení s cílem vymezit oblast komunikace žadatele o udělení mezinárodní ochrany, na kterou mu ministerstvo bezplatně poskytne tlumočníka. Příliš obecné a vágní ustanovení o poskytnutí bezplatného tlumočníka žadateli po celou dobu řízení vzbuzovalo dojem, že tento by měl být poskytnut (a to na náklady státu) žadateli nepřetržitě, za účelem pokrytí všech jeho komunikačních potřeb, a nikoliv pouze v souvislosti s vedeným správním řízením. Toto někteří žadatelé po ministerstvu dokonce vyžadovali a s ohledem na znění zákona byla složitá argumentace, proč to není možné. Nová úprava zcela jasně vymezuje, pro jaké účely lze bezplatné tlumočení poskytnout.

K bodu 21 - k § 23 odst. 1

Přidání možnosti provedení pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany i u zjevně nepřipustných žádostí. Dosavadní právní úprava v podstatě zakazovala správnímu orgánu provést pohovor v případech, kdy lze uvažovat o zastavení řízení pro nepřipustnost žádosti. Vzhledem ke skutečnosti, že u některých případů nepostačují pro rozlišení připustnosti či nepřipustnosti žádosti informace, uvedené v samotné žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a je třeba tyto doplnit, umožňuje nová úprava v důvodných případech provedení pohovoru s tím, že řízení o žádosti se i tak při shledání zákonných důvodů může zastavit z důvodu její nepřipustnosti.

K bodu 22 - k § 23 odst. 2

Na základě výtek nevládního sektoru i správní zkušenosti přistoupil správní orgán k zavedení konkrétní lhůty, v jejímž rámci, tj. dostatečně předem, je cizinec informován o datu konání pohovoru. Má tak možnost se na správní úkon dostatečně připravit, kontaktovat i pro tyto účely včas svého právního zástupce apod.

K bodům 23 a 24 – k § 24 odst. 3 a § 24 odst. 4 a 5

Vypouštějí se odstavce 4 a 5, kde bude platit úprava správního řádu; narovnává se úprava lhůt pro vyzvednutí písemnosti v souladu se správním řádem.

K bodu 25 – k § 24a odst. 3

Doplnění odstavce 3 souvisí se změnou provedenou v § 20 odst. 2, odkud byla věta přesunuta.

K bodu 26 - k § 31a

S ohledem na nejasnosti je třeba jednoznačně zakotvit, doručení které osobě je rozhodující pro nabytí právní moci rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany. Vzhledem k možnému ztíženému kontaktu právních zástupců s žadateli a jejich vzájemné jazykové bariéry a skutečnosti, že ze samotného pravomocného rozhodnutí vyplývají závažné povinnosti i práva pouze žadateli o mezinárodní ochranu samotnému, resp. účastníku řízení (nemusí jít vždy jen o žadatele), mělo by právě doručení účastníku řízení, prováděné za přítomnosti tlumočníka, ke kterému je navíc jeho právní zástupce vždy přizván, způsobit pravomocnost a účinnost rozhodnutí.

K bodu 27 - k § 32 odst. 4

Změna ustanovení zákona co do konkrétního stanovení příslušnosti soudů reaguje na případy osob, které ač kdysi učinily prohlášení o mezinárodní ochraně v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, nyní tam již nepobývají, žádají například o prodloužení doplňkové ochrany a je tak nelogické, aby i v tomto případě byla dána stále stejná soudní příslušnost.

K bodu 28 - k § 41 odst. 3

Vzhledem ke skutečnosti, že je to ministerstvo, nikoliv policie, kdo rozhoduje o udělení či odnětí azylu, a má tudíž nejaktuálnější informace o trvání tohoto pobytového statusu a případné povinnosti cizince vycestovat do země původu, mělo by být ministerstvo tím, kdo bude po dobu trvání statusu azylanta uschovávat cestovní doklad tohoto azylanta. Po skončení statusu bude s dokladem nakládáno jako ve všech ostatních případech, tj. bude předán cizinecké policii a po ztrátě platnosti může být vrácen státu, který jej vydal, jako doklad nalezený na území České republiky.

K bodu 29 - k § 42 odst. 4

Vzhledem k tomu, že finanční příspěvek podle tohoto odstavce se poskytuje namísto stravy, která se poskytuje pouze žadatelům o udělení mezinárodní ochrany, kteří fyzicky pobývají v azylovém zařízení, režim vyplácení příspěvku by měl být stejný jako režim poskytování stravy, tj. bude náležet jen za dobu, kdy je žadatel o udělení mezinárodní ochrany v azylovém zařízení skutečně ubytován.

K bodu 30 - k § 43 odst. 2 závěrečné části ustanovení, § 46 odst. 7, § 64a, § 73 odst. 1, § 78 odst. 4, § 78b odst. 1 a 7, § 85, § 85a odst. 1 a § 88 odst. 3

Legislativně-technická reakce na úpravu § 4c až 4f, kdy v těchto ustanoveních již není založen odkaz na poznámku pod čarou č. 4 obsahující zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Vzhledem k tomu, že zákon několikrát tento odkaz používá, je třeba znovu poznámku založit a upravit číselný odkaz na ni.

K bodu 31 - k § 46 odst. 1 písm. c)

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) taxativně stanoví typy krátkodobých víz. Krátkodobým vízem jsou podle vízového kodexu víza pro průjezd přes území členských států (schengenské spolupráce) nebo pro předpokládané pobyty na tomto území nepřesahující 3 měsíce během jakéhokoliv šestiměsíčního období.

Z tohoto důvodů nelze v zákoně o azylu ponechat vstupní vízum ani vízum za účelem řízení o udělení mezinárodní ochrany jakožto samostatné typy krátkodobého víza (vízový kodex takové typy víz nezná). Kromě názvu těchto víz, vízový kodex ani co do obsahu či účelu neupravuje obdobné typy víza, které je možné vydat na území členských států či pro účely podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Odstraňuje se proto z celého textu zákona institut víza za účelem řízení o udělení mezinárodní ochrany (a vstupního víza).

K bodu 32 - k § 46a odst. 5

V souvislosti s transpozicí návratové směrnice a v reakci na judikaturu zejména Evropského soudu pro lidská práva se v zákoně o pobytu cizinců přistoupilo k zalhůtování soudů v případě přezkumu zajištění cizinců v zařízeních pro zajištění cizinců. Vzhledem k tomu, že i v § 46a zákona o azylu jde o situaci obdobnou zajištění s podobným režimem, navrhuje se stejné zalhůtování jako v zákoně o pobytu cizinců. S touto změnou souvisí i změny v zákoně č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, které by mělo zpracovat Ministerstvo spravedlnosti do samostatné novely tohoto zákona, které tuto lhůtu učiní realizovatelnou.

K bodu 33 - k § 52

V důsledku navrhovaných četných úprav se ustanovení § 52 navrhuje nově upravit.

Navrhované drobné změny v názvu povolení k pobytu korespondují se změnou názvu vydávaného dokladu, které se v souladu s jednotným vzorem podle Nařízení Rady (ES) č. 1030/2002 ze dne 13. června 2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, ve znění nařízení Rady (ES) č. 380/2008, nazývá povolení k pobytu. V souladu s termínem užívaným v zákoně o pobytu cizinců se zavádí termín průkaz o povolení k pobytu.

Dále se pokračuje v jednotnosti přístupu k osobám požívajícím mezinárodní ochrany, kdy v otázce pobytu a průkazu přechází další kompetence z policie na ministerstvo.

K písm. d) Vzhledem k větší časové náročnosti výroby a personalizace průkazu o povolení k pobytu (viz odůvodnění k ustanovení § 59) ve formě karty s integrovaným nosičem dat se mění lhůta pro podání žádosti o prodloužené platnosti průkazu o povolení k pobytu azyllanta z dosavadní lhůty neurčité. Nově tato lhůta činí 90 dní, a to před uplynutím platnosti průkazu. Dalším důvodem je zajistit, že azyllant na území České republiky bude mít vždy platný průkaz o povolení k pobytu, který bude navazovat na ten předešlý a to proto, že azyllant nemusí vlastnit cestovní doklad a průkaz o povolení k pobytu je tak jeho jediným průkazem totožnosti a oprávněnosti pobytu na území.

Pro účely ověření pravosti průkazu o povolení k pobytu nebo ověření totožnosti se v nových písmenech h), i) a j) zavádí povinnosti azyllanta strpět porovnání biometrických údajů prostřednictvím technického zařízení umožňujícího srovnání aktuálně zobrazených biometrických údajů osoby požívající mezinárodní ochrany s biometrickými údaji

zpracovanými v nosiči dat nebo v případě pochybností v souvislosti s jednoznačným zjištěním totožnosti azylanta s údaji vedenými policií podle tohoto zákona strpět snímání tzv. ověřovacích otisků .

Doplňuje se i povinnost azylantů převzít vyrobený průkaz o povolení k pobytu.

K bodu 34 - k § 53a a 53b

Změny v § 53a reflektují jednak změny související se zaváděním biometrických průkazů o povolení k pobytu v souvislosti s Nařízením Rady (ES) č. 1030/2002 ze dne 13. června 2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, ve znění nařízení Rady (ES) č. 380/2008, a jednak se snaží vyrovnat se s existující judikaturou Nejvyššího správního soudu ohledně nejasnosti povahy lhůty k podání žádosti o prodloužení doplňkové ochrany. Důsledkem je celkové zpřesnění procesu prodloužování doplňkové ochrany.

Navrhované ustanovení koresponduje se změnou názvu vydávaného dokladu, které se v souladu s jednotným vzorem podle výše uvedeného nařízení nazývá povolení k pobytu. Dosavadní průkaz oprávnění k pobytu osob požívajících mezinárodní ochrany se bude nově nazývat průkaz o povolení k pobytu osoby požívající doplňkové ochrany.

Do odstavce 4 se částečně přesouvá část odstavce 1 a řeší se situace, kdy ministerstvo nerozhodne o žádosti o prodloužení doplňkové ochrany v době, kdy doplňková ochrana trvá. Platí stále princip, že povolení pobývat na území se prodlužuje až do doby rozhodnutí ministerstva. Za platný se bude rovněž považovat i průkaz o povolení k pobytu. Vzhledem k tomu, že již nebude možné provádět změny do průkazu, aniž by došlo k vydání nového průkazu, bude se dosavadní průkaz považovat za platný do doby rozhodnutí ministerstva.

V odstavci 5 se zavádí povinnost dostavit se po doručení rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany pro účely vydání nového průkazu o povolení k pobytu osoby požívající doplňkové ochrany na obecní úřad obce s rozšířenou působností k pořízení biometrických údajů.

Doplňuje se i povinnost převzít vyrobený průkaz o povolení k pobytu.

k § 53b

Obdobně jako u azylantů navrhované změny v názvu povolení k pobytu korespondují se změnou názvu vydávaného dokladu, které se v souladu s jednotným vzorem podle Nařízení Rady (ES) č. 1030/2002 ze dne 13. června 2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, ve znění nařízení Rady (ES) č. 380/2008, nazývá povolení k pobytu. V souladu s termínem užívaným v zákoně o pobytu cizinců se zavádí termín průkaz o povolení k pobytu.

Dále se pokračuje v jednotnosti přístupu k osobám požívajícím mezinárodní ochrany, kdy v otázce pobytu a průkazu přechází další kompetence z policie na ministerstvo.

Pro účely ověření pravosti průkazu o povolení k pobytu nebo ověření totožnosti se zavádí povinnosti osoby požívající doplňkové ochrany strpět porovnání vlastních (fyzických) biometrických údajů s údaji obsaženými v průkazu o povolení k pobytu nebo v případě pochybností v souvislosti s jednoznačným zjištěním totožnosti s údaji vedenými policií podle tohoto zákona podobně jako je tomu u azylantů. Rovněž se zakládá povinnost strpět sejmutí tzv. ověřovacích otisků.

K bodu 35 - k § 55 a § 85a odst. 3

Legislativně-technická reakce na úpravu § 4c až 4f, kdy v těchto ustanoveních již není založen odkaz na poznámku pod čarou č. 4 obsahující zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Vzhledem k tomu, že zákon několikrát tento odkaz používá, je třeba znovu poznámku založit a upravit číselný odkaz na ni.

K bodu 36 - k § 56

Legislativně-technická reakce na úpravu jednotného názvu povolení k pobytu jak pro azylanta, tak pro osobu požívající doplňkové ochrany.

K bodu 37 – k názvu Hlavy VIII

Navrhované změny korespondují se změnou názvu vydávaného dokladu, které se v souladu s jednotným vzorem podle Nařízení Rady (ES) č. 380/2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 1030/2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, označuje jako povolení k pobytu, a to i v případě cizinců požívajících doplňkové ochrany. V souladu s terminologií užívanou v zákoně o pobytu cizinců se zavádí pojem průkaz o povolení k pobytu.

K bodům 38 až 41 - k § 57 odst. 1, § 57 odst. 3, § 57 odst. 4 a § 57 odst. 5

K odstavci 1 – vzhledem ke skutečnosti, že průkazem žadatele o udělení mezinárodní ochrany může zcela logicky disponovat až osoba, která tímto žadatelem je, lze tak učinit až po zahájení samotného řízení, tj. po podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Osoba, která teprve učinila úmysl o tuto ochranu požádat, žadatelem o udělení mezinárodní ochrany ve smyslu zákona o azylu ještě není. Třídenní lhůta byla ponechána pro výjimečné případy, kdy z nejrůznějších důvodů, zejména technických, nebo v případě nejasné totožnosti apod. není možné průkaz vydat bezprostředně při podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany samotné.

K odstavci 3 – v souvislosti se zrušením víza za účelem řízení o udělení mezinárodní ochrany bude dokladem prokazujícím oprávněnost pobytu na území průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany, a proto půjde o veřejnou listinu. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany bude oprávněn pobývat na území po dobu řízení o udělení mezinárodní ochrany (§ 72), je tedy zvolen stejný model jako v zákoně č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců.

K odstavcům 4 a 5: V odstavci 4 se stanovuje, že do průkazu žadatele se namísto víza bude zapisovat doba jeho platnosti, která je dále určena v odstavci 5 na nejméně 60 dní s možností prodloužení. V souvislosti s povinností vydávat biometrická povolení k pobytu a vzhledem k prodlevě, která vzniká mezi rozhodnutím o udělení mezinárodní ochrany a výrobou průkazu, bude jako doklad o oprávněnosti pobytu na území v době po udělení mezinárodní ochrany do doby vydání průkazu o povolení k pobytu sloužit cestovní průkaz totožnosti. Důvodem je, že na rozdíl od „běžných“ legálně pobývajících cizinců, značná část osob požívajících mezinárodní ochrany nemá cestovní doklad a neměla by tedy doklad, kterým by se mohla do doby vydání povolení k pobytu prokazovat.

K bodu 42 - k § 58 odst. 3

Odstraňuje se neodůvodněná odchylka od správního řádu, resp. duplicita s ním.

K bodu 43 – k nadpisu Dílu 2 Hlavy VIII

Základní mechanismus vydávání průkazu o povolení k pobytu je stejný jak pro azylanty tak pro osoby požívající doplňkové ochrany a z tohoto důvodu je stanoven shodně pro obě kategorie cizinců.

K bodu 44 a 45 - k § 59 a § 59a a 59b

K § 59:

Navrhované ustanovení představuje obecnou úpravu pro vydání průkazu o povolení k pobytu s biometrickými údaji obdobnou úpravě v zákoně o pobytu cizinců pro „běžné“ cizince. Průkaz o povolení k pobytu bude v souladu s Nařízením Rady (ES) č. 1030/2002 ze dne 13. června 2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, ve znění nařízení č. 380/2008, vydáván jako samostatný doklad ve formě karty s integrovaným nosičem dat obsahujícím biometrické údaje – údaje o zobrazení obličeje a otisky prstů.

Absence otisků prstů v průkazech o povolení k pobytu vydaných osobám mladším 6 let a osobám, u nichž z objektivních důvodů fyziologických nebo anatomických změn nelze pořídit otisky prstů, odpovídá úpravě v Nařízením Rady (ES) č. 1030/2002 ze dne 13. června 2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, ve znění nařízení č. 380/2008.

Základní povinné údaje (jméno, příjmení, státní příslušnost, číslo dokladu, doba platnosti atd.) jsou stanoveny nařízením Rady (ES) č. 1030/2002 ze dne 13. června 2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, ve znění nařízení č. 380/2008. Další údaje zapisované do průkazu o povolení k pobytu jsou stanoveny v ustanovení § 59 odst. 3.

Změna formy průkazu o povolení k pobytu a zejména zavedení biometrických údajů představuje výraznou technologickou změnu v postupu vydávání průkazů o povoleních k pobytu, která vyžaduje zcela novou koncepci vydávání těchto dokladů.

Pořizování biometrických údajů je možné spolehlivě zajistit pouze prostřednictvím sofistikovaných technických zařízení (kabiny s fotografickou technikou a snímačem otisků prstů). Navrhované znění počítá s využitím kapacit uvedených technických zařízení, které byly instalovány na obecní úřady obcí s rozšířenou působností v souvislosti se zavedením cestovních dokladů s biometrickými prvky na základě zákona č. 136/2006 Sb., kterým se mění některé zákony na úseku cestovních dokladů. S ohledem na rovnoměrné zatížení obecních úřadů s rozšířenou pravomocí se navrhuje umožnit pořízení biometrických údajů pouze na místně příslušném obecním úřadě s rozšířenou působností podle místa hlášeného pobytu cizince na území.

Dále, personalizaci („vyplnění“) dokladů ve formátu samostatné karty s integrovaným nosičem dat obsahujícím biometrické údaje v zásadě nelze zajistit stávajícím decentralizovaným způsobem, tedy místně příslušným orgánem rozhodujícím o vydání povolení k pobytu. Průkazy o povolení k pobytu tak budou personalizovány centrálně.

Nově navržený postup pro vydání průkazu povolení k pobytu obecně zahrnuje následující kroky:

- udělení mezinárodní ochrany,
- žádost o vydání průkazu s doložením skutečností,
- pořízení biometrických údajů na obecním úřadu s rozšířenou působností, předání veškerých údajů centrálnímu pracovišti (osobní účast azyllanta/osoby požívající doplňkové ochrany),
- výroba a personalizace dokladu, předání vyhotovených dokladů příslušnému orgánu,
- převzetí průkazu.

Při prodloužení platnosti povolení k pobytu, prodloužení platnosti průkazu k pobytu, vydání nového průkazu v případě změn údajů, ztráty, zničení průkazu apod. se uplatní obdobný postup a vydává se vždy nový doklad.

Lhůta pro vydání povolení k pobytu se s ohledem na nutnost předání údajů centrálnímu pracovišti a zpětnému předání dokladů na příslušný orgán navrhuje stanovit v délce 30 dnů ode dne pořízení biometrických prvků obecním úřadem obce s rozšířenou působností.

Obdobně jako v případě cestovního dokladu podle § 61 se zavádí oprávnění azyllanta, resp. osoby požívající doplňkové ochrany požádat o ověření funkčnosti nosiče dat a správnosti osobních údajů uvedených ve vydávaném průkazu, včetně údajů biometrických, při převzetí průkazu (odst. 9), jakož i oprávnění kdykoli požádat o ověření funkčnosti nosiče dat (odst. 10).

Využití biometrických údajů se omezuje pouze na případy ověřování pravosti průkazu o povolení k pobytu a ověření totožnosti cizince. Zpracování dat/údajů je možné pouze způsobem uvedeným v zákoně.

Technické podmínky a postup při pořizování a dalším zpracování dat pro účely vydání průkazu o povolení k pobytu s nosičem dat s biometrickými údaji budou stanoveny vyhláškou, k jejímuž vydání zmocňuje navrhované ustanovení ministerstvo (odst. 13).

k § 59a

Azyllanti a osoby požívající doplňkové ochrany spadají do kategorií osob, kterým podle Nařízení Rady (ES) č. 1030/2002 ze dne 13. června 2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, ve znění nařízení č. 380/2008, musejí být vydávána povolení k pobytu s biometrickými údaji ve standardizovaném formátu (jednotném vzoru povolení k pobytu). V oblasti vydávání průkazů o povolení k pobytu budou pro azyllanty i osoby požívající doplňkové ochrany platit obdobná pravidla. Rozsah působnosti § 59 se tak rozšiřuje i na osoby požívající doplňkové ochrany.

V souvislosti s novou obecnou úpravou uvedenou v navrhovaném ustanovení § 59 se obecné ustanovení stávajícího § 59 odst. 1 přesouvá do zmiňovaného § 59.

Průkazy o povolení k pobytu ve formě samostatného dokladu (karty) s integrovaných nosičem dat (elektronickým čipem) budou vydávány na základě principu „jedna osoba jeden doklad“. Zrušuje se proto úprava umožňující zapisovat údaje o dětech do průkazu rodiče.

Doba platnosti průkazu o povolení k pobytu azyllanta se sjednocuje s úpravou uvedenou v zákoně o pobytu cizinců, platnou pro cizince s trvalým pobytem. Ta je stanovena na 10 let, resp. 5 let u osob mladších 15 let.

Doba platnosti průkazu povolení k pobytu požívající doplňkové ochrany se vzhledem k časově omezenému charakteru doplňkové ochrany stanovuje ve délce odpovídající platnosti oprávnění k pobytu na území podle § 53a.

K § 59b:

Údaje v průkazu o povolení pobytu, který bude mít v souladu s Nařízením Rady (ES) č. 1030/2002 ze dne 13. června 2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, ve znění nařízení č. 380/2008, formu karty s integrovaným nosičem dat, není možné nijak doplňovat či měnit. Při každé změně údajů, a to včetně prodloužení platnosti průkazu povolení k pobytu, je tak nutné vydat průkaz nový. O těchto změnách nebude orgánem příslušným k vydání povolení k pobytu vydáváno potvrzení. Totéž platí obdobně o případech ztráty, zničení, poškození či odcizení průkazu o povolení k pobytu.

Procedura vydání nového průkazu o povolení k pobytu bude obdobná jako u vydání prvního průkazu (viz odůvodnění k ustanovení § 59).

K bodům 46 - k § 60

Zpřesnění terminologie s ohledem na nařízení (ES) č. 1030/2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí s cílem používání jednotné terminologie obdobně jako v zákoně o pobytu cizinců.

K odstavci 1 písm. b) Vzhledem ke skutečnosti, že žaloba proti rozhodnutí o odnětí azylu má odkladný účinek, stejně jako případná podaná kasační stížnost, je třeba ponechat v platnosti průkaz azylanta i po dobu tohoto řízení a zneplatnit jej až po vykonatelnosti rozhodnutí.

K odstavci 2 – vzhledem ke skutečnosti, že ministerstvo je v současné době jediným orgánem příslušným pro vydání průkazu povolení k pobytu azylanta, je vhodné tuto skutečnost zakotvit jednoznačně i do tohoto paragrafu.

K bodu 47 – k Hlavě VIII Dílu 3 a § 60a a 60b

Zrušení tohoto dílu, včetně § 60a a 60b souvisí s novou úpravou vydávání biometrických povolení k pobytu. Azylanti i osoby požívající doplňkové ochrany budou mít stejné povolení k pobytu, není tedy třeba zachovat pro osoby požívající doplňkové ochrany odlišnou úpravu.

K bodům 48 a 49 - k § 65 a § 65a odst. 2

Důvodem doplnění ustanovení § 65 zákona o azylu je snaha o překlenutí období, kdy azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany ještě není držitelem průkazu o povolení k pobytu (obsahujícího nosič biometrických dat) a zároveň nemůže svou totožnost prokázat jiným způsobem – tj. cestovním dokladem vydaným domovským státem. V praxi toto bude znamenat, že cestovní průkaz totožnosti se vždy vydá azylantovi, neboť jím se s ohledem na § 41 odst. 3 zákona o azylu jejich cestovní doklad nevrací. V případě osob požívajících doplňkové ochrany se vydá cestovní průkaz totožnosti pouze těm, kteří nedisponují platným cestovním dokladem vydaným domovským státem. Pro doplnění je vhodné zmínit, že období do vydání průkazu o povolení k pobytu bude cca třicetidenní. Cestovní průkaz totožnosti si azylant, resp. osoba požívající doplňkové ochrany, převezme spolu s rozhodnutím o udělení

azylu, resp. doplňkové ochrany a do cestovního průkazu totožnosti bude ministerstvem následně vyznačeno i místo hlášeného pobytu (§ 78 zákona o azylu).

K bodu 50 - k § 71

Ustanovení § 71 je zcela přepracováno, a to nejenom s přihlédnutím k nezbytnosti stanovení podmínek pro vedení biometrických údajů v informačních systémech vedených podle zákona o azylu, ale rovněž s přihlédnutím k nezbytnosti vedení provozních informačních systémů, které slouží k zajištění provozu azylových zařízení ochrany práv a povinností v nich žijících cizinců nebo k vedení údajů určených k bezpečnému a přesnému zpracování údajů vedených o držitelích cestovních dokladů, průkazů o povolení k pobytu nebo cestovního průkazu totožnosti, včetně jejich využívání pro ověřování pravosti těchto dokladů, zjišťování totožnosti jejich držitelů a ověřování jedinečnosti vazby mezi vydaným dokladem a jeho držitelem.

Nově navrhované znění § 71 současně reaguje na potřeby praxe tam, kde se jako účelné dlouhodobě projevuje potřeba vedení například evidencí přestupců správních deliktů podle zákona o azylu, informačních systémů o žadatelích nebo držitelích cestovních dokladů, průkazů o povolení k pobytu a cestovních průkazů totožnosti.

Upřesněny jsou rovněž podmínky využívání údajů z evidencí a informačních systémů vedených podle § 71 zákona o azylu státními orgány, zpravodajskými službami a Policií České republiky, a to jednak s přihlédnutím k dostupnosti těchto údajů, pokud jsou využívány k zajištění ochrany bezpečnosti státu a zjištění jejich zájmů, jednak s přihlédnutím k ochraně těchto údajů a zamezení jejich případného nadužívání.

Upřesněny jsou rovněž podmínky uchovávání a likvidace údajů vedených v informačních systémech podle § 71 zákona o azylu.

K odstavci 1

V dosavadním znění § 71 odst. 1 dochází jednak k drobným terminologickým úpravám v písmenu g) [nově písmeno f)], jednak k doplnění nových evidencí, a to „evidence správních deliktů projednaných podle zákona o azylu“ a „evidence cizinců, v jejichž případě se postupuje podle přímo použitelného právního předpisu Evropských společenství“.

Současně byly v zájmu účelného zpracovávání souvisejících údajů spojeny evidence cizinců, kteří učinili prohlášení o mezinárodní ochraně, a evidence obrazových záznamů pořízených podle § 4c odst. 1 a § 47 odst. 1 [evidence vedené podle dosavadního znění odstavce 1 písm. a) a e)].

Evidence správních deliktů projednaných podle zákona o azylu je informační zdrojem pro jakákoliv řízení, kde je posuzováno rovněž dodržování právního řádu České republiky cizincem, míra společenské integrace cizince apod., a to nejenom ve vztahu k uplatňování

práv povinností podle zákona o azylu, ale například také ve vztahu k řízení podle zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Evidenci cizinců, v jejichž případě se postupuje podle přímo použitelného právního předpisu Evropských společenství, je vedena v zájmu zajištění postupů podle Nařízení Rady (ES) č. 343/2003, tedy také postupů, ve kterých cizinec nepožádal na území České republiky o udělení mezinárodní ochrany, a je tedy třeba řešit evidenci těchto cizinců. Jde například o osoby, které na území České republiky nepožádaly o udělení mezinárodní ochrany, avšak podaly takovou žádost v jiném členském státě, ale Česká republika je v jejich případě příslušná k posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany například z důvodu vydaného víza. Ministerstvo v těchto případech přijímá od jiných členských států žádosti o převzetí cizince (žadatele o udělení mezinárodní ochrany v jiném členském státě). Naopak je možné podle výše uvedeného nařízení do jiného členského státu předat cizince, který byl na území České republiky zadržen v souvislosti s neoprávněným pobytem a současně je zjištěno, že tento požádal o udělení mezinárodní ochrany v jiném členském státě.

Ministerstvo tak při postupu podle Nařízení Rady (ES) č. 343/2003 zpracovává i osobní údaje státních příslušníků třetích zemí, kteří na území České republiky nepožádali o udělení mezinárodní ochrany, ale tuto žádost podali v jiném členském státě. Nařízení samotné ani jeho prováděcí předpis [Nařízení Komise (ES) č. 1560/2003] přímo neukládá členským státům povinnost evidovat tyto případy, z jeho textu lze však tuto povinnost dovodit.

K odstavci 2

Navrhovaným ustanovením se stanoví rozsah údajů, které jsou zpracovávány v evidencích uvedených v § 71 odst. 2.

K odstavcům 3 a 4

Navrhovaným ustanovením se ministerstvu (resp. Správě uprchlických zařízení) umožňuje vést evidenci osob ubytovaných v azylových zařízeních v souvislosti s poskytováním ubytování a dalších služeb, a to v zájmu zajištění provozu těchto zařízení, vedení účetních záznamů souvisejících s provozem zařízení, zajištění ochrany práv a právem chráněných zájmů ubytovaných cizinců apod. (účelem tohoto informačního systému je například zpřehlednění informačních zdrojů o typu stravy s přihlédnutím k odůvodněným zvyklostem nebo zdravotnímu stavu cizince, podmínek jeho ubytování s přihlédnutím ke zvyklostem náboženským). Vzhledem k povaze tohoto informačního systému Ministerstvo vnitra vydá provozní řád, ve kterém upraví životní cyklus tohoto informačního systému, účel a technické prostředky vedení informačního systému, podmínky bezpečného zpracovávání údajů a další kritéria jejich využívání (např. zdroje údajů, případné možnosti poskytování těchto údajů apod.).

K odstavci 5

Uvedené ustanovení koresponduje s dosavadním zněním § 71 odst. 3 větou první zákona o azylu. Jedná se o standardní ustanovení stanovující účel vedení evidencí uvedených

v odstavci 1; údaje vedené v těchto evidencích mohou být využívány Ministerstvem vnitra výlučně pro účely plnění jeho úkolů, které jsou mu svěřeny zákonem o azylu.

K odstavci 6

Uvedené ustanovení je zpřesněním dosavadního znění § 71 odst. 3 věty druhé zákona o azylu. Stanoví se jím jednoznačné podmínky pro poskytování údajů z evidencí podle § 71 odst. 1 zákona o azylu státním orgánům tak, aby tyto údaje byly poskytovány vždy výlučně pro plnění konkrétního zákonného důvodu, na základě žádosti, která je posuzována co do oprávněnosti požadovaného rozsahu údajů vzhledem k tomuto konkrétnímu úkolu, a s přihlédnutím k případnému aktuálnímu požadavku neposkytovat požadované údaje přihlédnutím k ochraně zájmů a bezpečnosti státu.

K odstavcům 7 a 8

Navrhovaným ustanovením se rozšiřuje okruh evidencí vedených Policií České republiky o evidenci azylantů a osob požívajících doplňkové ochrany, kteří jsou držiteli průkazu o povolení k pobytu. Zdrojem údajů v této evidenci je obdobná evidence, kterou vede Ministerstvo vnitra, avšak nikoliv o držitelích, ale o žadatelích o vydání těchto průkazů; v této evidenci se vedou stanové údaje do doby, kdy azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany převezme průkaz o povolení k pobytu, a neprodleně poté se údaje předají do evidence podle odstavce 7 písm. d). Policie tak vede údaje, které současně využívá pro účely pobytové kontroly, včetně ověřování totožnosti azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany a ověřování pravosti jimi předkládaných dokladů. Ministerstvo pak údaje z této evidence využívá, což je účelné i vzhledem ke kapacitě sítí a úložišť, v nichž jsou tyto údaje zpracovávány.

K odstavci 9

Navrhované ustanovení opět vychází z dosavadního znění úpravy téhož účelu (§ 71 odst. 2 věta druhá zákona o azylu). Pro zajištění efektivnosti poskytování údajů je však zpravodajským službám a Policii České republiky umožněn do určených evidencí nepřetržitý a dálkový přístup.

K odstavci 10

Stanoví se struktura informačních systémů, jejichž je Ministerstvo vnitra správcem, a to pro subjekty údajů:

- azylant žádající o vydání cestovního dokladu azylanta obsahujícího nosič dat s biometrickými údaji,
- azylant, kterému byl vydán cestovní doklad podle § 61 odst. 4,
- azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany, kterým byl vydán cestovní průkaz totožnosti.

Současně se stanoví rozsah údajů vedených v těchto informačních systémech.

K odstavci 11

S obdobným účelem, jako je tomu v § 71 odst. 8, se Ministerstvu vnitra umožňuje vést provozní informační systém o azylantech a o osobách požívajících doplňkové ochrany žádajících o vydání průkazu o povolení k pobytu, prodloužení platnosti průkazu o povolení k pobytu, vydání průkazu o povolení k pobytu náhradou za průkaz ztracený, zničený, odcizený anebo poškozený nebo náhradou za průkaz o povolení k pobytu, jehož nosič dat s biometrickými údaji je nefunkční, a to v rozsahu žádosti podané azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany. Tento informační systém má „pracovní povahu“ a slouží jako informační zdroj o všech případech a jejich právních důvodech, kdy je azylantu nebo osobě požívající dočasné ochrany vydáván první nebo každá další nový průkaz o povolení k pobytu obsahující nosič dat s biometrickými údaji. Údaje v tomto informačním systému se vedou krátkodobě, a to od okamžiku, kdy nastanou důvody opravňující azylanta nebo osobu požívající doplňkové ochrany, resp. od kterých je mu ve stanovené lhůtě uložena povinnost dostavit se na obecní úřad obce s rozšířenou působností ke zpracování údajů nezbytných pro vydání („výrobu“) tohoto průkazu, tedy včetně pořízení údajů biometrických a pořízení podpisu, který je určen k dalšímu digitálnímu zpracování.

V uvedeném informačním systému se vedou rovněž ověřovací otisky prstů azylanta, popřípadě osoby požívající doplňkové ochrany, a to s přihlédnutím k důslednému ztotožnění uvedených osob po celou dobu od shora uvedeného rozhodného okamžiku až do převzetí vydaného průkazu o povolení k pobytu, kdy se s využitím ověřovacích otisků prstů a biometrických údajů vedených jak v nosiči dat průkazu o povolení k pobytu, tak v informačním systému, ověřuje pravost vydaného průkazu a jeho jedinečná vazba k fyzické osobě, jíž je předáván.

K odstavci 12

Tímto ustanovením je určen zpracovatel biometrických údajů a digitálně zpracovaného podpisu do informačního systému podle § 71 odst. 11; vzhledem k tomu, že pro průkazy o povolení k pobytu, obsahující nosič dat s biometrickými údaji je pro pořizování biometrických údajů cizinců využíván stávající systém podávání žádostí o vydání cestovních pasů obsahující nosič dat s biometrickými údaji státními občany České republiky, je tímto zpracovatelem obecní úřad obce s rozšířenou působností.

K odstavci 13

Údaje vedené v provozním informačním systému podle § 71 odst. 1 se předávají do evidence podle § 7 písm. d) tak, aby v této evidenci byly vedeny údaje o subjektech údajů o všech vydaných průkazech o povolení k pobytu, tedy jako kontrolní mechanismus. Předávány nejsou ověřovací otisky prstů, a to vzhledem k jejich účelu (viz odůvodnění k § 71 odst. 1), které jsou likvidovány neprodleně po převzetí průkazu o povolení k pobytu jeho držitelem.

K odstavci 14

Stanoví se maximálně možné lhůta, po kterou se ponechávají v informačním systému podle § 71 odst. 11 údaje vedené o subjektu údajů, a to včetně údajů biometrických a digitálního zpracování podpisu, v případě, že si azylant nebo osoba požívající dočasné

ochrany ve stanovené lhůtě nepřevzeme průkaz o povolení k pobytu, a to vzhledem k možnosti existence objektivní překážky pro převzetí průkazu.

K odstavci 15

Obdobně, jako je tomu u dosavadní úpravy, se stanovují technické podmínky zpracovávání údajů v informačních systémech a evidencích podle § 71. Biometrické údaje je možné zpracovávat výlučně v elektronické podobě, přičemž podle povahy jejich zpracování a míře zajištění jejich ochrany je zřejmé, že elektronická podoba zpracování vylučuje pro účely jejich využívání podle zákona o azylu jejich ukládání na volné nosiče dat.

K odstavcům 16 a 17

Stanoví se lhůty uchovávání údajů v informačních systémech a evidencích podle § 71 odst. 7 a 10, a to rovněž s přihlédnutím k technickým podmínkám jejich zpracování.

K bodu 51 - k § 72

Postupy a podmínky udělování krátkodobých víz bude po vstupu v platnost upravovat nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009, ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex). Toto nařízení také taxativně stanoví typy krátkodobých víz. Krátkodobým vízem jsou podle vízového kodexu víza pro průjezd přes území členských států (schengenská spolupráce) nebo pro předpokládané pobyty na tomto území nepřesahující 3 měsíce během jakéhokoliv šestiměsíčního období.

Z tohoto důvodu nelze v zákoně o azylu ponechat vstupní vízum ani vízum za účelem řízení o udělení mezinárodní ochrany jakožto samostatné typy krátkodobého víza (vízový kodex takové typy víz nezná). Kromě názvu těchto víz, vízový kodex ani co do obsahu či účelu neupravuje obdobné typy víza, které je možné vydat na území členských států či pro účely podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Odstraňuje se proto z celého textu zákona institut víza za účelem řízení o udělení mezinárodní ochrany (a vstupního víza). Namísto vydávání víza se konstruuje stejný mechanismus jako je v zákoně č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, kdy oprávnění k pobytu na území je dáno již samotným řízením o udělení mezinárodní ochrany a nebude se tak již vydávat vízum. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany tak bude oprávněnost pobytu prokazovat pouze průkazem žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

K bodu 52 - k § 73 odst. 5

V souvislosti s transpozicí návratové směrnice a v reakci na judikaturu zejména Evropského soudu pro lidská práva se v zákoně o pobytu cizinců přistoupilo k zalhůtování soudů v případě přezkumu zajištění cizinců v zařízeních pro zajištění cizinců. Vzhledem k tomu, že i v § 73 jde o situaci obdobnou zajištění s podobným režimem, navrhuje se stejné zalhůtování jako v zákoně o pobytu cizinců. V touto změnou souvisí i změny v z.č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, které tuto lhůtu učiní realizovatelnou.

K bodům 53 až 57 - k § 78 odst. 1, § 78 odst. 1 písm. a), § 78 odst. 2, § 78 odst. 3 a § 78a

Jde o sladění úpravy hlášení pobytu v případě osob, jimž je udělena některá z forem mezinárodní ochrany. Vzhledem ke skutečnosti, že je to v obou případech ministerstvo, které

vede řízení o udělení obou typů mezinárodní ochrany, vydává příslušné průkazy a má tak naprosto nejaktuálnější údaje o azylantech nebo osobách požívajících doplňkové ochrany, měla by na ministerstvo přejít rovněž pravomoc hlášení jejich pobytu. Tím spíše, že v případě trvalých pobytů jako takových již tato pravomoc poslední novelou přešla.

Zároveň se navrhuje prodloužení lhůty, do které je azylant či osoba požívající doplňkové ochrany povinna se přihlásit k pobytu na ministerstvu či ohlásit změnu svého pobytu. Jde o reakci na správní zkušenost, kdy v rámci 3denní lhůty je v některých případech obtížné zkompletovat veškeré potřebné dokumenty pro toto přihlášení a dostavit se na příslušné pracoviště ministerstva.

K bodu 58 – k § 79 odst. 6 a 7

Vzhledem k tomu, že v azylovém zařízení je možné povolit poskytnutí stravy a ubytování i dalším osobám, je vhodné je zavázat i některými povinnostmi vyplývajícími z pobytu v tomto typu zařízení, jak je navrhováno v odstavci 6.

Doplněním odstavce 7 se výslovně opravňuje ministerstvo instalovat prostředky audiovizuální techniky, tj. kamery, v prostorách azylových zařízení, s výjimkou ubytovacích místností, sociálních zařízení a prostor, v nichž probíhají osobní prohlídky.

K bodu 59 - k § 85b

Postupy a podmínky udělování krátkodobých víz bude po vstupu v platnost upravovat nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex). Toto nařízení také taxativně stanoví typy krátkodobých víz. Krátkodobým vízem jsou podle vízového kodexu víza pro průjezd přes území členských států (schengenské spolupráce) nebo pro předpokládané pobyty na tomto území nepřesahující 3 měsíce během jakéhokoliv šestiměsíčního období.

Z tohoto důvodu nelze v zákoně o azylu ponechat vstupní vízum ani vízum za účelem řízení o udělení mezinárodní ochrany jakožto samostatné typy krátkodobého víza (vízový kodex takové typy víz nezná). Kromě názvu těchto víz, vízový kodex ani co do obsahu či účelu neupravuje obdobné typy víz, které je možné vydat na území členských států či pro účely podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Odstraňuje se proto z celého textu zákona institut víza za účelem řízení o udělení mezinárodní ochrany (a vstupního víza). Není proto ani možné platnost víza územně omezit.

K bodu 60 - k § 87 odst. 7

Nařízení Komise (ES) č. 1560/2003, kterým se provádí Nařízení Rady (ES) č. 343/2003, stanoví jako jeden ze způsobů provádění (transferu) i eskortu žadatele (čl. 7 odst. 1 písm. c/). Ministerstvo může podle § 87 odst. 7 stávajícího zákona o azylu o provedení dopravy (transferu) požádat Policii České republiky. Za vhodnější se z hlediska právní jistoty považuje zakotvit otázku způsobu provádění transferů policií přímo do zákona o azylu a neponechávat ji pouze na komunitárním, byť přímo závazném, právním předpise.

K bodu 61 - k § 87a odst. 4

Jde o vyplnění stávající mezery v zákoně (obdobná úprava je ve stávajícím § 3c - resp. navrhovaném § 3g - § 54a odst. 2 a v § 87a), kdy je třeba řešit postavení cizince, jehož řízení

o udělení mezinárodní ochrany bylo zastaveno z důvodu nepřipustnosti jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle §10a písm. b).

K bodům 62 a 63 - k § 89 odst. 2 a § 91

Návrh zákona ukládá další úkoly obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností. Jedná se o úkoly technického charakteru (pořízení biometrických otisků). V souladu se standardem obvyklým v jiných právních předpisech se ve společných ustanoveních stanoví, že jde o přenesenou působnost.

K bodu 64 - k § 92b odst. 1

Postupy a podmínky udělování krátkodobých víz bude po vstupu v platnost upravovat nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex). Toto nařízení také taxativně stanoví typy krátkodobých víz. Krátkodobým vízem jsou podle vízového kodexu víza pro průjezd přes území členských států (schengenské spolupráce) nebo pro předpokládané pobyty na tomto území nepřesahující 3 měsíce během jakéhokoli šestiměsíčního období.

Z tohoto důvodu nelze v zákoně o azylu ponechat vstupní vízum ani vízum za účelem řízení o udělení mezinárodní ochrany jakožto samostatné typy krátkodobého víza (vízový kodex takové typy víz nezná). Kromě názvu těchto víz, vízový kodex ani co do obsahu či účelu neupravuje obdobné typy víz, které je možné vydat na území členských států či pro účely podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Odstraňuje se proto z celého textu zákona institut víza za účelem řízení o udělení mezinárodní ochrany a vstupního víza.

Na řízení o udělení přetrvávajících víz bude dopadat pouze část čtvrtá správního řádu.

K bodu 65 - k § 92c

Umožňuje se Správě uprchlických zařízení vést evidenci osob ubytovaných v azylových zařízeních v souvislosti s poskytováním ubytování a dalších služeb a instalovat prostředky audiovizuální techniky, tj. kamery, v prostorách azylových zařízení,

K bodu 66 – § 93, 93a a 93b

Změna hmotněprávní úpravy práv a povinností fyzických a právnických osob vyvolává nutnost změn i v sankčních ustanoveních zákona, zejména z hlediska znaků objektivní stránky skutkových podstat správních deliktů. Místo nezbytných dílčích změn těchto znaků odpovídajících přesně změnám hmotněprávní úpravy je navrhována celková rekonstrukce skutkových podstat, aby právní úprava správního trestání lépe vyhovovala potřebám aplikační praxe. To je zaručeno zejména tím, že do skutkových podstat správních deliktů, jejichž znakem je nesplnění konkrétní povinnosti nebo porušení konkrétního zákazu, byly doplněny odkazy na příslušná ustanovení zákona, v němž jsou povinnosti nebo zákazy stanoveny. Tento systém konstrukce zvláštních znaků správní odpovědnosti prakticky vylučuje jejich opakování, či překrývání, které v praxi vyvolává výkladové problémy při řešení konkrétních případů protiprávního jednání. Bez odkazů na příslušná ustanovení zákona zůstávají jen skutkové podstaty správních deliktů konstruované za účelem postihu jednání, jehož protiprávnost není stanovena v konkrétním ustanovení zákona, ale vyplývá z obsahu (podstaty) zákona nebo dokonce jen z obecných právních či morálních společenských

pravidel. Uvedenou rekonstrukcí sankčních ustanovení bylo také dosažení výrazného její zpřehlednění a zestručnění.

K bodu 67 – příloha 2

Navrhuje se nově upravit vzor průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Důvodem je, že na nový průkaz žadatele se nebudou dále uvádět jeho nezletilé děti, ty budou mít vlastní průkaz.

K čl. IV

K přechodným ustanovením

Přechodná ustanovení řeší otázku řízení zahájených před účinností navrhovaného zákona tak, že tato řízení budou dokončena podle zákona č. 325/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti navrhovaného zákona, a výslovně ponechávají v platnosti průkazy o povolení k pobytu, resp. oprávnění k pobytu vydané před nabytím účinnosti navrhovaného zákona.

K ČÁSTI TŘETÍ – Novela zákona č. 274/2008 Sb.

Navrhované změny zákona o pobytu cizinců je nezbytné zohlednit i v zákoně č. 274/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky, kterým k 1. lednu 2013 dojde ke změně působnosti v oblasti vydávání povolení k dlouhodobému pobytu z policie na Ministerstvo vnitra. Výjimkou je pouze bod 4, kde navrhovaná úprava § 157b odst. 4 odpovídá jak stávající situaci, tak i situaci po 1. lednu 2013.

K ČÁSTI ČTVRTÉ – Novela zákona o správních poplatcích

K bodům 1 a 2 – položka 9 sazebníku správních poplatků

Navrhované zavedení správního poplatku za podání žádosti souvisí se zavedením povinnosti zaměstnavatele žádat o povolení k získávání zaměstnanců ze zahraničí podle § 86 zákona o zaměstnanosti. Změna v poznámce k této položce je legislativně technickým důsledkem změny této položky.

Poznámka: MPSV bylo neformálně upozorněno, aby navrhované změny projednalo s MF.

K bodům 3 až 8 – položka 116, 144A a 162 sazebníku správních poplatků

Nařízení Rady (ES) č. 380/2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 1030/2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, ukládá členským státům povinnost zavést do praxe jednotné povolení k pobytu, jehož součástí bude paměťové médium obsahující zobrazení obličeje a dvou otisků prstů držitele povolení. Pro zavedení těchto dokladů do praxe jsou citovaným nařízením stanoveny termíny, a to konkrétně, pokud jde o údaje o zobrazení obličeje v termínu do 20. května 2011 a pro otisky prstů v termínu do 20. května 2012. Ministerstvo vnitra počítá s tím, že k nezbytným změnám dojde v jednom termínu, a to k 1. květnu 2011.

Současně se zavedením uvedených biometrických průkazů o povolení k pobytu se doporučuje navýšit správní poplatek související s jejich vydáváním. Důvodem jsou zejména následující skutečnosti:

1. nutností dodržet všechny technické parametry dokladu tak, jak byly stanoveny citovaným nařízením a prováděcí technickou specifikací jednotného vzoru povolení k pobytu, což v praxi znamená vyšší výrobní náklady,
2. složitým, a z hlediska zapojených subjektů koordinačně náročným, procesem správního rozhodování,
3. nároky spojenými s provozem a údržbou infrastruktury, kterou bude nutné provozovat,
4. počtem vydávaných kusů průkazů o povolení k pobytu.

Výše správního poplatku se navrhuje s ohledem na kalkulace dokladů s biometrickými prvky, které jsou již vydávány (viz položka 115 Sazebníku poplatků), nebo jejichž vydávání je v současnosti připravováno (tj. občanské průkazy se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem).

Navrhovaná výše správních poplatků souvisejících se zavedením biometrických průkazů o povolení k pobytu se sice v porovnání s cenami ostatních dokladů s biometrickými prvky může zdát vyšší, ale je nezbytné zohlednit skutečnost, že držitelé těchto průkazů bude nepoměrně menší počet osob, než je tomu v případě cestovních dokladů a občanských průkazů.

Nově je navrhováno zavedení poplatku v souvislosti s pořízením biometrických údajů na pracovišti obecního úřadu obce s rozšířenou působností a v hlavním městě Praze úřadu městské části určeného Statutem hlavního města Prahy, neboť pro vydávání biometrických průkazů o povolení k pobytu bude využita jejich bezpečně provozovaná infrastruktura. Tento poplatek by měl být příjmem obce.

Navrhovanou novelou se současně navrhuje zohlednit skutečnost, že Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 o kodexu společenství o vízech (vízový kodex) stanovuje výši poplatků souvisejících s udělením krátkodobého víza (viz článek 16).

V souvislosti se zajištěním transpozice Směrnice Rady 2009/50/ES o podmínkách pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci, bude do praxe zaveden nový druh povolení k dlouhodobému pobytu – tzv. modrá karta. Výše správního poplatku se navrhuje stanovit obdobně jako je tomu v případě tzv. zelené karty.

K ČÁSTI PÁTÉ – Novela zákona o certifikaci veřejných dokladů s biometrickými údaji

Národní certifikační autorita pro systém průkazů k pobytu (dále též „PKP“) kromě jiného plní úlohu garanta v oblasti bezpečnosti a autentičnosti zpracování údajů do nosičů dat (kontaktních čipů) průkazů k pobytu a jejich dalšího využívání, s možností instalace aplikací při jeho vydání a dalším užívání, a to s využitím systému GlobalPlatform a infrastruktury pro správu životního cyklu elektronické části dokladu.

Základní aplikací na kontaktním čipu PKP bude aplikace spravovaná Ministerstvem vnitra a Policií České republiky, jíž mohou být zapisovány vybrané údaje týkající se držitele PKP, které jsou o tomto subjektu údajů vedeny v cizineckém informačním systému (CIS). Tyto údaje musí být zabezpečeny proti neoprávněnému přístupu a neoprávněné modifikaci. Současně musí být umožněno, aby oprávněné osoby měly ve stanoveném rozsahu k těmto údajům přístup. Pro tyto bezpečnostní mechanismy je možné použít postupy, které jsou

používány, nebo připravovány k použití, pro strojově čitelné cestovní doklady obsahující nosič dat s biometrickými údaji s tím, že budou aplikovány pro kontaktní čip identifikačního dokladu.

Údaje zpracované v kontaktním čipu identifikačního dokladu musí být po celou dobu životního cyklu tohoto dokladu autentické, tedy pravé a nezměněné, přičemž jejich autenticita musí být kdykoliv ověřitelná. Prostředkem k ověření autenticity je kontrola elektronického podpisu těchto údajů, a to s využitím certifikátu veřejného klíče. Ministerstvo vnitra jako orgán příslušný k vydávání certifikátů kontroly pravosti údajů k tomuto účelu musí zřídit technickou a organizační entitu „ID .. Signer“, která bude oprávněna připojovat jako ověřovací prvek elektronický podpis k údajům zapisovaným do příslušného identifikačního dokladu (PKP). „ID .. Signer“ bude připojovat jako ověřovací prvek elektronický podpis s pomocí privátních kryptografických klíčů, k jejichž párovým veřejným klíčům budou vydávány certifikáty. Tyto certifikáty bude vydávat vyhrazená kořenová certifikační autorita CSCA .. CZE, která bude technicky a organizačně začleněna do struktury Národní certifikační autority podle zákona č. 197/2009 Sb. Certifikáty CSCA ..CZE a „ID ..Signer“ musí být k dispozici příslušnému zařízení určeného pro kontrolu. Na rozdíl od biometrických údajů je možno realizovat i změnu dalších údajů zpracovaných v kontaktním čipu (zpřesnění zapisovaných údajů na PKP na základě změny údajů vedených o subjektu údajů v CIS).

Na rozdíl od systému biometrických údajů, které na základě certifikátů vydávaných Národní certifikační autoritou podle zákona č. 197/2009 Sb. podepisuje výrobce strojově čitelných dokladů obsahujících nosič dat s biometrickými údaji, PKP_Signer zřejmě nebude součástí infrastruktury výrobce dokladu (STC - Document signer).

Autoritou pro zabezpečení údajů zpracovaných v kontaktním čipu PKP bude v rozsahu navrhované novely zákona č. 197/2009 Sb. Ministerstvo vnitra, které poskytne certifikát kontroly pravosti údajů správním orgánům, který může za podmínek stanovených jiným právním předpisem ověřovat pravost a neporušenost údajů uložených na kontaktním čipu, nebo Policii České republiky, které na základě prvotního certifikátu pravosti mohou být vydány následné certifikáty kontroly pravosti údajů.

Pozn.:

Příklad řízeného přístupu k údajům:

Přístup k údajům umístěným v aplikaci služby cizinecké policie bude mít pouze oprávněná osoba vybavená přenosným nebo pevným terminálem. Přístup ke čtení údajů bude umožněn na základě certifikátů ověřitelných na kontaktním čipu. Tyto certifikáty budou vydávány v rámci infrastruktury pro řízení přístupu, která bude jednodušší než v případě zabezpečení biometrických údajů zejména proto, že kontaktním čipem budou zabezpečena data policie, odpadá tedy komplikovaná křížová certifikace se zahraničními národními autoritami, kterou bude nezbytné vybudovat pro kontrolu biometrických dat v bezkontaktním čipu. Kontaktní čip navíc nevyžaduje systém ochrany šifrováním proti nepozorovanému elektromagnetickému čtení a odposlouchávání (skimming a earesdropping), jako je tomu u bezkontaktního čipu. Infrastruktura pro řízení přístupu s využitím certifikátů bude dvouúrovňová. Kořenová certifikační autorita CSCA ROOT CZE VA bude vydávat certifikáty pro PCR-VA, které budou dále vydávat certifikáty pro oprávněnost čtení příslušných dat v kontaktním čipu. Tato certifikace bude technicky a organizačně začleněna do infrastruktury NCA podle navrhované novely zákona č. 197/2009 Sb.

Systém PCR-VA budou organizačně a technicky provozovány CIS, jehož správcem je Policie České republiky, s možností provozovat jednu, nebo více PCR-VA, a to v závislosti na svých organizačních potřebách.

Všechny certifikáty ověřitelné na čipu se vydávají s relativně krátkou dobou platnosti, jejich platnost nelze zrušit úkonem certifikační autority; současně se nepoužívají seznamy odvolaných CV certifikátů na základě Certifikační politiky NCA.

K ČÁSTI ŠESTÉ – Novela zákona o zaměstnanosti

K bodu 1 – § 5 písm. b) bod 4.

V souladu s článkem 14 směrnice 2009/50/ES je nutné zajistit rovné zacházení ve srovnání se státními příslušníky členského státu, který modrou kartu EU vydal, a to i pokud jde o přístup k dávkám v nezaměstnanosti. Z tohoto důvodu je nutné umožnit cizincům-držitelům modrých karet EU vstup do evidence uchazečů o zaměstnání. Podle § 25 zákona o zaměstnanosti je podmínkou možnosti být uchazečem o zaměstnání bydliště na území České republiky.

K bodu 2 – § 5 písm. e) bod 2.

Vyžaduje se jako doplnění v souvislosti s transpozicí směrnice 2009/50/ES.

K bodu 3 – § 6 odst. 1 písm. j)

Vzhledem k tomu, že cizincům vymezeným směrnicí 2009/50/ES má být vydáno pouze jedno povolení, zahrnující současně povolení k pobytu i povolení k zaměstnání [viz definice modré karty EU v článku 2 písm. c) směrnice 2009/50/ES], navrhuje se u modrých karet EU uplatnit obdobný postup jako u zelených karet. Ministerstvo vnitra by vydávalo modrou kartu EU s přihlédnutím k tomu, že situace na trhu práce bude umožňovat, aby volné pracovní místo bylo obsazeno cizincem.

K bodu 4 – § 29 písm. h)

Držitel modré karty EU má právo být veden jako uchazeč o zaměstnání v souvislosti s potřebou rovného zacházení v oblasti dávek v nezaměstnanosti, a to v souladu s článkem 14 odst. 1 písm. e) a g) směrnice 2009/50/ES, proto je nevyhnutné upravit způsob ukončení vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání u držitelů modrých karet EU v případech, kdy bude platnost modré karty EU zrušena.

K bodu 5 – § 37b

Do evidence volných míst obsaditelných držiteli modré karty EU by byla zařazována i ta místa, kde zaměstnavatel nesouhlasil se zveřejněním těchto míst – z toho důvodu se evidence pro modré karty EU definuje jako neveřejná, sloužila by pouze pro potřeby Ministerstva vnitra a Ministerstva práce a sociálních věcí. (Pokud by zaměstnavatel se zveřejněním místa souhlasil, bylo by nabízeno ve veřejně přístupné evidenci volných míst a zároveň by při splnění podmínek bylo zařazeno do evidence míst pro modré karty EU). Omezení pro zařazení volného místa do evidence míst obsaditelných držiteli modrých karet

EU v případě zaměstnavatelů, kterým byla uložena sankce za výkon nebo umožnění výkonu nelegální práce, vyplývá z článku 8 odst. 5 směrnice 2009/50/ES. Rozhodnutí zaměstnavatele neudělit souhlas se zveřejněním volného pracovního místa pro vysoce kvalifikovaného zaměstnance podle § 38 zákona o zaměstnanosti závisí zcela na jeho vůli. V případě, že by evidence míst obsaditelných držiteli modré karty EU byla veřejná, pak se fakticky omezí aplikovatelnost směrnice 2009/50/ES podmínkou, která v ní není uvedena – šlo by o nepřípustný restriktivní výklad směrnice.

K bodu 6 – § 61 poznámka pod čarou

Jedná se o legislativně – technickou úpravu v souvislosti s novým zákonem o správních poplatcích.

K bodu 7 – § 66

Stejně jako u zelených karet není zaručeno, že držitel modré karty EU by byl přidělen k uživateli, u něhož by skutečně vykonával práci vyžadující vysokou kvalifikaci. Umožnění přidělování zaměstnance-držitele modré karty EU k uživateli by mohlo znamenat obcházení právní úpravy požadované směrnicí 2009/50/ES.

K bodu 8 – část čtvrtá, název Hlavy I

Jedná se o legislativně – technickou úpravu v souvislosti se znovuzavedením povinnosti zaměstnavatelů žádat o povolení k získávání zaměstnanců ze zahraničí.

K bodu 9 – § 86

Návrh na znovuzavedení povinnosti zaměstnavatelů získat povolení k zaměstnání zaměstnanců ze zahraničí vyplývá z úkolů (body IV. 7 a IV. 8) usnesení vlády České republiky č.171/2009 k zajištění bezpečnostní situace České republiky v souvislosti s propouštěním zahraničních pracovníků v důsledku hospodářské krize.

K bodům 10 až 14 – § 87 odst. 1; § 88 odst. 1 a 2; § 89

Jedná se o úpravy v souvislosti s transpozicí směrnice 2009/50/ES.

K bodu 15 - § 89

V souvislosti s návrhem novely zákona o pobytu cizinců (§ 44) došlo ke změně § 89, a to v tom smyslu, že žadatel o modrou kartu EU může být zaměstnán už ode dne převzetí potvrzení o splnění podmínek pro vydání zelené karty nebo modré karty EU a může být zaměstnáván po dobu 60 dnů ode dne vydání tohoto potvrzení (v této době by měl převzít již vyrobený biometrický průkaz o povolení k pobytu).

K bodu 16 - § 98 písm. r)

Toto opatření zajistí ve smyslu čl. 15 směrnice 2009/50/ES volný přístup na trh práce pro rodinné příslušníky držitele modré karty EU, a rozšíří tak okruh cizinců, kteří v České

republice podle platných právních předpisů mohou pracovat bez povolení k zaměstnání, zelené karty nebo modré karty EU.

K bodu 17 - § 102 odst. 1

Jedná se o úpravu v souvislosti s transpozicí směrnice 2009/50/ES a v souvislosti s novelou § 98 písm. r) zákona o zaměstnanosti.

K bodu 18 - § 126 odst. 4

Úprava zohledňuje transpozici směrnice 2009/50/ES (to jest zavedení institutu modré karty EU) a rozšiřuje okruh informací, které bude Ministerstvo práce a sociálních věcí poskytovat celním úřadům pro řádné provádění kontrol nelegální práce.

Kromě toho návrh rozšiřuje oprávnění celních úřadů v oblasti nelegálního zaměstnávání cizinců i na oblast správního trestání v návaznosti na usnesení vlády České republiky č. 171/2009 k zajištění bezpečnostní situace České republiky s propouštěním zahraničních pracovníků v důsledku hospodářské krize (viz dále vyjádření k úpravě § 141 odst. 4).

K bodu 19 - § 141 odst. 4

Navrhovaná úprava v návaznosti na usnesení vlády České republiky č. 171/2009 k zajištění bezpečnostní situace České republiky s propouštěním zahraničních pracovníků v důsledku hospodářské krize, rozšiřuje pravomoc celních orgánů v oblasti nelegálního zaměstnávání cizinců i na oblast správního trestání. Pro zvýšení efektivity kontrolní činnosti je žádoucí, aby celní orgány byly oprávněny v rámci své kontrolní činnosti přijímat opatření k nápravě nebo zahájit správní řízení o uložení pokuty. Tato právní úprava nebude pro Celní správu znamenat rozšíření zákonných kompetencí, ale doplnění jejich činnosti v této oblasti o nápravné prostředky dozoru. Obecně lze konstatovat, že je nežádoucí, aby kontrolní orgány nedisponovaly vlastními nápravnými prostředky. V tomto případě nejsou podle stávající právní úpravy definovány ani prostředky mezitímní povahy, které by mohly být celními orgány uloženy předběžně, do přijetí nápravného prostředku příslušným úřadem práce. Hrozí tudíž zejména nebezpečí z prodlení, případně zmaření následného správního řízení.

K bodu 20 - § 145

Jedná se o úpravu v souvislosti s transpozicí směrnice 2009/50/ES.

K bodu 21 - § 147c odst. 4 písm. t)

Vzhledem k tomu, že cizinci bude vydávána jen jedna modrá karta EU a případné změny zaměstnavatelů na ní nebudou zaznamenávány, je pro účely kontroly zaměstnávání cizinců nutné zajistit, aby úřady práce mohly z agendového informačního systému cizinců získat i informace o aktuálním zaměstnavateli a pracovním místě držitele modré karty EU.

K ČÁSTI SEDMÉ – Novela zákona o státní sociální podpoře

Navrhovaná úprava transponuje čl. 14 odst. 1 písm. e) směrnice 2009/50/ES, kterým se držitelům modrých karet EU přiznává právo na rovné zacházení v odvětvích sociálního zabezpečení, jak jsou vymezena nařízením (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství.

K ČÁSTI OSMÉ – Novela zákona o sociálních službách

Navrhovaným doplněním písmene g) se dokončuje transpozice čl. 12 písm. c) Směrnice Rady 2005/71/ES ze dne 12. října 2005 o zvláštním postupu pro přijímání státních příslušníků třetích zemí pro účely vědeckého výzkumu, podle něhož mají mít držitelé povolení k pobytu za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci nárok na stejné zacházení v odvětvích sociálního zabezpečení, jak jsou definována v nařízení Rady (EHS) č. 1408/71. Nové písmeno h) pak transponuje čl. 14 odst. 1 písm. e) směrnice 2009/50/ES, kterým se držitelům modrých karet EU přiznává právo na rovné zacházení v odvětvích sociálního zabezpečení, jak jsou vymezena nařízením (EHS) č. 1408/71.

K ČÁSTI DEVÁTÉ – Novela zákona o pomoci v hmotné nouzi

Navrhovanou novelou se transponuje čl. 9 odst. 3 písm. d) směrnice 2009/50/ES, podle kterého mohou členské státy odejmout modrou kartu EU nebo odmítnout prodloužit její platnost, pokud držitel modré karty EU požádal o sociální pomoc. O tomto kroku rozhoduje Ministerstvo vnitra, sociální pomoc je však v kompetenci orgánů pomoci v hmotné nouzi. Z tohoto důvodu je nutné nastavit systém informování policie prostřednictvím orgánu pomoci v hmotné nouzi, která následně informace předá Ministerstvu vnitra.

K ČÁSTI DESÁTÉ – Novela živnostenského zákona

Podle vyjádření Ministerstva průmyslu a obchodu navrhovaná změna navazuje na návrh novely živnostenského zákona, který je součástí návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti se snižováním administrativní zátěže podnikatelů. Návrh zákona je projednáván v komisích Legislativní rady vlády.

K bodům 1, 2 a 4 – § 5 odst. 5, § 46 odst. 1 písm. e) a § 47 odst. 7

Úprava navazuje na změny provedené v zákoně o pobytu cizinců. Pro účely dokončení řízení u živnostenského úřadu a následné podání návrhu na zapsání cizince do obchodního rejstříku bude v případě cizinců s vízovou povinností plně postačovat udělení víza k pobytu do 90 dnů, přičemž vízum k pobytu nad 90 dnů bude cizinci udělováno až po předložení dokladu o provedení zápisu do obchodního rejstříku. Zároveň však zákon zachovává možnost ohlásit živnost či požádat o koncesi cizinci, který již na území legálně pobývá na základě platného víza či povolení k dlouhodobému pobytu. Cizinci, kteří vízovou povinnost nemají, budou předkládat potvrzení o oprávnění pobývat na území České republiky přechodně bez víza.

K bodu 3 - § 47 odst. 2

Nově se navrhuje ve výpisu z živnostenského rejstříku uvádět dobu, po kterou je cizinec oprávněn pobývat na území České republiky přechodně bez víza; tuto dobu živnostenský úřad zjistí z potvrzení vydaného cizineckou policií.

K ČÁSTI JEDENÁCTÉ – Novela školského zákona

Navrhované znění souvisí se zajištěním transpozice směrnice 2009/50/ES.

K ČÁSTI DVANÁCTÉ – účinnost

Navrhovaná účinnost je odvozována od lhůty nezbytné pro zajištění transpozice Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (do 24. prosince 2010).

Pozdější účinnost je navrhována v případě ustanovení, kterým bude zajištěna realizace Nařízení Rady (ES) č.380/2008, kterým se mění nařízení (ES) č.1030/2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí - (tj. zavedení biometrických prvků do „povolení k pobytu“) stanovuje povinnost zavést průkazy o povolení k pobytu s biometrickým zobrazením obličeje nejpozději do dvou let a s otisky prstů nejpozději do tří let od přijetí příslušných technických specifikací. Tyto specifikace byly vydány rozhodnutím Komise K(2009)3770 ze dne 20. května 2009. Uvedené lhůty tak uplynou 20. května 2011 pro biometrické zobrazení obličeje, resp. 20. května 2012 pro otisky prstů. Vzhledem k dostupnosti technických zařízení umožňujících pořízení biometrického zobrazení obličeje i otisků prstů se navrhuje zavést oba biometrických údaje současně, a to k 1. květnu 2011.

V případě ustanovení dotýkajících se změny působnosti v oblasti povolování dlouhodobých pobytů, se navrhuje odložit jejich účinnost k 1. lednu 2013 (tj. k datu stanovenému zákonem č. 274/2008 Sb.).